

Pan

dr hab. inż. Marcin Struszczyk

p.o. Dyrektora

Instytutu Technologii Bezpieczeństwa „MORATEX”

WYSTĄPIENIE POKONTROLNE

z kontroli zrealizowanej w trybie zwykłym, ujętej w *Planie kontroli Ministerstwa Spraw Wewnętrznych i Administracji na rok 2016*, na temat: *Realizacja zadań statutowych oraz działalność finansowa i wydatkowanie środków publicznych przez ITB „MORATEX”, przeprowadzonej w terminie od 19 września 2016 r. do 2 grudnia 2016 r. w Instytucie Technologii Bezpieczeństwa „MORATEX”¹.*

I. Informacje ogólne.

Czynności kontrolne zostały przeprowadzone na podstawie ustawy z dnia 15 lipca 2011 r. *o kontroli w administracji rządowej*², przez zespół kontrolerów MSWiA w składzie:

- Jolanta Pionkowska, radca ministra w Departamencie Kontroli i Nadzoru MSWiA, upoważnienie nr 112/2016 z 16 września 2016 r.,
- Marta Błaszowska, główny specjalista w Departamencie Kontroli i Nadzoru MSWiA, upoważnienie nr 113/2016 z 16 września 2016 r.,
- Marcin Skarżyński, główny specjalista w Departamencie Kontroli i Nadzoru MSWiA, upoważnienie nr 114/2016 z 16 września 2016 r.

Zakres kontroli obejmował następujące zagadnienia:

1. Zgodność działań Instytutu z przepisami prawa i statutem.
2. Prawdliwość wydatkowania środków publicznych.
3. Zarządzanie Instytutem w aspekcie prowadzonej polityki kadrowej.
4. Realizacja zamówienia publicznego.

¹ Zwany dalej również ITB „MORATEX” lub Instytutem.

² Zwanej dalej również ustawą *o kontroli* (Dz. U. Nr 185, poz. 1092).

Kontrolą objęty został okres od 1 stycznia 2014 r. do 19 września 2016 r., tj. do dnia rozpoczęcia czynności kontrolnych.

Celem kontroli była ocena realizowanej przez ITB „MORATEX” działalności finansowej, organizacji i jakości pracy oraz jakości zarządzania.

Oceny działalności jednostki kontrolowanej dokonano na podstawie ustalonego stanu faktycznego, przy zastosowaniu kryteriów kontroli wynikających z ustawy o kontroli, takich jak: legalność, gospodarność, celowość oraz rzetelność.

Kontrola w zakresie realizacji wybranych zadań statutowych i polityki zarządzania patentami, licencjami została przeprowadzona metodą całościową. Działania dotyczące certyfikacji przedmiotów zaopatrzenia mundurowego oraz osłon balistycznych i przeciwuderzeniowych na potrzeby służb podległych lub nadzorowanych przez Ministra SW(iA) oraz sprawowania nadzoru nad czynnościami związanymi z wyrobem wprowadzanym do użytku w ww. służbach oceniono w oparciu o losowo dobrane próby, w tym zbadano po 10 zadań stanowiących odpowiednio ok. 8% wydanych certyfikatów³ i 5% zrealizowanych nadzorów nad wyrobem wprowadzanym do użytku⁴. Oceny zabezpieczenia interesów Instytutu w umowach centrów naukowych, naukowo-przemysłowych i konsorcjum dokonano na podstawie 4 zadań⁵ stanowiących 20% realizowanych umów. W zakresie działalności finansowej prowadzonej przez ITB „MORATEX” (w tym wydatkowania przez Instytut środków publicznych) kontrolą objęto planowanie działalności finansowej (z uwzględnieniem aktualizowania rocznych planów finansowych), wykonanie planów finansowych, a także realizację zapłaty za *urządzenie do pomiaru oporu cieplnego i oporu pary wodnej w warunkach stanu ustalonego*⁶ oraz wybrane wydatki ITB „MORATEX” zaksięgowane na koncie 403 usługi obce⁷. Działania w obszarze prowadzonej polityki kadrowej oceniono na podstawie próby 17 pracowników, co stanowiło 21% zatrudnionych w Instytucie⁸. Oceny problematyki dotyczącej zamówień publicznych dokonano na podstawie przeprowadzonego jednego postępowania o udzielenie zamówienia publicznego⁹.

Od 10 kwietnia 2012 r. do 9 kwietnia 2016 r. kierownikiem jednostki kontrolowanej była dr inż. Elżbieta Witczak. Od 11 kwietnia 2016 r. pełniącym obowiązki dyrektora ITB „MORATEX” jest dr hab. inż. Marcin Struszczyk.

³ Certyfikaty nr: 2/31/MON/2014, 5/31/MON/2014, 4/33/MON/2015, 6/33/MON/2015, 1/33/MON/2016, 3/33/MON/2016, 4/33/MON/2016, 5/33/MON/2016, 7/33/MON/2016, 9/33/MON/2016.

⁴ Nadzory nr: 1/2014 (spodnie służbowe zimowe), 13/2014 (kurtka ćwiczebna), 20/2014 (kurtka służbowa letnia), 1/2015 (pas główny), 14/2015 (koszulka polo z krótkim rękawem), 16/2015 (półbuty służbowe), 15/2016 (półbuty służbowe), 21/2016 (amunicja), 31/2016 (kurtka ubrania ochronnego i ocieplacz pod kurtkę ubrania ochronnego), 58/2016 (trzewiki służbowe).

⁵ Umowa o utworzeniu Centrum nauko-przemysłowego z 4 kwietnia 2013 r. pomiędzy ITB „MORATEX”. a Przedsiębiorstwem Sprzętu Ochronnego Maskpol S.A. Umowa o utworzeniu Centrum naukowego 17 marca 2014 r. pomiędzy Politechniką Śląską a ITB „MORATEX” i Wojskowym Instytutem Technicznym Uzbrojenia (154/RCH2/RR8/2014). Umowa o utworzeniu Centrum naukowego z 29 maja 2014 r. pomiędzy Politechniką Łódzką a Instytutem Technologii Bezpieczeństwa „MORATEX” i Wojskowym Instytutem Technicznym Uzbrojenia oraz Instytutem Metali Nieżelaznych. Umowa o utworzeniu Konsorcjum naukowo-przemysłowego z 28 czerwca 2016 r. pomiędzy przedsiębiorstwem Lubawa S.A. a ITB „MORATEX”.

⁶ Wydatek z 1 marca 2016 r. na kwotę 396.945,25 zł (niższy z uwagi na nieterminową realizację zamówienia przez wykonawcę o 102.985,79 zł).

⁷ W tym wydatki zaksięgowane: w styczniu 2014 r. o łącznej kwocie 6.590,00 zł (z 14.540,60 zł), tj. 45% wartości operacji zaksięgowanych na ww. koncie, w listopadzie 2014 r. w łącznej kwocie 42.612,84 zł (z 69.040,06 zł), tj. 62% wartości operacji zaksięgowanych na ww. koncie, w lutym 2015 r. w łącznej kwocie 6.691,50 zł (z 12.694,20 zł), tj. 53% wartości operacji zaksięgowanych na ww. koncie, w listopadzie 2015 r. w łącznej kwocie 16.235,85 zł (z 31.065,82 zł), tj. 52% wartości operacji zaksięgowanych na ww. koncie oraz w marcu 2016 r. w łącznej kwocie 9.634,00 zł (z 27.400,00 zł), co stanowiło 35% wartości operacji zaksięgowanych na ww. koncie.

⁸ Tj. 10 pracowników naukowych, 6 - inżynierjno-technicznych i 1 - badawczo-techniczny (rozwiązanie stosunku pracy 31 sierpnia 2015 r.).

⁹ Zakup pn.: *Urządzenie do pomiaru oporu cieplnego i oporu pary wodnej w warunkach stanu ustalonego (metoda począcej się zaizolowanej ciepłnie płyty) zgodnie z normę PN-EN ISO 11092:2014.*

II. Ocena ogólna.

Działania ITB „MORATEX” w zakresie realizacji wybranych zadań, wydatkowania środków finansowych oraz prowadzonego postępowania w sprawie udzielania zamówień publicznych oceniono **pozytywnie mimo nieprawidłowości**. Natomiast działania ITB „MORATEX” w zakresie zarządzania Instytutem oceniono **negatywnie**.

Prowadzona przez Instytut działalność była zgodna ze statutem określonym decyzją nr 53 Ministra Spraw Wewnętrznych i Administracji z dnia 13 kwietnia 2011 r. w sprawie zatwierdzenia statutu Instytutu Technologii Bezpieczeństwa „MORATEX” w Łodzi¹⁰. W okresie objętym kontrolą w ITB „MORATEX” określano kierunkowe plany tematyczne badań naukowych i prac rozwojowych i sporządzano roczne sprawozdania z ich realizacji, które były pozytywnie opiniowane przez radę naukową. Instytut prowadził badania naukowe i prace rozwojowe w zakresie włókienniczych wyrobów technicznych służących bezpieczeństwu i ochronie życia, przystosowywał, wdrażał i upowszechniał wyniki ww. badań, rozwijał bazy danych, gromadził informacje naukowe i techniczne oraz ekonomiczne, współuczestniczył w tworzeniu i opiniowaniu projektów aktów prawnych w obszarze szeroko rozumianego bezpieczeństwa, a także realizował na zamówienie Ministra SW(iA) oraz w ramach współpracy z jednostkami organizacyjnymi Policji, Państwowej Straży Pożarnej¹¹ i Biura Ochrony Rządu¹² przedsięwzięcia w obszarze zastosowań włókienniczych przedmiotów zaopatrzenia mundurowego oraz osłon balistycznych i przeciwuderzeniowych. W obowiązujących w okresie objętym kontrolą umowach centrów naukowych, naukowo-przemysłowych i konsorcjum właściwie zabezpieczono interesy Instytutu.

W Instytucie prawidłowo była prowadzona działalność finansowa, w tym właściwie wydatkowano środki publiczne. W okresie objętym kontrolą podstawą gospodarowania przez ITB „MORATEX” dostępnymi zasobami były roczne plany finansowe, pozytywnie zaopiniowane przez radę naukową. Wymienione plany zawierały elementy określone w ustawie z dnia 30 kwietnia 2010 r. o instytutach badawczych¹³. Niewykonania planowanych przychodów i planowanych kosztów oraz przekroczenia planowanych poszczególnych kwot przychodów planowanych wielkości kosztów wynikały w szczególności ze specyfiki otoczenia, w jakim funkcjonował ITB „MORATEX”, zmienności koniunktury oraz braku faktycznych planów kwartalnych/miesięcznych pozwalających na efektywny monitoring wykonania finansowego. W okresie objętym kontrolą Instytut uzyskiwał przychody z komercjalizacji wyników badań.

Zatrudnieni pracownicy posiadali kwalifikacje niezbędne do zajmowania określonych stanowisk pracy. Ponadto, pracownicy naukowcy wypełniali obowiązki, jakie nakładały na nich przepisy ustawy o instytutach badawczych. O powyższym świadczą przedstawione w trakcie kontroli efekty ich działalności naukowej i badawczo-rozwojowej, tj. publikacje w czasopismach naukowych, cytowania publikacji, nagrody za działalność naukową, patenty, prawa ochronne na wzory użytkowe oraz prawa z rejestracji wzorów przemysłowych. W Instytucie stosowano narzędzia motywacyjne takie jak np.: premia uznaniowa, nagroda pieniężna, awans na wyższe stanowisko. Wynagrodzenia pracowników odpowiadały stawkom wskazanym w taryfikacjach obowiązujących w Instytucie. Pracownicy byli zaszeregowani do właściwych kategorii.

¹⁰ Dz. Urz. MSWiA Nr 6, poz. 33, zwanym dalej statutem.

¹¹ Zwanej dalej również PSP.

¹² Zwanego dalej również BOR.

¹³ Dz. U. z 2010 r. Nr 96, poz. 618 z późn. zm.

W Instytucie wystąpiły nieprawidłowości świadczące o niewłaściwym zarządzaniu i braku nadzoru nad realizacją niektórych zadań.

W ITB „MORATEX” nie ustalono perspektywicznych kierunków działalności naukowej, rozwojowej i wdrożeniowej na 2015 r. oraz nie zatwierdzano ich w latach 2014-2016.

Jednostka kontrolowana nie miała wszystkich wymaganych prawem dokumentów. Nie przedstawiono zawartej w formie pisemnej umowy licencyjnej dotyczącej zestawów przeciwuderzeniowych. Instytut nie mógł udokumentować pełnego stosowania przepisów zarządzenia nr 15/2004 dyrektora Instytutu z 15 kwietnia 2004 r. w sprawie postępowania z projektami wynalazczymi. Dodatkowo Instytut nieodpłatnie udostępnił przedmiot własności intelektualnej (kask ochronny), czego skutkiem było nieodpowiednie zabezpieczenie interesów Instytutu.

Uregulowane w Instytucie zasady podziału środków uzyskanych z komercjalizacji (w § 8 ww. regulaminu) nie były stosowane, ze względu na nieprecyzyjne użycie pojęcia kosztów przychodu i niezgodność z przepisami prawa powszechnie obowiązującego postanowień dotyczących konieczności przekazywania części uzyskanych przychodów na rzecz funduszu badań własnych, uniemożliwiających faktyczne zastosowanie przedmiotowego regulaminu.

Nieprawidłowości w obszarze polityki kadrowej polegały m.in. na: naruszeniu wewnętrznych regulacji obowiązujących w Instytucie w zakresie zatrudniania pracowników, niewłaściwym naliczaniu dodatków za pracę w warunkach szkodliwych lub uciążliwych dla zdrowia, niedokumentowaniu przesłanek stanowiących podstawę przyznania premii/nagrody, nieocenianiu pracowników innych niż naukowci i badawczo-techniczni, niezawieraniu we wszystkich przypadkach umów o zakazie konkurencji, zatrudnianiu pracowników Instytutu na podstawie umów o dzieło przy pracach tego samego rodzaju, co wynikające ze stosunku pracy.

Przedstawiona ocena została sformułowana na podstawie dokonanych w toku kontroli następujących ustaleń.

III. Ustalenia kontroli.

1. Realizacja zadań wynikających z ustawy o instytutach badawczych oraz statutu.

Podstawę prawną funkcjonowania ITB „MORATEX” stanowiły przede wszystkim ustawa o instytutach badawczych, statut oraz regulamin organizacyjny Instytutu.

Organami Instytutu byli: dyrektor i rada naukowa. Zasady działania Instytutu, podział kompetencji członków dyrekcji, zadania i uprawnienia kadry kierowniczej oraz zakresy zadań komórek organizacyjnych określał regulamin organizacyjny. Zarządzeniem nr 2/2009 dyrektora Instytutu Technologii Bezpieczeństwa „MORATEX” z 30 stycznia 2013 r. z dniem 1 lutego 2013 r. wprowadzono w życie *Regulamin organizacyjny Instytutu Technologii Bezpieczeństwa „MORATEX”*. W okresie objętym kontrolą regulamin zmieniano zarządzeniami dyrektora Instytutu Technologii Bezpieczeństwa „MORATEX”: nr 3/2013 z dnia 29 kwietnia 2013 r., nr 4/2014 z 28 maja 2014 r. oraz uchwałą rady naukowej ITB „MORATEX” z 25 czerwca 2015 r. w sprawie wprowadzenia zmian do *Regulaminu Organizacyjnego Instytutu Technologii Bezpieczeństwa „MORATEX”*. Obowiązujące w badanym okresie regulaminy organizacyjne, były zgodne z rozwiązaniami przyjętymi w statucie. Zadania wynikające ze statutu zostały przypisane właściwym komórkom organizacyjnym Instytutu. Obowiązujące w okresie objętym kontrolą regulaminy organizacyjne zostały ustalone przez dyrektora

ITB „MORATEX” oraz zaopiniowane przez radę naukową i Niezależny Samorządny Związek Zawodowy Pracowników ITB „MORATEX”.

[Dowód: akta kontroli – tom 1, płyta CD nr 1, folder Przepisy]

W Instytucie obowiązywała zasada jednoosobowego kierownictwa i odpowiedzialności. Instytutem kierował dyrektor. Regulamin organizacyjny przewidywał dwóch zastępców: zastępcę dyrektora ds. naukowych oraz zastępcę dyrektora ds. ekonomicznych - głównego księgowego. Upoważnienia i obowiązki członków dyrekcji Instytutu określał rozdział II regulaminu organizacyjnego. Zgodnie z regulaminem organizacyjnym podstawowymi jednostkami organizacyjnymi Instytutu były komórki organizacyjne: zakłady, laboratoria, działy oraz samodzielne stanowiska techniczne i administracyjne.

Do kierowania pracami komórek organizacyjnych Instytutu dyrektor powoływał kierowników. Powołanie kierowników komórek naukowych następowało po zasięgnięciu opinii rady naukowej. Dyrektor ustalał zakresy obowiązków i uprawnień kierowników. Zakresy obowiązków, uprawnień i odpowiedzialności kierowników komórek organizacyjnych Instytutu określał rozdział III regulaminu organizacyjnego.

Rada naukowa była kolegialnym organem stanowiącym, inicjującym, opiniodawczym i doradczym w zakresie działalności statutowej oraz w sprawach rozwoju kadry naukowej i badawczo-technicznej Instytutu. Zadania rady naukowej określała ustawa o *instytutach badawczych* oraz regulamin rady naukowej.

Prace badawcze Instytutu były wspierane poprzez działalność: laboratoriów badawczych (metrologicznego, balistycznego i chemicznego), normalizacyjną, certyfikacyjną, wynalazczą oraz inwestycyjną i remontową.

W każdym roku objętym kontrolą w ITB „MORATEX” opracowywano publikacje, które zawierały informacje o wynikach działalności Instytutu oraz plany na kolejne lata. W publikacjach każdorazowo określano kierunkowe plany tematyczne badań naukowych i prac rozwojowych. Rada naukowa ITB „MORATEX” pozytywnie je opiniowała, wydając uchwały: nr 5 z 16 kwietnia 2014 r. w sprawie zaopiniowania planów tematycznych badań naukowych i prac rozwojowych Instytutu *Technologii Bezpieczeństwa „MORATEX” na rok 2015* oraz nr 5 z 6 maja 2015 r. w sprawie zaopiniowania planów tematycznych badań naukowych i prac rozwojowych Instytutu *Technologii Bezpieczeństwa „MORATEX” na rok 2016*. Tematyka prac określona w planach badań naukowych i prac rozwojowych mieściła się w przedmiocie i zakresie działania Instytutu.

[Dowód: akta kontroli – tom 1, Płyta CD foldery:
Korespondencja, 1. Pytania - Płyta]

W opracowanej w 2010 r. publikacji pt.: *Ocena dotychczasowej działalności w rozdziale Program prac badawczych przewidzianych do realizacji w latach przyszłych*¹⁴ ujęte zostały perspektywiczne kierunki działalności naukowej, rozwojowej i wdrożeniowej obejmujące m.in. rok 2014. Perspektywiczne kierunki działalności na 2016 rok zostały ujęte w *Programie prac badawczych przewidzianych do realizacji w latach przyszłych*¹⁵ stanowiącym część publikacji z czerwca 2016 r. pt.: *Ocena dotychczasowej działalności Instytutu Technologii Bezpieczeństwa „MORATEX”*.

¹⁴ Str. 52 publikacji.

¹⁵ Str. 44 publikacji.

ITB „MORATEX” nie przedstawił dokumentów i innych dowodów, z których wynikałoby, że określono perspektywiczne kierunki działalności naukowej, rozwojowej i wdrożeniowej na 2015 r. Rada naukowa ITB „MORATEX” zatwierdziła perspektywiczne kierunki działalności naukowej, rozwojowej i wdrożeniowej stanowiące podstawę realizacji projektów inwestycyjnych pn.: *Przejrzysta Strefa Innowacji ITB MORATEX i Innowacyjne Włókiennictwo 2020+ w Kontrakcie Terytorialnym dla Województwa Łódzkiego - uchwałą 7/2016 z 23 listopada 2016 r.*, tj. w okresie nieobjętym kontrolą. Instytut nie przedstawił dowodów umożliwiających dokonanie ocen w zakresie wywiązania się w latach 2014-2016 z obowiązku wynikającego z art. 29 ust. 2 pkt 6 ustawy o *instytutach badawczych*, tj. zatwierdzenia przez radę naukową ITB „MORATEX” perspektywicznych kierunków działalności naukowej, rozwojowej i wdrożeniowej. Biorąc powyższe pod uwagę nieustalenie perspektywicznych kierunków działalności naukowej, rozwojowej i wdrożeniowej na 2015 r. oraz niezatwierdzenie omawianych kierunków działalności w latach 2014-2016 uznano za **nieprawidłowości**. Kierownik jednostki kontrolowanej wyjaśnił, że perspektywiczne kierunki działalności naukowej, rozwojowej i wdrożeniowej stanowiły założenia do strategii Instytutu¹⁶. Ujęcie strategiczne programu badań naukowych i prac rozwojowych oraz nowych obszarów wdrożeniowych nie mogło być kształtowane w ujęciu periodycznym i krótkookresowym, a stanowić powinno odzwierciedlenie środowiska, w którym funkcjonował Instytut, w tym bezpośrednio ujęcie interesariuszy badań naukowych i prac rozwojowych oraz wdrożeń będących efektem ww. badań i prac rozwojowych realizowanych przez Instytut. W ocenie kierownika jednostki kontrolowanej w okresie objętym kontrolą nie ulegało zmianie otoczenie Instytutu oraz docelowa grupa interesariuszy, a zatem nie było konieczności zmiany strategii Instytutu w zakresie nowych kierunków działalności naukowej, rozwojowej, a także wdrożeniowej (m.in. grupy interesariuszy wdrożeń). Nie było zatem konieczności ustalania nowych, perspektywicznych kierunków działalności naukowej, rozwojowej i wdrożeniowej. Przyczyną powstania nieprawidłowości było przekonanie o braku konieczności ustalania i przedstawiania do zatwierdzenia radzie naukowej ITB „MORATEX” perspektywicznych kierunków działalności naukowej, rozwojowej i wdrożeniowej. Skutkiem stwierdzonej nieprawidłowości był brak długoterminowych kierunków działania Instytutu. Zgodnie z § 10 ust. 1 *Regulaminu organizacyjnego Instytutu Technologii Bezpieczeństwa „MORATEX”* za realizację omawianego zadania odpowiadał zastępca dyrektora ds. naukowych.

[Dowód: akta kontroli – tom 1, Płyta CD folder
Korespondencja - Perspektywiczne kierunki]

W działalności ITB „MORATEX” dominowały zadania w zakresie prowadzenia prac badawczych, rozwojowych oraz wdrożeniowych. W Instytucie prowadzono badania naukowe i prace rozwojowe w zakresie włókienniczych wyrobów technicznych służących bezpieczeństwu i ochronie życia, zwłaszcza funkcjonariuszy jednostek podległych i nadzorowanych przez Ministra SW(iA). Instytut przystosowywał oraz wdrażał wyniki badań naukowych i prac rozwojowych do potrzeb praktyki przemysłowej głównie w zakresie nowoczesnych technologii włókienniczego sprzętu technicznego wykorzystywanego do zapobiegania przyczynom i skutkom zdarzeń stwarzających zagrożenie publiczne, w tym zapobiegania skutkom katastrof naturalnych lub technicznych, noszących znamiona klęsk żywiołowych. W ramach ww. działań w ITB „MORATEX” przeprowadzono 9 wdrożeń własnych w zakresie: wkładów suszących (2014 r.), osłon balistycznych do samochodu (2014 r.), osłon balistycznych do śmigłowca (2014 r.), kamizelek kuloodpornych (2014 r. i 2016 r.), powłoczek kamizelek (2014 r. i 2016 r.), kurtyny wieży rozpyłowej (2015 r.), osłon dla kinooperatora

¹⁶ Z uzyskanych wyjaśnień wynika, że strategia Instytutu nie była dokumentem formalnym.

(2015 r.), miękkich wkładów balistycznych (2014 r. i 2015 r.), worków/rękawów filtracyjnych (2014 r. i 2015 r.). Prowadząc te działania w ITB „MORATEX” przeprowadzono 4 wdrożenia zewnętrzne dotyczące licencji na: skokochron (2014 r.), zestaw przeciwuderzeniowy (2015 r.), kask bezpieczeństwa (2015-2016) i teczkę balistyczną (2016 r.).

[Dowód: akta kontroli – tom 1, płyta CD,
folder Korespondencja – 8. Pytania]

ITB „MORATEX” prowadził działania polegające na upowszechnianiu wyników badań naukowych i prac rozwojowych w krajowych i zagranicznych czasopismach technicznych oraz podczas wystaw. Instytut, realizując ww. zadania, opublikował 24 artykuły (16 w krajowych i 8 w zagranicznych czasopismach technicznych). Instytut promował swoją działalność w sumie na 44 ekspozycjach, wystawach i targach (23 promocje w 2014 r., 9 w 2015 r. i 12 w 2016 r.).

W związku z realizacją podstawowej działalności Instytut organizował sympozja, warsztaty, wystawy krajowe i zagraniczne w zakresie bezpieczeństwa wewnętrznego, w tym trzynaście imprez w 2014 r., jedenaście w 2015 r. i siedem w 2016 r.

ITB „MORATEX” prowadził i rozwijał bazy danych związane z przedmiotem działania, w tym: bazę danych wyników prac związanych z wyznaczeniem granicy ochrony balistycznej odłamkiem V50, pociskiem V50 oraz kuloodpornością dla badanych wkładów balistycznych miękkich i właściwości mechanicznych materiałów przewidzianych do konstrukcji ww. wkładów, która została opracowana w trakcie realizacji zadania badawczego pn.: *Narzędzie do modelowania odporności balistycznej kompozytów włóknistych* (2014 r), bazę norm i dokumentów normatywnych oraz *Webknowledge Base for risk training and education in humanitarian demining* (jako rezultat projektu *D-BOX Demining tool-BOX for humanitarian clearing of large scale area from anti-personal landmines and cluster munitions*).

Instytut w sposób ciągły prowadził działania w zakresie gromadzenia informacji naukowej i technicznej oraz ekonomicznej dotyczącej: wyrobów włókienniczych służących podnoszeniu poziomu ochrony osób związanych z bezpieczeństwem wewnętrznym kraju, wynalazczości, ochrony własności przemysłowej i intelektualnej, a także wspierającej innowacyjność przedsiębiorstw. W ITB „MORATEX” przeprowadzono 33 analizy stanu techniki oraz dokonano 20 zgłoszeń praw własności przemysłowej, tj.: 5 wynalazków do Urzędu Patentowego Rzeczypospolitej Polskiej¹⁷, 2 wynalazków do Europejskiej Organizacji Patentowej¹⁸, 9 wzorów użytkowych, 3 wzorów przemysłowych i 1 znaku towarowego.

Instytut wytwarzał wyroby i materiały m.in.: kamizelki kuloodporne, powłoczki kamizelek, miękkie wkłady balistyczne, worki/rękawy filtracyjne, wkłady suszące, osłony balistyczne do samochodu oraz osłony balistyczne do śmigłowców.

ITB „MORATEX” przeprowadził 5 procesów walidacyjnych w ramach badań naukowych i prac rozwojowych oraz 42 w ramach wdrażania nowych metodyk badawczych. W latach 2014-2016 Laboratoria Badań Balistycznych i Badań Metrologicznych przeprowadziły po 9 walidacji metod badawczych. Laboratorium Badań Chemicznych w ww. okresie przeprowadziło łącznie 24 walidacje.

¹⁷ Zwanego dalej również UP RP.

¹⁸ Zwanej dalej również EOP.

W związku z prowadzoną działalnością Instytut w latach 2014-2016 przeprowadził 51 kalibracji aparatury, w tym 31 wzorcowań w Laboratorium Badań Metrologicznych, 7 w Laboratorium Badań Balistycznych i 12 w Laboratorium Badań Chemicznych oraz 1 wzorcowanie w Zakładzie Konfekcji Technicznej.

Instytut prowadził działalność wydawniczą związaną z realizowanymi badaniami naukowymi i pracami rozwojowymi. W 2014 r. wydano dwie monografie, tj.: *The Latest Trends in the Construction and Applications of Ballistic Armour* oraz *Nowoczesne technologie dla włókiennictwa. Szansa dla Polski. Tom I. Foresight. Nowoczesne technologie dla włókiennictwa*.

ITB „MORATEX” współuczestniczył w tworzeniu i opiniowaniu projektów aktów prawnych w obszarze szeroko rozumianego bezpieczeństwa, a w szczególności bezpieczeństwa wewnętrznego. W ramach ww. działań opiniowano akty prawne z zakresu działania ministra właściwego do spraw wewnętrznych¹⁹.

W Instytucie sporządzano roczne sprawozdania z wykonania zadań. Zgodnie z art. 29 ust. 2 pkt 5 ustawy o instytutach badawczych rada naukowa ITB „MORATEX” uchwałami: nr 1 z 6 maja 2015 r. w sprawie zaopiniowania rocznego sprawozdania dyrektora z wykonania zadań Instytutu Technologii Bezpieczeństwa „MORATEX” za rok 2014 oraz nr 1 z 6 kwietnia 2016 r. w sprawie zaopiniowania rocznego sprawozdania dyrektora z wykonania zadań Instytutu Technologii Bezpieczeństwa „MORATEX” za rok 2015 pozytywnie zaopiniowała ww. dokumenty.

1.1. Realizacja planów działalności ITB „MORATEX”.

Realizując *Plany działalności Instytutu* w latach 2014-2016 ITB „MORATEX” prowadził działalność badawczą, rozwojową oraz wdrożeniową poprzez realizację zadań badawczych, projektów badawczych i rozwojowych, w tym typu foresight oraz prac wdrożeniowych finansowanych przez Ministerstwo Nauki i Szkolnictwa Wyższego²⁰, Narodowe Centrum Nauki²¹, Narodowe Centrum Badań i Rozwoju²², przez Unię Europejską²³ z Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego w ramach Programu Operacyjnego Innowacyjna Gospodarka 2007 - 2013 oraz VII Programu Współpracy Ramowej, a także w ramach programu Rozwój Innowacji Drogowych, Programu Operacyjnego Inteligentny Rozwój 2014 – 2020 i *Funduszu badań własnych*.

Wykonując określone na lata 2014-2016 zadania, w Instytucie realizowano w 2014 r. 9 zadań badawczych, 2 projekty badawcze, 7 projektów rozwojowych, 3 projekty w ramach Programu Operacyjnego Innowacyjna Gospodarka 2007 – 2013, 1 projekt w ramach VII Programu Ramowego Unii Europejskiej oraz 3 projekty badawcze zamawiane. W 2015 r. realizowano 14 zadań badawczych, 1 projekt badawczy, 9 projektów rozwojowych, 1 projekt w ramach Programu Operacyjnego Innowacyjna Gospodarka 2007 – 2013, 1 projekt w ramach VII Programu Ramowego Unii Europejskiej oraz 7 projektów badawczych zamawianych i 1 projekt badawczo-rozwojowy własny. W 2016 r. realizowano 14 zadań badawczych, 5 projektów rozwojowych, 1 projekt rozwojowy w ramach programu - RID - Rozwój Innowacji Drogowych, 2 projekty rozwojowe w ramach Programu

¹⁹ W 2014 r. 182, w 2015 r. 267 i do września 2016 r. 163.

²⁰ Zwanego dalej również MNiSW.

²¹ Zwane dalej również NCN.

²² Zwane dalej również NCBiR.

²³ Zwaną dalej również UE.

Operacyjnego Inteligentny Rozwój 2014 – 2020, 1 projekt w ramach VII Programu Ramowego Unii Europejskiej oraz zamawiane 3 projekty badawcze i 1 rozwojowy, a także 3 zadania w ramach *Funduszu badań własnych*. Informacje na temat działalności badawczo-rozwojowej Instytutu w latach 2014-2015 przedstawia załącznik do niniejszego wystąpienia pokontrolnego.

W okresie objętym kontrolą prace badawcze ITB „MORATEX” były wspierane działalnością laboratoriów badawczych, działalnością normalizacyjną, certyfikacyjną, wynalazczą, inwestycyjną i remontową. Zgodnie z *Planami działalności Instytutu* określonymi na lata objęte kontrolą, w 2014 r. potwierdzono utrzymanie kompetencji i spełnienie wymagań akredytacyjnych określonych normą PN EN ISO/IEC 17025:2005+Ap1:2007 przez Laboratorium Badań Metrologicznych, uaktualniono posiadany zakres akredytacji na określone metodyki badawcze i doposażono laboratorium w komorę do spalania, a także wykonano modernizację wyciągu wentylacyjnego w pomieszczeniu badań palności i zakupiono oraz zainstalowano nową klimatyzację w głównym pomieszczeniu badawczym Badań Fizyko-Mechanicznych. W tym samym czasie potwierdzono utrzymanie kompetencji i spełnienie wymagań akredytacyjnych przez Laboratorium Badań Balistycznych w zakresie ww. normy oraz rozszerzono zakres akredytacji o określone normy i procedury badawcze.

Pracownicy ITB „MORATEX” m.in. uczestniczyli w pracach kilkunastu Komitetów Technicznych Polskiego Komitetu Normalizacyjnego, opiniując Normy Europejskie wdrożone do normalizacji krajowej. W ramach prowadzonej działalności wynalazczej na rzecz Instytutu zgłoszono do ochrony prawnej w Urzędzie Patentowym Rzeczypospolitej Polskiej oraz Europejskim Urzędzie Patentowym wynalazki, wzory użytkowe i przemysłowe dotyczące nowo opracowanych lub modernizowanych konstrukcji wyrobów oraz metod postępowania.

[Dowód: akta kontroli – tom 8, str.449-453, Płyta CD,
Folder Korespondencja - 8. Pytania]

1.2. Realizacja zadań zleconych przez Ministra SW(iA) oraz w ramach współpracy z jednostkami organizacyjnymi podległymi lub nadzorowanymi przez Ministra SW(iA).

W związku z określonymi w § 4 ust. 3 pkt 20 statutu zadaniami ITB „MORATEX” realizował na zamówienie Ministra SW(iA) oraz w ramach współpracy z jednostkami organizacyjnymi Policji, PSP i BOR przedsięwzięcia w obszarze zastosowań włókienniczych przedmiotów zaopatrzenia mundurowego oraz osłon balistycznych i przeciwuderzeniowych. W ramach powyższych działań Instytut realizował m.in. prace w zakresie opracowania konstrukcji wstępnych specyfikacji technicznych elementów munduru ćwiczebnego dla Policji, dostawy parasoli chroniących przed deszczem oraz przed uderzeniami małymi, tępyymi lub ostrymi przedmiotami dla BOR, badań hełmów, kamizelek i tarcz balistycznych oraz policyjnych hełmów ochronnych, a także wykonywano utylizację kamizelek. Ponadto, prowadzono szkolenia dla Komendy Głównej Policji²⁴ w dniach 8-9 grudnia 2014 r. na temat: *Wybrane aspekty oceny zgodności wyrobów zaopatrzenia mundurowego przeznaczone na potrzeby bezpieczeństwa państwa w praktyce w świetle doświadczeń z lat 2013-2014 ze szczególnym uwzględnieniem modyfikacji specyfikacji technicznych, stosowanych metodok badawczych materiałów i surowców użytych do produkcji ww. wyrobów, oceny wzorów wyrobów przedstawianych przez wykonawców w ramach postępowań przetargowych* oraz w dniach 2-4 grudnia 2015 r. na temat: *Ocena zgodności wyrobów przeznaczonych na potrzeby bezpieczeństwa*

²⁴ Zwanej dalej również KGP.

państwa (metodologia, badania wskaźników użytkowych umundurowania) z uwzględnieniem doświadczeń z 2015 r. Aktualizacja norm. Metodyki pomiarowe stosowane w laboratoriach akredytowanych. Ocena wzorów wyrobów składanych przez wykonawców. Skutki zmian w Ustawie PZP.

W ramach działalności statutowej w ITB „MORATEX” realizowano zadania badawcze na rzecz służb podległych lub nadzorowanych przez Ministra SW(iA), w tym m.in. w zakresie opracowania konstrukcji ochrony głowy i twarzy przeznaczonych dla osób zatrzymanych, kabury/futerału do noszenia broni służbowej krótkiej, nowoczesnej kamizelki ostrzegawczej o intensywnej widoczności dla policjanta, dostosowania odporności balistycznej teczki balistycznej do wymagań BOR. Zakres i tematy prowadzonych badań były określane przez służby podległe lub nadzorowane przez Ministra SW(iA).

ITB „MORATEX” uczestniczył w pracach Rady Naukowo-Technicznej przy Ministrze SW(iA), stanowiącej ciało opiniujące Ministra w zakresie m.in. opracowania propozycji dotyczących kierunków badań naukowych oraz prac rozwojowych będących w obszarze zainteresowania resortu spraw wewnętrznych, a także opiniowania kierunków badań naukowych i prac rozwojowych oraz sposobów ich organizacji i koordynacji²⁵.

[Dowód: akta kontroli – tom 8, str.449-453, Płyta CD, Folder Korespondencja - 8. Pytania]

1.3. Zabezpieczenie interesów Instytutu w umowach konsorcjum oraz centrów naukowych i naukowo-przemysłowych.

Oceny zabezpieczenia interesów Instytutu dokonano na podstawie obowiązujących w okresie objętym kontrolą 4 umów.

ITB „MORATEX” realizował prace w 3 centrach, z czego 1 centrum nauko-przemysłowe (BallStrag) zostało utworzone na podstawie art. 38 ustawy o *instytutach badawczych*, a 2 centra naukowe w oparciu o art. 31 ustawy z dnia 27 lipca 2005 r. *Prawo o szkolnictwie wyższym*²⁶. Centrum naukowo-przemysłowe powstało na mocy umowy z 4 kwietnia 2013 r. pomiędzy ITB „MORATEX” a Przedsiębiorstwem Sprzętu Ochronnego Maskpol S.A. Natomiast 2 centra naukowe utworzono odpowiednio na podstawie umowy nr 154/RCH2/RR8/2014 z 17 marca 2014 r. pomiędzy Politechniką Śląską a ITB „MORATEX” i Wojskowym Instytutem Technicznym Uzbrojenia oraz umowy z 29 maja 2014 r. pomiędzy Politechniką Łódzką a Instytutem Technologii Bezpieczeństwa „MORATEX” i Wojskowym Instytutem Technicznym Uzbrojenia oraz Instytutem Metali Nieżelaznych.

Poza udziałem ITB „MORATEX” w centrach, Instytut był członkiem konsorcjum. 28 czerwca 2016 r. podpisano umowę Konsorcjum Naukowo-Przemysłowego pomiędzy przedsiębiorstwem Lubawa S.A. a ITB „MORATEX”, której celem była wspólna realizacja projektu pn.: *Opracowanie ubrania ochronnego nowej generacji (EOD NG) i wdrożenia go do komercyjnego wykorzystania*.

We wszystkich badanych przypadkach w umowach podstawowych zabezpieczono interesy Instytutu m.in. w zakresie nienaruszalności integralności prawnej, majątkowej i strukturalnej Instytutu, zachowania praw do prowadzenia poza działalnością centrum/konsorcjum indywidualnej

²⁵ Pełny zakres zadań Rady Naukowo-Technicznej określono w zarządzeniu nr 15 Ministra Spraw Wewnętrznych z dnia 30 marca 2012 r. w sprawie Rady Naukowo-Technicznej przy Ministrze Spraw Wewnętrznych (Dz. Urz. MSWiA z 2012 r., poz. 16, z późn. zm.) oraz w zarządzeniu nr 43 Ministra Spraw Wewnętrznych i Administracji z dnia 24 sierpnia 2016 r. w sprawie Rady Naukowo-Technicznej przy Ministrze Spraw Wewnętrznych i Administracji (Dz. Urz. MSWiA z 2016 r., poz. 51).

²⁶ Dz. U. z 2012 r. poz. 572, z późn. zm.

działalności przewidzianej w statucie, realizowania współpracy z poszanowaniem odrębności, a także bezpieczeństwa informacji (poufności). W omawianych umowach znalazły się też zapisy regulujące kwestie finansowe, z których wynikało, że poniesione przez strony koszty związane z utworzeniem i uczestnictwem w centrum/konsorcjum (nieuregulowane odmiennie w umowach szczegółowych lub umowach konsorcjum) będą pokrywane samodzielnie przez strony.

We wszystkich przypadkach z przedstawicieli stron powoływano rady centrum/lidera konsorcjum, którzy tylko jednogłośnie mogli podejmować decyzje w sprawach m.in. pozyskiwania środków finansowych na realizację określonych zadań. Rady centrów/lider podejmowali też wszelkie decyzje dotyczące działania centrów/konsorcjum, w tym m.in. dotyczące ustalania zasad współdziałania stron otwierania i realizacji projektów, oraz powoływania np. konsorcjów w celu ubiegania się o wykonawstwo projektów badawczych lub kontraktów na wykonanie określonych prac, ustalania w drodze umów szczegółowych zasad realizowania projektów, na wykonanie których nie zawarto umów konsorcjum.

Zgodnie z postanowieniami umowy centrum nauko-przemysłowego (BallStrag), w związku z powstaniem możliwości komercjalizacji wyników prowadzonych prac w zakresie wzoru użytkowego dotyczącego przeciwwybuchowych paneli ochronnych, 15 lipca 2016 r. podpisano umowę o współwłasności prawa ochronnego pomiędzy ITB „MORATEX” a Wojskową Akademią Techniczną im. Jarosława Dąbrowskiego oraz Przedsiębiorstwem Sprzętu Ochronnego Maskpol S.A. W umowie zabezpieczono interesy Instytutu określając m.in. zakres wspólny efektów projektu, udziały współuprawnionych w prawach i obowiązkach wynikających z umowy, a także zobowiązanie do zachowania poufności i zakres odpowiedzialności za niewykonywanie postanowień umowy.

1.4. Działalność ITB „MORATEX” w zakresie certyfikacji.

Podstawę prawną funkcjonowania ITB „MORATEX” jako jednostki certyfikującej stanowiły: ustawa z dnia 30 sierpnia 2002 r. *o systemie oceny zgodności*²⁷, ustawa z dnia 17 listopada 2006 r. *o systemie oceny zgodności wyrobów przeznaczonych na potrzeby obronności i bezpieczeństwa państwa*²⁸, wymagania normy PN-EN ISO/IEC 17065 *Ocena zgodności. Wymagania dla jednostek certyfikujących wyroby, procesy i usługi* oraz wewnętrzne procedury (edycja I) P-01 Proces certyfikacji, P-02 Ocena badań.

W okresie objętym kontrolą obszar oceny zgodności realizowany był przez samodzielną, wydzieloną komórkę organizacyjną powołaną do prowadzenia certyfikacji wyrobów, tj. Zakład Certyfikacji Wyrobów ITB „MORATEX”²⁹ nieposiadający osobowości prawnej.

ZCW miał:

- Certyfikat Akredytacji Jednostki Certyfikującej Wyroby nr AC 097, w ramach którego prowadził od 2000 r. certyfikację zgodności z wymaganiami Polskich, Europejskich i międzynarodowych norm³⁰,
- Certyfikat Akredytacji OiB Nr 33/MON/2015 do prowadzenia działalności certyfikacyjnej związanej z oceną zgodności wyrobów przeznaczonych na potrzeby bezpieczeństwa państwa stosowanych w jednostkach organizacyjnych podległych i/lub nadzorowanych przez Ministra

²⁷ Dz. U. z 2016 r., poz. 655., zwanej dalej również ustawą *o systemie oceny zgodności*.

²⁸ Dz. U. z 2006 r. Nr 235, poz. 1700, z późn. zm., zwanej dalej również ustawą *o systemie oceny zgodności wyrobów przeznaczonych na potrzeby obronności i bezpieczeństwa państwa*.

²⁹ Zwany dalej również ZCW. Powołany zarządzeniem nr 1/00 Dyrektora Instytutu Technicznych Wyrobów Włókienniczych „MORATEX” w Łodzi z dnia 27 czerwca 2000 r. *w sprawie zmian w regulaminie organizacyjnym*.

³⁰ Akredytacja Polskiego Centrum Akredytacji.

SW(iA)³¹ oraz Notyfikację Nr 1475 do dyrektywy 89/686/EWG dotyczącej środków ochrony indywidualnej na mocy udzielonej autoryzacji przez Ministra Gospodarki.

Działalność certyfikacyjna Instytutu była zorganizowana i zarządzana w sposób chroniący bezstronność i niezależność. Działania w omawianym zakresie realizowano w oparciu o Politykę jakości z 1 lipca 2015 r. i Politykę bezstronności z 25 czerwca 2015 r.

[Dowód: akta kontroli – tom 1, Płyta CD folder
Certyfikacja]

Zgodnie z postanowieniami art. 6 ust. 1 pkt 3 ustawy o systemie oceny zgodności wyrobów przeznaczonych na potrzeby obronności i bezpieczeństwa państwa ZCW prowadził certyfikację wyrobów obligacyjną, w oparciu o normy i specyfikacje techniczne stanowiące załączniki do umów lub dobrowolną, na warunkach uregulowanych w umowach zawartych przez zainteresowane strony (art. 5 ust. 3 ww. ustawy).

We wszystkich przypadkach objętych badaniem ZCW, zgodnie z zakresem akredytacji jednostki, prowadził oceny zgodności wyrobów należących do grupy 12, tj. *sprzętu i środków ochrony indywidualnej i zbiorowej*³².

Zgodnie z wykazem wyrobów podlegających ocenie zgodności, określonym w załączniku do rozporządzenia Ministra Spraw Wewnętrznych z dnia 18 marca 2013 r. w sprawie przeprowadzania oceny zgodności wyrobów przeznaczonych na potrzeby bezpieczeństwa państwa oraz wykazu tych wyrobów³³ oceny prowadzone były w trybie III, w którym dostawca, zlecając wykonanie czynności, o których mowa w art. 6 ust. 1 pkt 3 ustawy o systemie oceny zgodności wyrobów przeznaczonych na potrzeby obronności i bezpieczeństwa państwa, ustalał, czy jednostka certyfikująca posiada akredytację OiB w zakresie obejmującym wymagania specyfikacji technicznej³⁴. Działania przedstawicieli ZCW obejmowały analizę dokumentacji technicznych wyrobów w celu sprawdzenia, czy zostały uwzględnione wymagania zawarte w specyfikacjach technicznych, ocenę wyrobów pod względem zgodności z przedstawionymi dokumentacjami technicznymi oraz pod względem bezpieczeństwa użytkownika.

3 procesy certyfikacji spośród badanych przypadków realizowane przez ZCW były prowadzone w oparciu o program certyfikacji PC OiB – 02 z zastosowaniem systemu certyfikacji 1b wg PKN-ISO/IEC Guide 67:2007³⁵. 1 z procesów przeprowadzono w oparciu o program certyfikacji PC OiB – 01 z zastosowaniem systemu certyfikacji 3 wg PKN-ISO/IEC Guide 67:2007³⁶, a pozostałych 6 procedowano na podstawie Programu Certyfikacji PRCW OiB-01³⁷.

Certyfikacje wyrobów zostały przeprowadzone na wniosek dostawcy, co było zgodne z art. 9 ust. 1 ustawy o systemie oceny zgodności wyrobów przeznaczonych na potrzeby obronności bezpieczeństwa państwa oraz ww. wewnętrznymi procedurami.

³¹ Akredytacja Ministra Obrony Narodowej, która jest kontynuacją akredytacji udzielonej przez MSWiA w 2008 r.

³² Zgodnie z art. 6 ust. 2 pkt 12 ustawy o systemie oceny zgodności wyrobów przeznaczonych na potrzeby obronności i bezpieczeństwa państwa.

³³ Dz. U. z 2013 r., poz. 382. Zwanego dalej również rozporządzeniem w sprawie przeprowadzania oceny zgodności wyrobów przeznaczonych na potrzeby bezpieczeństwa państwa oraz wykazu tych wyrobów.

³⁴ Art. 7 rozporządzenia w sprawie przeprowadzania oceny zgodności wyrobów przeznaczonych na potrzeby bezpieczeństwa państwa oraz wykazu tych wyrobów.

³⁵ Dotyczy certyfikatów nr: 2/31/MON/2014, 5/31/MON/2014, 4/33/MON/2015.

³⁶ Dotyczy certyfikatu nr 6/33/MON/2015.

³⁷ Dotyczy certyfikatów nr: 1/33/MON/2016, 3/33/MON/2016, 4/33/MON/2016, 5/33/MON/2016, 7/33/MON/2016, 9/33/MON/2016.

Zgodnie z wewnętrznymi procedurami, w ZCW m.in. dokonywano przeglądów wniosków pod względem merytorycznym, kalkulowano koszty certyfikacji oraz podpisywano umowy o certyfikację. Przed wydaniem certyfikatu zgodności OiB, przedstawiciele ZCW poddawali analizie dokumentację techniczną wyrobu, w celu sprawdzenia, czy zostały w niej uwzględnione wymagania zawarte w specyfikacji technicznej, oceniali wyrób pod względem zgodności z przedstawioną dokumentacją techniczną oraz pod względem bezpieczeństwa użytkowania, a także dokonywali oceny wyników badań pod względem spełnienia przez wyrób wymagań zawartych w specyfikacji technicznej, co było zgodne z art. 9 ust. 5 ustawy o systemie oceny zgodności wyrobów przeznaczonych na potrzeby obronności bezpieczeństwa państwa.

W wyniku przeprowadzonych procedur ZCW w 1 przypadku wydał certyfikat zgodności na okres trzech lat, a w 9 przypadkach certyfikaty zostały wydane bezterminowo. We wszystkich przypadkach certyfikaty potwierdzały m.in. zgodność ze specyfikacjami technicznymi, normami, typami wyrobów określonymi w dokumentacjach dostawców i specyfikacjach zamawiających. Certyfikaty zgodności OiB zawierały elementy wymienione w art. 9 ust. 10 ustawy o systemie oceny zgodności wyrobów przeznaczonych na potrzeby obronności bezpieczeństwa państwa.

[Dowód: akta kontroli – tom 1, str. 325-567]

1.5. Działalność ITB „MORATEX” w zakresie nadzoru nad czynnościami związanymi z wyrobem wprowadzanym do użytku w komórkach i jednostkach organizacyjnych podległych lub nadzorowanych przez Ministra SW(iA).

Podstawy prawne działania ITB „MORATEX” jako organu upoważnionego do sprawowania w imieniu Ministra SW(iA) nadzoru nad czynnościami związanymi z wyrobem wprowadzanym do użytku stanowiły: ustawa o systemie oceny zgodności wyrobów przeznaczonych na potrzeby obronności i bezpieczeństwa państwa³⁸, rozporządzenie Ministra Spraw Wewnętrznych i Administracji z dnia 29 sierpnia 2007 r. w sprawie szczegółowego sposobu sprawowania nadzoru nad czynnościami związanymi z wyrobem wprowadzanym do użytku w komórkach i jednostkach organizacyjnych podległych lub nadzorowanych przez ministra właściwego do spraw wewnętrznych³⁹, rozporządzenie Ministra Spraw Wewnętrznych z dnia 18 marca 2013 r. w sprawie przeprowadzania oceny zgodności wyrobów przeznaczonych na potrzeby bezpieczeństwa państwa oraz wykazu tych wyrobów⁴⁰ oraz wewnętrzne procedury pn.: *Sprawowanie nadzoru nad czynnościami związanymi z wyrobem wprowadzanym do użytku w komórkach i jednostkach organizacyjnych podległych lub nadzorowanych przez ministra właściwego do spraw wewnętrznych* z 30 grudnia 2010 r. (wydanie II), *Sprawowanie nadzoru nad czynnościami związanymi z wyrobem przeznaczonym na potrzeby bezpieczeństwa państwa wprowadzanym do użytku w komórkach i jednostkach organizacyjnych podległych lub nadzorowanych przez ministra właściwego do spraw wewnętrznych* z 12 września 2014 r. (wydanie IV) i *Weryfikacja specyfikacji technicznej wyrobu przeznaczonego na potrzeby obronności i bezpieczeństwa państwa* z 12 września 2014 r. (wydanie II).

Nadzór nad czynnościami związanymi z wyrobem wprowadzanym do użytku realizowany był przez Zakład Nadzoru nad Wyrobem ITB „MORATEX”⁴¹ powołany zarządzeniem nr 7/2007 Dyrektora

³⁸ Art. 21 ustawy.

³⁹ Dz. U. Nr 170, poz. 1201, zwane dalej również rozporządzeniem w sprawie szczegółowego sposobu sprawowania nadzoru. § 2 ust. 1 rozporządzenia.

⁴⁰ Dz. U. z 2013 r., poz. 382, zwane dalej również rozporządzeniem w sprawie przeprowadzania oceny zgodności wyrobów przeznaczonych na potrzeby bezpieczeństwa państwa oraz wykazu tych wyrobów.

⁴¹ Zwany dalej również ZNW.

Instytutu Technologii Bezpieczeństwa „MORATEX” z dnia 4 października 2007 r. w sprawie zmian struktury organizacyjnej Instytutu.

ZNW zgodnie z postanowieniami art. 18 – 19 ustawy o systemie oceny zgodności wyrobów przeznaczonych na potrzeby obronności i bezpieczeństwa państwa podejmował czynności związane z nadzorem nad wyrobami wprowadzanymi do użytku. We wszystkich badanych przypadkach podstawą wykonywanych działań były umowy dostaw wyrobów określające udział organu upoważnionego w czynnościach związanych z wyrobem⁴² oraz pisemne zgłoszenia wyrobu przez dostawców⁴³.

W ramach wykonywanych zadań pracownicy Instytutu sporządzali *Plany nadzoru*, które zawierały nazwę wyrobu wprowadzanego do użytku, opis i terminy wykonania czynności kontrolnych, potwierdzenie wykonania czynności kontrolnych oraz określenie wykonawcy⁴⁴.

ITB „MORATEX” zgodnie z *Wykazem wyrobów podlegających ocenie zgodności* stanowiącym załącznik do rozrządzenia w sprawie przeprowadzania oceny zgodności wyrobów przeznaczonych na potrzeby bezpieczeństwa państwa oraz wykazu tych wyrobów objął nadzorem ujęte w grupie 14 przedmioty zaopatrzenia mundurowego.

W ramach sprawowania nadzoru nad czynnościami związanymi z wyrobem wprowadzanym do użytku dokonywano analiz dokumentacji techniczno-technologicznych na zgodność z wymaganiami określonymi w specyfikacjach technicznych, wykonywano przeglądy poświadczeń jakościowych surowców i elementów zamawianych u podwykonawców, uczestniczono w wybranych badaniach surowców, a także przeprowadzano kontrole międzyoperacyjne w toku produkcji.

Opracowane przez przedstawicieli ZNW raporty z przeprowadzonych działań oraz zaakceptowane przez kierownika ZNW protokoły z zadań wykonanych w ramach nadzoru były podstawą do dokonania przez dyrektora ITB „MORATEX” stosownej adnotacji, potwierdzającej dane zawarte w deklaracjach zgodności OiB wyrobów, co było zgodne z art. 20 ustawy o systemie oceny zgodności wyrobów przeznaczonych na potrzeby obronności i bezpieczeństwa państwa.

Instytut w terminach określonych w umowach o dostawach dokonał potwierdzenia danych zawartych w deklaracjach zgodności OiB.

[Dowód: akta kontroli – tom 1 str. 368-593, Płyta CD folder Nadzór]

2. Prawdliwość działalności finansowej prowadzonej przez ITB „MORATEX”.

2.1. Planowanie działalności finansowej.

Zasady gospodarki instytutów badawczych określone są w art. 16–20 ustawy o instytutach badawczych. W myśl przepisów ww. ustawy instytut badawczy występuje w obrocie we własnym imieniu i na własny rachunek. Instytut badawczy pokrywa koszty bieżącej działalności z uzyskiwanych przychodów oraz odpowiada za swoje zobowiązania. Ponadto, zgodnie z art. 16 ust. 4 ww. ustawy gospodarowanie mieniem instytutu badawczego odbywa się zgodnie z zasadami legalności, rzetelności, celowości, gospodarności i oszczędności. Na podstawie art. 9 pkt 14 ustawy z dnia

⁴² Zgodnie z § 2 ust. 2 pkt 1 rozporządzenia w sprawie szczegółowego sposobu sprawowania nadzoru.

⁴³ Zgodnie z art. 18 pkt 1 ustawy o systemie oceny zgodności wyrobów przeznaczonych na potrzeby obronności i bezpieczeństwa państwa.

⁴⁴ Zgodnie z § 2 ust. 2 pkt 3 rozporządzenia w sprawie szczegółowego sposobu sprawowania nadzoru.

27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych⁴⁵ instytuty badawcze zostały wyłączone z sektora finansów publicznych.

W okresie objętym kontrolą podstawą gospodarowania przez ITB „MORATEX” środkami, o których mowa w art. 18 ust. 7 i 8 ustawy o instytutach badawczych, były roczne plany finansowe⁴⁶. Plany na 2014, 2015 i 2016 r. zostały zaopiniowane przez radę naukową⁴⁷, zgodnie z art. 18 ust. 12 ustawy o instytutach badawczych⁴⁸.

Roczne plany finansowe zawierały elementy określone w art. 18 ust. 11 ustawy o instytutach badawczych, tj. przychody własne, dotacje z budżetu państwa (przychody były planowane z uwzględnieniem wszystkich źródeł ich pozyskiwania) oraz koszty (w tym: wynagrodzenia i naliczane od nich składki, płatności odsetkowe wynikające z zaciągniętych zobowiązań, koszty majątkowe). Dane w tym zakresie przedstawia tabela 1.

**Tabela 1. Wykonanie planów finansowych ITB „MORATEX” w latach 2014-2015
(ze szczegółowością określoną w tych planach)**

Lp.	Wyszczególnienie	Plan 2016 r. ⁴⁹ w tys. zł	2015 r.			2014 r.		
			Plan	Wykonanie planu		Plan	Wykonanie planu	
			w tys. zł	w tys. zł	udział	w tys. zł	w tys. zł	udział
I	Przychody własne	2.786	2.830	3.425	121,0%	2.530	3.203	126,6%
	w tym							
	Usługi laboratoryjne i inne	1.740	1.730	1.437	83,1%	1.332	1.728	129,7%
	Wyroby	104	150	259	172,7%	295	218	73,9%
	Licencje	50	50	167	334,0%	50	109	218,0%
	Pozostałe przychody	892	900	1.562	173,6%	853	1.148	134,6%
II	Dotacje z budżetu państwa	3.373	5.127	3.961	77,3%	4.511	4.428	98,2%
	w tym							
	Projekty współfinansowane przez Europejski Fundusz Rozwoju Regionalnego	31	1.200	259	21,6%	800	525	65,6%
	Dotacja z MNiSW na działalność statutową	1.260	1.251	1.148	91,8%	1.001	893	89,2%
	Projekty badawczo-rozwojowe	1.432	2.026	1.911	94,3%	2.060	2.382	115,6%
	Dotacja MSWiA (MSW) Nadzór nad czynnościami związanymi z wyrobem	650	650	643	98,9%	650	628	96,6%
	Dotacja celowa związana z restrukturyzacją							
I+II	Przychody razem	6.159	7.957	7.386	92,8%	7.041	7.631	108,4%
III	Koszty	5.959	7.757	6.884	88,7%	6.841	7.095	103,7%
	w tym							
	Wynagrodzenia i naliczone od nich składki	4.169	3.931	4.573	116,3%	4.321	4.543	105,1%
	Płatności odsetkowe wynikające z zaciągniętych zobowiązań	0	0	0		0		
	Koszty majątkowe	200	100	200	200,0%	107	171	159,8%
	Pozostałe koszty	1.590	3.726	2.111	56,7%	2.413	2.381	98,7%
IV	Wynik finansowy	200	200	502	251,0%	200	536	268,0%

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych ITB „MORATEX”

⁴⁵ Dz. U. z 2016 r., poz. 1870.

⁴⁶ Sporządzone każdorazowo w formie pisemnej.

⁴⁷ Na przypadającym w danym roku pierwszym posiedzeniu rady naukowej.

⁴⁸ Odpowiednio – 16 kwietnia 2014 r., 6 maja 2015 r. oraz 6 kwietnia 2016 r.

⁴⁹ Koszty związane z realizacją prac naukowo-badawczych były rejestrowane na kontach księgowych jako produkcja niezakończona (zgodnie z polityką rachunkowości w ITB „MORATEX”). Zarówno przychody, jak i koszty prac naukowo-badawczych, stanowiące trzon działalności ITB „MORATEX” były rozliczane na koniec roku obrotowego. W toku kontroli p.o. dyrektora Instytutu wyjaśnił, że po zakończeniu 2016 r. rozważa się wprowadzenie ewentualnych zmian w polityce rachunkowości w ITB „MORATEX” tak, aby zaistniały możliwości uzyskania aktualnych informacji o przychodach, kosztach oraz wyniku finansowym.

W pracach nad sporządzeniem planów finansowych⁵⁰ uczestniczyły następujące komórki organizacyjne: Dział Finansowo-Księgowy, Dział Zatrudnienia i Płac oraz Dział Ekonomiczno-Handlowy⁵¹ – pod bezpośrednim nadzorem zastępcy dyrektora ds. ekonomicznych – głównego księgowego oraz zakłady naukowe – pod nadzorem zastępcy dyrektora ds. naukowych. Ww. działania były realizowane w I kwartale roku, którego plan dotyczył.

W ITB „MORATEX” nie obowiązywały sformalizowane, pisemne zasady ustalania rocznych planów finansowych, ponieważ nie było takiego obowiązku wynikającego z przepisów prawa. W czasie kontroli p.o. dyrektora Instytutu wyjaśnił, że na IV kwartał 2016 r. zaplanowano wprowadzenie przedmiotowych zasad przygotowywania i ustalania rocznych planów finansowych, w tym planów finansowych poszczególnych działów⁵². Przewiduje się również opracowywanie planów kwartalnych stanowiących podstawę do ciągłego monitorowania wykonywania rocznych planów finansowych. Mają być także zdefiniowane zakresy akceptowalnych odchyłeń pozwalające na stwierdzenie konieczności aktualizacji planów finansowych.

W okresie objętym kontrolą w ITB „MORATEX” nie były modyfikowane plany finansowe. Należy zauważyć, że nie było takiego obowiązku wynikającego z przepisów prawa, zaś rada naukowa pozytywnie zaopiniowała roczne sprawozdania dyrektora Instytutu z wykonania zadań Instytutu za 2014 i 2015 r. (zawierające szczegółowe porównanie danych zawartych w planach finansowych z danymi dotyczącymi faktycznej realizacji tych planów) oraz roczne sprawozdania finansowe za 2014 r. i 2015 r.⁵³. P.o. dyrektora Instytutu wyjaśnił, że nie ma wiedzy o bezpośrednich przyczynach braku decyzji o zmianach w planach finansowych (w odniesieniu do okresu przed 11 kwietnia 2016 r.). Jako potencjalne przyczyny ww. stanu rzeczy p.o. dyrektora Instytutu wskazał specyfikę otoczenia, w jakim funkcjonuje ITB „MORATEX”, zmienność koniunktury oraz brak faktycznych planów kwartalnych/miesięcznych pozwalających na efektywny monitoring wykonania finansowego. Dodatkowo p.o. dyrektora Instytutu wyjaśnił, że ITB „MORATEX” w sposób ciągły wykonuje działania zmierzające do pozyskiwania zleceń w ramach prowadzonej działalności komercyjnej i uczestniczy w konkursach programów badań naukowych i prac rozwojowych, których inicjatorem jest NCBiR, NCN oraz UE (Fundusze Strukturalne, program Horyzont 2020, European Space Agency - ESA, European Defence Agency - EDA). Ponadto, jak zapewnił p.o. dyrektora Instytutu produkty oraz usługi oferowane przez ITB „MORATEX” nie mają charakteru masowego i są skierowane do specyficznego kręgu niszowych odbiorców, dlatego też założenia przyjęte w planach jednostki kontrolowanej weryfikuje rynek potencjalnych odbiorców, którzy kształtują popyt na dane wyroby i świadczone usługi. Jednocześnie nasilenie zamówień na wykonanie usług lub przyjęcia do realizacji projektów pozyskanych z NCBiR i NCN przeważnie następują na koniec roku obrotowego, w związku z czym zmodyfikowanie i przedstawienie do zatwierdzenia nowego planu radzie naukowej następowałoby *ex post*. Częstotliwość modyfikacji planów wiązałaby się dodatkowo z zaangażowaniem rady naukowej w te prace, co jest trudne w realizacji ze względów organizacyjnych. Biorąc pod uwagę powyższe, aby zapewnić sprawniej przebiegający proces

⁵⁰ Plany działalności badawczo-rozwojowej stanowiły część planów finansowych ITB „MORATEX”.

⁵¹ W zakresach swoich właściwości opierając się na przykład na: analizach wyników sprzedaży w poprzednim roku, dotychczasowej wielkości zatrudnienia, planowanych w danym roku zmianach kadrowych. Dział Finansowo-Księgowy dokonywał scalenia wszystkich kategorii budżetu jednostki i ponownie weryfikował przyjęte założenia w stosunku do aktualnej sytuacji finansowej ITB „MORATEX”.

⁵² Ww. uregulowania mają obowiązywać w czasie prowadzenia działań związanych z przygotowaniem dokumentów niezbędnych do opracowania planu finansowego na 2017 r.

⁵³ Odpowiednio – 5 maja 2015 r. oraz 6 kwietnia 2016 r. Dowód: akta kontroli – tom 2, str. 38-59.

opiniowania przez radę naukową planowane są działania zmierzające, po ukonstytuowaniu się rady naukowej w kadencji 2016–2020, do wprowadzenia możliwości głosowania członków rady naukowej w ramach mediów teleinformatycznych (co dopuszcza art. 30 ust. 11 ustawy o *instytutach badawczych* po wprowadzeniu odpowiednich zapisów w statucie ITB „MORATEX”). Podjęcie powyższych działań należy uznać za zasadne i racjonalne.

W okresie objętym kontrolą stwierdzono niewykonania planowanych przychodów i planowanych kosztów oraz przekroczenia planowanych poszczególnych kwot przychodów planowanych wielkości kosztów, określonych w rocznych planach finansowych ITB „MORATEX” na lata 2014-2015. Dane w tym zakresie przedstawia tabela 1.

Jak wyjaśnił w trakcie kontroli p.o. dyrektora Instytutu, działalność Instytutu prowadzona była w obszarach o wysokiej chwiejności koniunktury i de facto w większości uzależniona była od dotacji uzyskanych w ramach konkursów na realizację badań naukowych i prac rozwojowych, organizowanych przez NCBiR i NCN oraz instytucje międzynarodowe.

Dodatkowo w opinii p.o. dyrektora Instytutu, obecna polityka Ministerstwa Nauki i Szkolnictwa Wyższego w znaczący sposób preferuje podwykonawstwo jednostek naukowych na rzecz przedsiębiorstw, które starają się o uzyskanie dofinansowania w ramach konkursów ogłaszanych przez NCBiR, co w znaczący sposób zwiększa ryzyko niedoszacowania lub przeszacowania budżetu Instytutu w obszarze badań i rozwoju.

Jak wyjaśnił p.o. dyrektora Instytutu działalność ITB „MORATEX” w obszarze innowacji i rozwoju jest uzależniona w szerokim zakresie od czynników zewnętrznych, na które Instytut w małym stopniu ma wpływ. Utrudnia to wiarygodne przygotowanie szczegółowych planów finansowych. Każdorazowa zmiana (niezależna od Instytutu), nawet nieznaczna, regulaminów konkursów w ramach programów badań naukowych lub prac rozwojowych może skutkować brakiem możliwości zgłoszenia projektu.

W uzupełnieniu do powyższej argumentacji p.o. dyrektora Instytutu wskazał przyczyny wystąpienia odchyłek faktycznie osiągniętych przychodów od planowanych m.in. w zakresie usług laboratoryjnych i sprzedaży licencji. Wartość przychodów z badań laboratoryjnych była uzależniona od polityki państwa w zakresie zamówień w obszarze obronności i bezpieczeństwa oraz nierozzerwalnie powiązana z decyzjami budżetowymi. Z kolei wartość przychodów ze sprzedaży licencji uzależniona była w sposób bezpośredni od realizacji przetargów na wyroby, do których prawa majątkowe były w posiadaniu Instytutu. Instytut w powyższych obszarach nie miał znaczącego wpływu na zmianę tendencji lub kreowanie własnego potencjału rynkowego. Ograniczenie zamówień przez np. Ministerstwo Obrony Narodowej, Policję oraz agencje ochrony mienia spowodowało zmniejszenie zapotrzebowania na ten rodzaj asortymentu, który zwiększał przychody Instytutu z tytułu sprzedaży licencji. Przedstawioną argumentację należy uznać za racjonalną.

[Dowód: akta kontroli – tom 1, str. 133-135]

W zakresie działalności finansowej ITB „MORATEX” (w tym wydatkowania przez Instytut środków publicznych) kontrolą objęto wybrane wydatki Instytutu zaksięgowane na koncie 403 usługi obce (o łącznej wartości 81.764,19 zł) oraz wydatek ITB „MORATEX” z 1 marca 2016 r. związany z zakupem urządzenia do pomiaru oporu cieplnego i oporu pary wodnej w warunkach stanu ustalonego (metoda pocącej się zaizolowanej cieplnie płyty) w wysokości 396.945,25 zł (niższy od

pierwotnej kwoty zobowiązania ITB „MORATEX” z uwagi na nieterminową realizację zamówienia przez wykonawcę o 102.985,79 zł).

Powyższe wydatki zaksięgowane na koncie 403, jak i ww. wydatek z 1 marca 2016 r. nie budziły zastrzeżeń. Na podstawie wybranej próby stwierdzono, że w Instytucie prawidłowo prowadzono dokumentację finansowo-księgową i ewidencję księgową (zgodnie z przyjętymi zasadami rachunkowości⁵⁴). Uzyskane w trakcie kontroli dowody księgowe, potwierdzające przedmiotowe wydatki, były kompletne, zgodne z przebiegiem operacji gospodarczych, zawierały dane określone w art. 21 ustawy z dnia 29 września 1994 r. *o rachunkowości* oraz były wolne od błędów rachunkowych.

[Dowód: akta kontroli – tom 2, str. 60-306]

Sprawozdania finansowe za 2014 r.⁵⁵ oraz 2015 r.⁵⁶ zostały zatwierdzone przez Ministra SW(iA). Na podstawie art. 64 ustawy *o rachunkowości* sprawozdania finansowe były badane przez biegłego rewidenta. Zgodnie z opinią i raportem biegłego rewidenta sprawozdania finansowe Instytutu za 2014 r.⁵⁷ i za 2015 r.⁵⁸ we wszystkich istotnych aspektach przedstawiały rzetelnie i jasno informacje istotne dla oceny sytuacji majątkowej i finansowej jednostki, jak też jej wyniku finansowego, sporządzone zostały zgodnie z wymagającymi zastosowania zasadami (polityką) rachunkowości oraz na podstawie prawidłowo prowadzonych ksiąg rachunkowych i były zgodne z wpływającymi na treść sprawozdań finansowych przepisami prawa i postanowieniami statutu jednostki.

2.2. Polityka komercjalizacji wyników badań naukowych i prac rozwojowych⁵⁹ realizowana przez Instytut.

Zgodnie z art. 24 ust. 1a ustawy *o instytutach badawczych* dyrektor Instytutu, po zaopiniowaniu przez radę naukową, ustala regulamin zarządzania prawami autorskimi i prawami pokrewnymi oraz prawami własności przemysłowej oraz zasad komercjalizacji wyników badań naukowych i prac rozwojowych. 22 grudnia 2014 r. weszło w życie zarządzenie nr 6/2014 dyrektora Instytutu⁶⁰ *w sprawie wprowadzenia Regulaminu zarządzania prawami autorskimi i prawami własności przemysłowej oraz zasad komercjalizacji wyników badań naukowych i prac rozwojowych*. Wymieniony regulamin został pozytywnie zaopiniowany przez radę naukową 10 grudnia 2014 r.

⁵⁴ Obowiązujące od 25 września 2009 r. w Instytucie zasady rachunkowości Instytutu zostały wprowadzone zarządzeniem nr 12A/2009 dyrektora Instytutu Technologii Bezpieczeństwa „MORATEX” z dnia 25 września 2009 r. *w sprawie zatwierdzenia polityki rachunkowości w ITB „MORATEX”*. Zmiany w zasadach rachunkowości dokonane były pięciokrotnie aneksami: 27 listopada 2010 r., 4 kwietnia 2011 r. (2 aneksy), 2 stycznia 2013 r. i 12 stycznia 2015 r.

⁵⁵ Sprawozdanie finansowe Instytutu za rok obrotowy trwający od 1 stycznia 2014 r. do 31 grudnia 2014 r. zostało zatwierdzone przez Ministra Spraw Wewnętrznych decyzją nr 90 Ministra Spraw Wewnętrznych z 12 czerwca 2015 r. *w sprawie zatwierdzenia sprawozdania finansowego Instytutu Technologii Bezpieczeństwa „MORATEX” z siedzibą w Łodzi za rok obrotowy od 1 stycznia 2014 r. do 31 grudnia 2014 r.* Przedmiotowe sprawozdanie finansowe zostało pozytywnie zaopiniowane przez radę naukową Instytutu (uchwała nr 2 z 6 maja 2015 r.).

⁵⁶ Sprawozdanie finansowe Instytutu za rok obrotowy trwający od 1 stycznia 2015 r. do 31 grudnia 2015 r. zostało zatwierdzone przez Ministra Spraw Wewnętrznych i Administracji decyzją nr 84 Ministra Spraw Wewnętrznych i Administracji z 29 czerwca 2016 r. *w sprawie zatwierdzenia sprawozdania finansowego Instytutu Technologii Bezpieczeństwa „MORATEX” za rok 2015*. Przedmiotowe sprawozdanie finansowe zostało pozytywnie zaopiniowane przez radę naukową Instytutu (uchwała nr 2 z 6 kwietnia 2016 r.).

⁵⁷ *Opinia niezależnego biegłego rewidenta dla Ministra Spraw Wewnętrznych i Administracji Rady Naukowej i Kierownictwa Instytutu Technologii Bezpieczeństwa „MORATEX” z dnia 27 marca 2015 r. oraz Raport uzupełniający opinię z badania sprawozdania finansowego Instytutu Technologii Bezpieczeństwa „MORATEX” w Łodzi, ul. M. Skłodowskiej – Curie 3 za rok obrotowy 2014 z 27 marca 2015 r.*

⁵⁸ *Opinia niezależnego biegłego rewidenta dla Ministra Spraw Wewnętrznych i Administracji Rady Naukowej i Kierownictwa Instytutu Technologii Bezpieczeństwa „MORATEX” z 25 marca 2016 r. oraz Raport uzupełniający opinię z badania sprawozdania finansowego Instytutu Technologii Bezpieczeństwa „MORATEX” w Łodzi, ul. M. Skłodowskiej – Curie 3 za rok obrotowy 2015 z 25 marca 2016 r.*

⁵⁹ W toku kontroli stwierdzono, że w okresie objętym kontrolą Instytut skutecznie dokonał zgłoszeń do UR RP/EPO w łącznej liczbie 20 - dowód: akta kontroli – tom 2, s. 350-365.

⁶⁰ Z 22 grudnia 2014 r., zwane dalej w skrócie zarządzeniem nr 6/2014 dyrektora Instytutu.

Z wyjaśnień p.o. dyrektora Instytutu wynika, że regulamin określony w zarządzeniu nr 6/2014 dyrektora Instytutu⁶¹ został wprowadzony do rzeczywistego stosowania 20 kwietnia 2016 r., zaś przedmiotowe zarządzenie nie zostało upowszechnione w Instytucie (nie zostało przekazane drogą elektroniczną, ani nie zostało wprowadzone w formie elektronicznej do katalogu zarządzeń obowiązujących w Instytucie na serwerze Instytutu), a informacje o zarządzeniu uzyskano podczas przeglądu zarządzeń i decyzji dyrektora Instytutu⁶². Z notatki służbowej kierownika Działu Ekonomiczno-Handlowego z 20 kwietnia 2016 r. wynika, że ten pracownik nie otrzymał polecenia wprowadzenia i publikacji zarządzenia nr 6/2014 dyrektora Instytutu (w tym *Regulaminu zarządzania prawami autorskimi i prawami własności przemysłowej oraz zasad komercjalizacji wyników badań naukowych i prac rozwojowych*), a dokumenty te pozostawały w dyspozycji ówczesnego dyrektora Instytutu. Ww. dokumenty zostały opublikowane 20 kwietnia 2016 r. zgodnie z poleceniem p.o. dyrektora Instytutu.

Powyższe wyjaśnienia nie są spójne z wyjaśnieniami byłego dyrektora Instytutu pani Elżbiety Witczak, która podkreśliła, że przedmiotowy regulamin został pozytywnie oceniony pod względem prawnym, zatwierdzony przez radę naukową i bez uwag krytycznych przyjęty do wiadomości przez związki zawodowe. Ponadto zapewniła, że ww. regulamin znajdował się w posiadaniu członków rady naukowej, dyrekcji, Działu Ekonomiczno-Handlowego i związków zawodowych (był tym samym dostępny dla zainteresowanych pracowników). Pani Elżbieta Witczak nie potrafiła wyjaśnić przyczyn niezamieszczenia, w formie elektronicznej na serwerze w katalogu zarządzeń funkcjonujących w Instytucie, zarządzenia nr 6/2014 dyrektora Instytutu ze względu na brak wglądu do wewnątrzinstytutowej korespondencji i nieprzechowywanie żadnych dokumentów związanych z jej pracą zawodową. Odnosząc się do powyżej przedstawionych stanowisk należy zauważyć, że pomimo rozbieżności w zakresie daty początkowej obowiązywania zarządzenia nr 6/2014 dyrektora Instytutu w badanym okresie nie wystąpiły odstępstwa od zasad komercjalizacji wyników badań naukowych i prac rozwojowych określonych w tym zarządzeniu.

Do czasu uchwalenia zarządzenia nr 6/2014 dyrektora Instytutu nie istniały formalne uregulowania dotyczące aspektów komercjalizacji, zaś faktyczną decyzję dotyczącą inicjacji procesu i wyboru typu komercjalizacji podejmował dyrektor ITB „MORATEX”⁶³. W okresie objętym kontrolą w ITB „MORATEX” obowiązywało tematycznie powiązane z zarządzeniem nr 6/2014 dyrektora Instytutu, zarządzenie nr 15/2004 dyrektora Instytutu z 15 kwietnia 2004 r. w *sprawie postępowania z projektami wynalazczymi*. Dotyczyło ono jedynie rozwiązań wdrażanych do produkcji w Instytucie. Jak wyjaśnił p.o. dyrektora Instytutu w jednostce kontrolowanej nie znaleziono w dostępnej dokumentacji dowodów poświadczających pełną realizację procesu uregulowanego wspomnianym zarządzeniem. Instytut dysponował poświadczeniami dotyczącymi realizacji ww. procesu w zakresie przygotowania i realizacji zgłoszeń praw własności przemysłowej. Dokumenty we wskazanym zakresie znajdowały się w dyspozycji rzeczownika patentowego, jako część dokumentacji zgłoszeń praw własności przemysłowej.

W § 7 *Regulaminu zarządzania prawami autorskimi i prawami własności przemysłowej oraz zasad komercjalizacji wyników badań naukowych i prac rozwojowych* określone zostały ogólne

⁶¹ Z 22 grudnia 2014 r.

⁶² Dowód: akta kontroli – tom 3, str. 166.

⁶³ Decyzje dotyczące inicjacji procesu i wyboru typu komercjalizacji, podejmowane przez dyrektora ITB „MORATEX” były dokumentowane. W trakcie kontroli jednostka kontrolowana przekazała dokumentację procesu komercjalizacji teczki balistycznej wskazującą proces inicjacji oraz wyboru typu komercjalizacji. Potwierdzała ona inicjację procesu komercjalizacji (zgłoszenie tematu przez BOR oraz zgłoszenie przedsiębiorcy) oraz wybór sposobu komercjalizacji (pismo do BOR oraz umowa licencyjna z przedsiębiorcą).

zasady komercjalizacji wyników badań naukowych i prac rozwojowych Instytutu (m.in. wymienione zostały typy komercjalizacji polegające na: 1) udostępnieniu wyniku badania osobie prawnej lub fizycznej za wynagrodzeniem, a w szczególności przez udzielenie licencji na korzystanie z tego wyniku, 2) przeniesieniu prawa własności do tego wyniku na osobę prawną lub fizyczną za wynagrodzeniem, 3) sprzedaży lub dzierżawieniu przedmiotu, na którym utrwalony został utwór autorski, osobie prawnej lub fizycznej, 4) utworzeniu spółki z udziałem Instytutu, w której będzie komercjalizowany wynik badania) oraz zawarto przepis, zgodnie z którym decyzję o wyborze sposobu komercjalizacji podejmuje dyrektor Instytutu. W myśl postanowień przedmiotowego regulaminu, wynik badania stanowiący własność Instytutu i mający wartość rynkową powinien być udostępniany w celu uzyskania korzyści dla Instytutu.

Jak zapewnił p.o. dyrektora Instytutu decyzje dotyczące sposobu komercjalizacji były podejmowane z uwzględnieniem kryteriów maksymalizacji korzyści na rzecz Instytutu (także w ujęciu wieloletnim) oraz realnej możliwości wdrożenia rezultatów komercjalizacji. P.o. dyrektora ITB „MORATEX” zaznaczył, że ze względu na różne opcje oraz różnych interesariuszy procesu komercjalizacji szczegółowa decyzja musiała być poparta danymi dostępnymi dla konkretnego przypadku i w odniesieniu do konkretnego otoczenia. Biorąc pod uwagę powyższe w Instytucie preferowana była komercjalizacja poprzez udostępnienie wyniku badania osobie prawnej lub fizycznej za wynagrodzeniem, a w szczególności przez udzielenie licencji na korzystanie z tego wyniku. Ponadto, forma i sposób komercjalizacji były ustalane z zainteresowanym w procesie negocjacji, kończących się umową licencyjną.

Podstawowymi dokumentami inicjującymi procesy komercjalizacji były:

- w przypadku prawa własności przemysłowej – dokument inicjujący zgłoszenie prawa własności przemysłowej,
- w przypadku elementu autorskiego – dokument inicjujący w formie projektu np. publikacji.

Z informacji uzyskanych w trakcie kontroli od p.o. dyrektora Instytutu wynika, że istnieją obszary komercjalizacji, które są obecnie uzupełniane (głównie w obszarze przeniesienia pełnych praw własności majątkowej do rozwiązań produktowych oraz procesowych). Do 2016 r. Instytut nie zapewniał możliwości przenoszenia pełnych praw własności majątkowej do efektów prac realizowanych w ramach współpracy badawczej. W większości przypadków uzyskiwano prawa majątkowe do projektowanego produktu, a nie do technologii. Obecnie stosowana jest zasada maksymalizacji uzyskiwania praw majątkowych do powstałych rozwiązań lub, w przypadku obopólnego finansowania prac B+R, dzielenia się tym prawami w proporcji wynikającej z udziałów finansowych i intelektualnych. Pozwoli to na pełne udokumentowanie i racjonalizację procesów komercjalizacyjnych w zakresie udostępnienia efektów prac B+R na drodze rynkowej zainteresowanym⁶⁴.

W okresie objętym kontrolą komercjalizacja wyników badań naukowych i prac rozwojowych nastąpiła (z wyjątkiem przypadku nieodpłatnego udostępnienia własności intelektualnej w zakresie kasku ochronnego) poprzez udzielenie licencji odpłatnej⁶⁵, czyli udzielenie innej osobie prawnej lub

⁶⁴ W przypadku projektów realizowanych w programie Obronność i Bezpieczeństwo (nadzorowanym przez NCBiR), w umowach o finansowanie projektu zawarto wymagania w zakresie dysponowania, przez Skarb Państwa, reprezentowany przez Ministra Obrony Narodowej, prawami majątkowymi do praw własności przemysłowej (w rozumieniu art. 32 ust. 3 ustawy z dnia 30 kwietnia 2010 r. o Narodowym Centrum Badań i Rozwoju - Dz. U. z 2010 r. Nr 96, poz. 616, z późn. zm.) oraz do elementów autorskich (§ 13 ww. umowy). W tym przypadku rola Instytutu w zakresie komercjalizacji jest ograniczona ww. przepisami prawa oraz zapisami umowy.

⁶⁵ Jednostka kontrolowana nie przedstawiła zawartej w formie pisemnej umowy licencyjnej dotyczącej zestawów przeciwuderzeniowych, co zostało opisane w dalszej części niniejszego dokumentu.

fizycznej upoważnienia (licencji) do korzystania za wynagrodzeniem z praw wyłącznych. W uzupełnieniu należy wskazać, że p.o. dyrektora Instytutu wyjaśnił, iż nie posiada wiedzy, aby w okresie od 1 stycznia 2014 r. do 10 kwietnia 2016 r. stosowane były inne sposoby komercjalizacji wyników badań (np. poprzez sprzedaż patentów etc.) i zapewnił, że w okresie od 11 kwietnia 2016 r. nie były stosowane inne sposoby komercjalizacji wyników badań. W trakcie kontroli nie stwierdzono, aby w okresie objętym kontrolą Instytut uzyskał przychody ze sprzedaży patentów.

W okresie objętym kontrolą Instytut uzyskał przychody z komercjalizacji wyników badań naukowych w zakresie: skokochronu „MORATEX” M (umowa licencyjna z 2 stycznia 2008 r.) oraz zestawów przeciwuderzeniowych. Osiągnięte przez Instytut przychody w tym zakresie przedstawione zostały w tabeli 2 (kolumna 6).

W przypadku dwóch umów dotyczących udostępnienia teczki balistycznej (umowa licencyjna z 29 czerwca 2016 r.) oraz wykorzystania pracy badawczo-rozwojowej w zakresie elastomerów hybrydowych (umowa licencyjna z 28 czerwca 2016 r.) nie zostały przez Instytut osiągnięte przychody w okresie objętym kontrolą. Faktura z realizacji pierwszej umowy mogła być wystawiona przez Instytut najwcześniej po upływie III kw. 2016 r. (tj. po okresie objętym kontrolą) na podstawie przesłanej informacji o wystawionych przez licencjobiorcę fakturach dla odbiorców, zgodnie z pkt 5.2. umowy licencyjnej. W odniesieniu do drugiej umowy przychody mogą zostać osiągnięte dopiero po upływie określonego w harmonogramie czasu od wdrożenia nowo opracowanych rozwiązań w zakresie pancerzy elastycznych, stanowiących część funkcjonalną modernizowanego EOD'a.

W okresie objętym kontrolą w jednym przypadku nastąpiło udostępnienie własności intelektualnej (kasku ochronnego) w formie nieodpłatnej. Stwierdzono, że 24 listopada 2014 r. dyrektor ITB „MORATEX” w prowadzonej korespondencji z KGP dotyczącej przetargu na zakup kasków zabezpieczających (postępowanie nr 238/Cut/14/ŁW) zaproponował, aby nie pobierać opłat licencyjnych od dostawców realizujących zamówienia na rzecz KGP⁶⁶. P.o. dyrektora Instytutu wyjaśnił, że nie posiada wiedzy w przedmiotowym zakresie, stąd wystąpił do KG Policji (Komendant Główny Policji jest współuprawnionym w prawach i obowiązkach wynikających z umowy o wspólności prawa do patentu/prawa ochronnego z 4 lipca 2014 r.) z prośbą o przekazanie stosownych informacji⁶⁷. W powyższej sprawie była dyrektor Instytutu wyjaśniła, że dokumentacja techniczna na kask ochronny powstała przy współpracy przedstawicieli Policji i pracowników Instytutu. W oparciu o bardzo aktywną i merytorycznie rzeczową współpracę wspólnie przygotowano modele, prototypy i pierwsze kaski do badań użytkowych. Testowanie tych wyrobów w warunkach rzeczywistych pozwoliło na przygotowanie kasków satysfakcjonujących policjantów. Instytut przygotował dokumentację, która stanowiła element specyfikacji przetargowej. Biorąc pod uwagę zaangażowanie w działanie obydwu stron tzn. Policji i Instytutu zgodnie stwierdzono współwłasność osiągnięcia. W związku z tym, że kaski mogły być przedmiotem zainteresowania ŻW, SW i SG od tych formacji, które nie współuczestniczyły w opracowywaniu kasku, planowano pobieranie opłaty licencyjną w wysokości 5%. Udostępnienie własności intelektualnej (kasku ochronnego) w formie nieodpłatnej uznano za **nieprawidłowość**. Przyczyną powstania nieprawidłowości było przekonanie, że współwłasność praw majątkowych do dokumentacji technicznej kasku ochronnego jest podstawą do odstąpienia od opłaty licencyjnej w przypadkach realizowania zamówień dla KGP. Skutkiem stwierdzonej nieprawidłowości był brak odpowiedniego zabezpieczenia interesów Instytutu

⁶⁶ Jednostka kontrolowana nie przedstawiła zawartej w formie pisemnej umowy licencyjnej.

⁶⁷ W tym zakresie zostały przeprowadzone rozmowy telefoniczne z Wydziałem Koordynacji Gospodarki Uzbrojeniem i Technika Policyjną, a następnie z Biurem Finansów KG Policji, do którego zostało przesłane, zgodnie z uzgodnieniami, zapytanie drogą elektroniczną.

w zakresie udzielanych licencji, co prowadziło do niegospodarności. Odpowiedzialność za powyższe ponosi były dyrektor ITB „MORATEX” pani Elżbieta Witczak.

Tabela 2. Przychody ITB „MORATEX” w zakresie działalności komercyjnej osiągniętej w latach 2014-2016 (do 30 września 2016 r.⁶⁸)

Rok	Przychody z działalności komercyjnej - sprzedaż usług B+R	Przychody z działalności komercyjnej - sprzedaż innych usług	Przychody z działalności komercyjnej - sprzedaż innych produktów	Przychody z działalności komercyjnej - sprzedaż materiałów	Przychody z tytułu prowadzonej przez ITB „MORATEX” polityki komercjalizacji badań naukowych i prac rozwojowych ⁶⁹	Razem przychody (2-6)
	w zł	w zł	w zł	w zł	w zł	w zł
1	2	3	4	5	6	7
2014	1.618.752,71	209.979,39	214.241,00	32 371,68	108.595,27	2.183.940,05
2015	1.666.690,13	411.268,16	259.450,00	81 446,31	166.642,65	2.585.497,25
2016 (do 30 września)	878.679,97	180.494,45	44.245,00	0,00	1.995,00	1.105.414,42

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych ITB „MORATEX”

W trakcie kontroli nie przedstawiono umowy licencyjnej w zakresie komercjalizacji zestawów przeciwuderzeniowych. P.o. dyrektora Instytutu wyjaśnił, że nie ma wiedzy o przyczynach braku tej umowy w dokumentacji znajdującej się w ITB „MORATEX”. Z ustaleń kontroli wynika, że rozliczenie umowy odbywało się na podstawie zapisu w SIWZ (pkt IV ust. 7) wskazującego wysokość wynagrodzenia przysługującego ITB „MORATEX” (w ujęciu procentowym od wartości umowy brutto) oraz na podstawie umowy nr 201/BLP/115/Ckt/15/DG (§ 1 ust. 3) z 8 września 2015 r., wskazującej wartość umowy brutto. Pismem z 10 listopada 2016 r. Instytut wystąpił do PSO Maskpol S.A., będącego liderem konsorcjum, z którym KG Policji zawarł umowę nr 201/BLP/115/Ckt/15/DG o przekazanie informacji w zakresie posiadania przez ten podmiot ww. umowy i przekazanie do Instytutu kopii. Do czasu zakończenia czynności kontrolnych Instytut nie przesłał dodatkowych wyjaśnień w tym zakresie. Ponadto, w trakcie kontroli skierowano pismo do ówczesnej dyrektor Instytutu pani Elżbiety Witczak z prośbą o wyjaśnienie, czy Instytut udzielał zgody i/lub podpisał umowę licencyjną z konsorcjum. Jak wyjaśniła pani Elżbieta Witczak Instytut wykonując powierzone zadanie statutowe dążył do wdrożenia wyników pracy i pozyskania korzyści ekonomicznych. ITB „MORATEX”, po uzgodnieniu z KG Policji wysokości opłaty licencyjnej, pisemnie potwierdzał potencjalnym dostawcom, startującym w przetargu, chęć przekazania praw do produkcji w przypadku pozyskania przez nich zamówienia. W przekonaniu ówczesnej dyrektor Instytutu została sporządzona i podpisana umowa licencyjna z wyłonionym w przetargu dostawcą. Jak wyjaśniła pani Elżbieta Witczak PSO Maskpol S.A., który był liderem konsorcjum znał wielkość opłat i dlatego przekazał do Instytutu stosowną kwotę wynikającą z licencji. Musiał uczynić to w oparciu o domniemany dokument. Jednak ww. osoba nie posiadała żadnych dokumentów potwierdzających zaistnienie tego faktu.

⁶⁸ Rokiem obrotowym w Instytucie jest rok kalendarzowy składający się z 12 okresów obrachunkowych (miesiące), w związku z tym dane zostały przedstawione za pełny miesiąc.

⁶⁹ Z tytułu korzystania przez inne podmioty z wyniku badania (za wynagrodzeniem).

Nieposiadanie przez jednostkę kontrolowaną ww. umowy uznano za **nieprawidłowość**. W trakcie kontroli nie można było ustalić, czy umowa licencyjna została zawarta w formie pisemnej i jakie były przyczyny powstania nieprawidłowości. Skutkiem stwierdzonej nieprawidłowości była nieodpowiednie zapewnienie ochrony praw własności Instytutu. Należy zauważyć, że zgodnie z art. 76 ust. 1 ustawy z dnia 30 czerwca 2000 r. *Prawo własności przemysłowej*⁷⁰ umowa licencyjna wymaga, pod rygorem nieważności, zachowania formy pisemnej. Jeżeli umowa w tej formie nie została zawarta, to skuteczne dochodzenie przez Instytut zapłaty wynagrodzenia za korzystanie z przedmiotu umowy nie będzie możliwe, jeśli ustalenia w tym zakresie miały formę ustną. Do podstawowych zadań Działu Ekonomiczno-Handlowego należało zawieranie umów dotyczących sprzedaży wyrobów i usług oraz prowadzenie całokształtu spraw związanych ze sprzedażą. Za nadzór nad Działem odpowiadał zastępca dyrektora ds. ekonomicznych - główny księgowy. Podpisywanie umów należało do kompetencji dyrektora Instytutu.

Zgodnie z postanowieniami zawartymi w umowach licencyjnych (pkt. 5.2), licencjobiorcy mieli obowiązek (po upływie każdego kwartału) przesłania informacji o sprzedanych wyrobach będących przedmiotem umowy (Instytut wystawiał fakturę VAT po uzyskaniu takiej informacji). Stwierdzono, że w okresie objętym kontrolą licencjobiorcy nie przestrzegali tego postanowienia. W takich sytuacjach Instytut musiał zwracać się z pisemną prośbą o nadesłanie zaległych informacji o sprzedaży. W wyniku podjętych działań otrzymywana była odpowiedź zwrotna, na podstawie której było ustalane stosowne wynagrodzenie od licencjobiorcy. Od II kwartału 2016 r. Dział Ekonomiczno-Handlowy został zobligowany do wysyłania, po zakończeniu wymienionego w umowie licencyjnej okresu rozliczeniowego, pisemnych zapytań do licencjobiorców o osiągniętych przychodach i działania w tym zakresie realizował.

Instytut nie korzystał z uprawnienia wskazanego w pkt. 5.4 zawartych umów licencyjnych, zgodnie z którym licencjodawca może domagać się udostępnienia informacji potrzebnych dla ustalenia, czy wysokość należnej mu opłaty została prawidłowo obliczona, a w szczególności może domagać się wyciągów z ksiąg handlowych licencjobiorcy albo żądać, aby wgląd i wyciąg z tych ksiąg został zapewniony wybranemu przez licencjodawcę biegłemu rewidentowi. Jednocześnie p.o. dyrektora ITB „MORATEX” zapewnił, że w Instytucie założono (wraz z okresowym monitoringiem wynikającym z zapisów umów licencyjnych) weryfikację (w oparciu o pkt 5.4. umów licencyjnych) faktycznych przychodów osiągniętych przez licencjobiorców po zakończeniu roku obrotowego 2016 r.

Podczas kontroli wystąpiono do jednostki kontrolowanej o przekazanie dokumentacji na potwierdzenie realizacji w Instytucie, w okresie objętym kontrolą, zasad podziału środków uzyskanych z komercjalizacji, określonych w § 8 *Regulaminu zarządzania prawami autorskimi i prawami własności przemysłowej oraz zasad komercjalizacji wyników badań naukowych i prac rozwojowych*. Ze względu na nieprecyzyjne użycie w nim pojęcia kosztów przychodu i niezgodność z przepisami prawa powszechnie obowiązującego postanowień dotyczących konieczności przekazywania części uzyskanych przychodów na rzecz funduszu badań własnych, uniemożliwiających faktyczne zastosowanie przedmiotowego regulaminu, nie był możliwy faktyczny podział środków uzyskanych z komercjalizacji. W ITB „MORATEX” przewiduje się wprowadzenie zmian regulaminu nadanego zarządzeniem nr 6/2014 dyrektora Instytutu, które dotyczyć będą m.in.:

- sprecyzowania pojęcia kosztów przychodu,

⁷⁰ Dz. U. z 2013 r. poz. 1410.

- wykreślenia zapisów dotyczących konieczności przekazywania części uzyskanych przychodów (w trybie 30-dniowym po uzyskanych przychodach) na rzecz funduszu badań własnych, który de facto corocznie jest uzupełniany częścią kwoty z uzyskanego zysku za rok bieżący. Bezpośrednie przekazywanie części uzyskanych przychodów na rzecz funduszu badań własnych (określone *Regulaminie zarządzania prawami autorskimi i prawami własności przemysłowej oraz zasad komercjalizacji wyników badań naukowych i prac rozwojowych*) byłoby niezgodne z przepisami obowiązującymi⁷¹.

Wymieniona powyżej zmiana regulaminu wprowadzonego w życie zarządzeniem nr 6/2014 dyrektora Instytutu została przekazana do zaopiniowania przez radę naukową⁷², lecz ze względu na brak quorum rada naukowa nie zaopiniowała proponowanej zmiany. W związku z powyższym zmiany regulaminu zostaną ponownie przekazane do zaopiniowania nowej radzie naukowej.

W trakcie kontroli zwrócono się do p.o. dyrektora Instytutu o wyjaśnienie, czy w związku z komercjalizacją wyników badań, osobie prawnej lub fizycznej, nabywającej prawo do korzystania z wyniku badania, ITB „MORATEX” zezwalał na użytkowanie posiadanej infrastruktury (w tym w jaki sposób określono zasady korzystania z infrastruktury ITB „MORATEX” oraz świadczonych usług naukowo-badawczych, np. w osobnej umowie)⁷³. Odpowiadając na powyższe p.o. dyrektora Instytutu wyjaśnił, że nie ma wiedzy, czy w okresie od 1 stycznia 2014 r. do 10 kwietnia 2016 r. zaistniała taka sytuacja, a na podstawie dokumentacji znajdującej się w Instytucie nie stwierdził takiego przypadku oraz, że od 11 kwietnia 2016 r. nie zaistniała wskazana w okoliczność.

W okresie objętym kontrolą były 4 przypadki wystąpień podmiotów zewnętrznych o udostępnienie wyników badań naukowych i prac rozwojowych. W okresie od 11 kwietnia 2016 r. do Instytutu zwróciły się dwa przedsiębiorstwa z zapytaniem o możliwość udzielenia licencji. W jednym przypadku, który dotyczył transferu technologii zestawu przeciwuderzeniowego za granicę (do Kazachstanu) nie doszło do zawarcia umowy, ponieważ ITB „MORATEX” dysponował jedynie prawami majątkowymi do wyrobu, a nie do sposobu wykonania (technologii). W drugim przypadku, dotyczącym teczki balistycznej ITB „MORATEX” udzielił niewyłącznej licencji przedsiębiorcy, tj. PSO Maskpol S.A. Jak wyjaśnił p.o. dyrektora Instytutu w odniesieniu do okresu przed 11 kwietnia 2016 r. w ITB „MORATEX” nie znaleziono dokumentacji potwierdzających zgłoszenia innych podmiotów zewnętrznych w sprawie komercjalizacji wyników badań naukowych oraz prac rozwojowych, poza KGP (w sprawie kasku bezpieczeństwa) oraz BOR (w sprawie teczki balistycznej), co zostało potwierdzone w trakcie prowadzonych czynności kontrolnych przykładową dokumentacją.

[Dowód: akta kontroli – tom 1, str. 137-140, 143-144, 597-639; tom 2, str. 307-349; tom 3, str. 6-10, 167-349]

2.3. Fundusz badań własnych.

W okresie objętym kontrolą w ITB „MORATEX” zgodnie z art. 19 ust. 2 pkt 1 ustawy *o instytutach badawczych* został utworzony fundusz badań własnych⁷⁴. Fundusz badań własnych

⁷¹ Zgodnie z art. 19 ust. 2 pkt 1 ustawy *o instytutach badawczych* fundusz badań własnych tworzy się z zysku netto za poprzedni rok obrotowy. Należy zauważyć, że w myśl art. 19 ust. 5 dyrektor Instytutu przedstawia ministrowi nadzorującemu wniosek dotyczący podziału zysku, po zaopiniowaniu przez radę naukową.

⁷² Zgodnie z art. 29 ust. 2 pkt 17 ustawy *o instytutach badawczych*.

⁷³ Zgodnie z § 9 ust. 2 *Regulaminu zarządzania prawami autorskimi i prawami własności przemysłowej oraz zasad komercjalizacji wyników badań naukowych i prac rozwojowych*.

⁷⁴ Zapisu księgowego dokonano 2 sierpnia 2016 r. Należy zauważyć, że już 27 listopada 2010 r. wprowadzone zostały w ITB „MORATEX” zmiany w polityce rachunkowości (aneks do polityki rachunkowości ITB „MORATEX” z dnia 27 listopada 2010 r.), zgodnie z którymi Instytut miał tworzyć dodatkowo fundusze: rezerwowy (konto 801), badań własnych (konto 804) oraz nagród (konto 859).

powstał w 2015 r. z podziału zysku za 2014 r. Dyrektor Instytutu przedstawił do zatwierdzenia Ministrowi SW wniosek dotyczący podziału zysku uzyskanego w 2014 r., po zaopiniowaniu przez radę naukową, zgodnie z art. 19 ust. 6 ustawy o *instytutach badawczych*. Wniosek uzyskał akceptację Ministra SW. Saldo na koniec 2015 r. wynosiło 159.125,73 zł, tj. tyle samo ile wynosił odpis na ten fundusz z podziału zysku za 2014 r. Środki z tego funduszu w 2015 r. nie były wykorzystywane przez Instytut.

W 2016 r. nastąpiło ponownie utworzenie funduszu badań własnych w wysokości 100.000,00 zł. Dyrektor Instytutu przedstawił do zatwierdzenia Ministrowi SWiA wniosek dotyczący podziału zysku uzyskanego w 2015 r., po zaopiniowaniu przez radę naukową, zgodnie z art. 19 ust. 6 ustawy o *instytutach badawczych*. Wniosek uzyskał akceptację Ministra SWiA. Zgodnie z art. 19 ust. 6 ustawy o *instytutach badawczych* niewykorzystane w 2015 r. środki funduszu w kwocie 159.125,73 zł zostały przeniesione na 2016 r. Tym samym łączna wartość środków funduszu badań własnych wyniosła 259.125,73 zł. Informacje na temat podziału zysku ITB „MORATEX” osiągniętego w latach za lata 2014-2015 przedstawia tabela 3.

**Tabela 3. Podziału zysku osiągniętego przez ITB „MORATEX”
w latach 2014-2015 (w zł)**

Wyszczególnienie	2015 r.	2014 r.
Zysk (strata) netto	493.827,01	517 064,63
<i>podział zysku na</i>		
Fundusz rezerwowy	39.507,00	41.366,00
Fundusz badań własnych	100.000,00	159.125,73
Fundusz nagród	304.320,01	316.572,90
ZFŚS	50.000,00	

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych ITB „MORATEX”

Zarządzeniem nr 6/2016 z dnia 18 lipca 2016 r. p.o. dyrektora ITB „MORATEX” wprowadzono w Instytucie *Regulamin funduszu badań własnych* określający zasady tworzenia i dysponowania środkami z funduszu oraz katalog kosztów finansowanych w ramach funduszu.

W trakcie kontroli jednostka kontrolowana przekazała dokumentację potwierdzającą stosowanie przez ITB „MORATEX” *Regulaminu funduszu badań własnych*. W oparciu o zasady wprowadzone w 2016 r. zostało zgłoszonych 5 wniosków o finansowanie/dofinansowanie ze środków funduszu, z czego 3 zostały zakwalifikowane do realizacji w ramach funduszu, a 2 wnioski zostały przekazane do opiniowania przez KG Policji ze względu na nieprecyzyjne zdefiniowanie docelowego zapotrzebowania na wyroby będące przedmiotem projektów.

[Dowód: akta kontroli – tom 1, Płyta CD Folder Przepisy]

3. Zarządzanie Instytutem w aspekcie prowadzonej polityki kadrowej.

W ITB „MORATEX” według stanu na dzień rozpoczęcia kontroli, tj. 19 września 2016 r. zatrudnionych było 70 osób, z czego 26 pracowników naukowych, 26 pracowników inżynieryjno-technicznych, 11 pracowników administracyjno-ekonomicznych oraz 7 - innych.

[Dowód: akta kontroli – tom 8, str. 393-395]

3.1. Zatrudnianie pracowników.

Zasady zatrudniania pracowników naukowych zostały określone w § 10 statutu. Zgodnie z jego postanowieniami, zatrudnienie pracownika naukowego powinno być poprzedzone konkursem prowadzonym przez komisję konkursową powoływaną przez dyrektora Instytutu. Kwalifikacje wyłonionego w konkursie kandydata podlegały zaopiniowaniu przez radę naukową. Uszczegółowienie procedury powoływania ww. pracowników stanowił opracowany dodatkowo w Instytucie *Regulamin powoływania pracowników Instytutu Technologii Bezpieczeństwa „MORATEX” na stanowiska naukowe*⁷⁵.

W ITB „MORATEX” nie było regulacji wewnętrznych w zakresie naboru innych pracowników niż naukowci. Przyjęcie tych pracowników do pracy w ITB „MORATEX” było poprzedzone rozmowami z kandydatami oraz wyborem najlepszej oferty przez przyszłego bezpośredniego przełożonego. Proces rekrutacji kończył się aprobatą przedstawionej kandydatury przez dyrektora Instytutu.

W trakcie czynności kontrolnych został zaopiniowany przez radę naukową ITB „MORATEX” *Regulamin rekrutacji pracowników*, w którym zawarto zasady rekrutacji pracowników innych niż naukowci, jak również uszczegółowiono tryb zatrudniania pracowników naukowych. Powyższe działania związane były ze złożoną przez Instytut (wrzesień 2016 r.) do Komisji Europejskiej aplikacją w zakresie implementacji Europejskiej Karty Naukowca (EKN)⁷⁶ oraz Kodeksu Postępowania w Rekrutacji Naukowców. Celem tego działania było szeroko rozumiane wzmocnienie jego potencjału naukowego (tj. Instytutu) o wybitnie aplikacyjny charakter, poprzez realizację działań cząstkowych skupionych na osiągnięciu celów szczegółowych. Zawarty, w sporządzonej przez Instytut Strategii wdrażania zasad EKN i Kodeksu w ITB „MORATEX”, plan implementacji działań zapobiegawczych/korygujących, określa zasady związane z definiowaniem ścieżki zawodowej pracowników, której częścią będzie m.in. system oceny pracowników Instytutu oraz system ich awansowania.

W ITB „MORATEX” stwierdzono przypadki zatrudniania pracowników z naruszeniem wewnętrznych regulacji obowiązujących w Instytucie w tym zakresie.

W 2 przypadkach zatrudniono pracowników na najniższe stanowisko inżynierjno-techniczne, bez spełniania przez nich warunku w zakresie stażu pracy, określonego dla tego stanowiska w *zakładowym taryfikatorze kwalifikacyjnym pracowników*, stanowiącym załącznik nr 1 do *Zakładowego Układu Zbiorowego Pracy ITB „MORATEX”*⁷⁷. Powyższe uznane zostało za **nieprawidłowość**. Odnosząc się do zatrudnienia osoby niespełniającej określonych wymagań, jednostka kontrolowana wyjaśniła, że kryteria w tym zakresie zostały niewłaściwie określone. Skutkiem tej nieprawidłowości było wykonywanie pracy przez pracownika nieposiadającego wymaganego doświadczenia. Politykę kadrową realizował ówczesny dyrektor Instytutu.

[Dowód: akta kontroli – płyta CD, plik teczeki osobowe]

⁷⁵ Dokument ten pozytywnie zaopiniowano uchwałą rady naukowej ITB „MORATEX” na posiedzeniu 19 kwietnia 2011 r.; w tym samym dniu wszedł w życie.

⁷⁶ EKN ustanawia ogólne zasady i wymagania określające role, zakres obowiązków i uprawnienia pracowników naukowych, a także ich pracodawców i/lub grantodawców. Jej celem jest zapewnienie, aby charakter stosunków między naukowcami i ich pracodawcami lub grantodawcami sprzyjał osiągnięciu pozytywnych wyników w tworzeniu, przekazywaniu, wymianie oraz rozpowszechnianiu wiedzy oraz rozwoju technologicznego, a także rozwojowi kariery pracowników naukowych. Karta uwzględnia różnorodne funkcje pełnione przez naukowców, którzy wyznaczani są nie tylko do prowadzenia badań naukowych i/lub działań rozwojowych, ale także wykonują zadania związane z opieką naukową, doradztwem, zarządzaniem lub administracją (źródło: www.nauka.gov.pl).

⁷⁷ Zwanego dalej ZUZP ITB „MORATEX”.

W odniesieniu do zatrudnienia osoby na stanowisko asystenta, w trakcie kontroli nie odnaleziono pełnej dokumentacji potwierdzającej przeprowadzenie na to stanowisko trybu konkursowego. W wyjaśnieniach p.o. dyrektora zapewnił o przeprowadzeniu tej rekrutacji zgodnie z wewnętrznymi przepisami Instytutu. Brak ww. dokumentacji uznano za **nieprawidłowość**, której przyczyną było nierzetelne wywiązywanie się przez Instytut z zadań w zakresie powoływania na stanowiska naukowe. Skutkiem był brak możliwości zweryfikowania prawidłowości przeprowadzenia konkursu na ww. stanowisko naukowe. Politykę kadrową i płacową realizował ówczesny dyrektor Instytutu.

[Dowód: akta kontroli – tom 8, str. 391-392]

W okresie objętym kontrolą stwierdzono 3 przypadki powołania przez dyrektora ITB „MORATEX” (bądź jego zastępcy) kierowników poszczególnych komórek organizacyjnych Instytutu⁷⁸ oraz 4 przypadki powołania zastępców kierowników⁷⁹. Powołania te wynikały z awansu pracowników Instytutu. W przypadku powoływania kierownika zakładu naukowego zastosowano tryb konkursowy, a wybrany kandydat był opiniowany przez radę naukową Instytutu. Powyższe było zgodne z wewnętrznymi przepisami w tym zakresie⁸⁰.

[Dowód: akta kontroli – tom 7, str. 269-317]

P.o. dyrektora Instytutu spośród pracowników zatrudnionych w ITB „MORATEX” powołał osoby, które miały czasowo pełnić obowiązki: zastępcy dyrektora ds. naukowych (w okresie od 1 lipca 2016 r. do czasu powołania dyrektora ITB „MORATEX”) oraz kierownika Zakładu Materiałów Kompozytowych (w okresie od 18 lipca 2016 r. do 31 grudnia 2016 r.). Uzasadnieniem powyższego działania była konieczność zapewnienia ciągłości pracy Instytutu, jak i efektywności jego działań.

Odnosnie do pierwszego przypadku, powołanie pracownika nastąpiło po zasięgnięciu opinii rady naukowej. Na czas powierzenia obowiązków na stanowisku zastępcy dyrektora Instytutu, pracownika zwolniono z pełnienia obowiązków na zajmowanym stanowisku kierownika zakładu naukowego. Co do przypadku drugiego stwierdzono, że po pierwsze wybrana na to stanowisko osoba nie spełniała wymagań w zakresie stażu pracy, określonego w *zakładowym taryfikatorze kwalifikacyjnym kierowników*, stanowiącym załącznik nr 2 do *ZUZP ITB Moratex*. Po drugie, powołania nie opiniowała rada naukowa. Powyższe uznane zostało za **nieprawidłowość**, której przyczyną było przekonanie o braku konieczności przestrzegania określonych zasad dotyczących powoływania osób do czasowego pełnienia określonych funkcji. Skutkiem stwierdzonej nieprawidłowości był brak możliwości odniesienia się i wydania przez radę naukową opinii dotyczącej posiadanych kwalifikacji przez wybraną na ww. stanowisko osobę. Decyzja w tym zakresie podjęta została przez p.o. dyrektora Instytutu.

[Dowód: akta kontroli – tom 7, str. 269-277]

Podstawą zatrudnienia wszystkich pracowników była umowa o pracę. Dokonywanie zaś zmian warunków zatrudnienia odbywało się w drodze indywidualnie zawieranych porozumień z pracownikami, jak również aneksów do umów o pracę.

⁷⁸ Tj. Laboratorium Badań Chemicznych, Zakładu Architektury Materiałów i Wyrobów Włókienniczych oraz Zakładu Certyfikacji.

⁷⁹ Tj. Działu Administracyjno-Ekonomicznego (dwukrotnie), Zakładu Certyfikacji, Działu Finansowo-Księgowego.

⁸⁰ Tj. *Regulaminem powoływania pracowników Instytutu Technologii Bezpieczeństwa „MORATEX” na stanowiska naukowe* oraz *Regulaminem Rady Naukowej ITB „MORATEX”*.

3.2. Przypadki rozwiązania umowy (wygaszenia) stosunku pracy z pracownikami.

W okresie objętym kontrolą stwierdzono spadek ogólnej liczby pracowników ITB „MORATEX”, co przedstawia tabela 4.

Tabela 4. Liczba pracowników ITB „MORATEX” w latach 2014-2016

Wyszczególnienie	2014 ⁸¹	2015 ⁸²	2016 ⁸³
Łączna liczba osób zatrudnionych w Instytucie	81	73	70

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych ITB „MORATEX”

Rozwiązywanie stosunku pracy z pracownikami Instytutu nastąpiło w 15 przypadkach. Powody ich rozwiązania wskazano w tabeli 5.

Tabela 5. Liczba pracowników ITB „MORATEX”, z którymi rozwiązano stosunek pracy w latach 2014-2016

Przyczyny rozwiązania stosunku pracy	2014	2015	2016
Rozwiązanie umowy o pracę na mocy porozumienia stron art. 30 § 1 pkt 1 <i>Kodeksu pracy</i> ⁸⁴	1 pracownik	5 pracowników (z czego 2 przeszło na emeryturę)	2 pracownik (z czego 1 przeszedł na emeryturę)
Rozwiązanie umowy o pracę z upływem czasu, na który była zawarta art. 30 § 1 pkt 4 <i>Kodeksu pracy</i>	1	2	2
Rozwiązanie umowy o pracę przez oświadczenie jednej ze stron z zachowaniem okresu wypowiedzenia art. 30 § 1 pkt 2 <i>Kodeksu pracy</i>	0	2	0

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych ITB „MORATEX”

W latach 2014-2016 była prowadzona przeciwko ITB „MORATEX” jedna sprawa sądowa z zakresu prawa pracy, która dotyczyła przywrócenia pracownika do pracy. Sprawa została zakończona zawarciem ugody przed Sądem Rejonowym dla Łodzi-Śródmieścia. W jej wyniku ITB „MORATEX” zobowiązany był do zapłaty na rzecz byłego pracownika tytułem odszkodowania kwoty 9 981,12 zł.

[Dowód: akta kontroli – tom 6, str. 343-349]

3.3. Kwalifikacje pracowników na zajmowanych stanowiskach pracy.

Pracownicy zatrudnieni w ITB „MORATEX” posiadali kwalifikacje niezbędne do zajmowania określonych stanowisk pracy w Instytucie. 10 pracowników na stanowiskach naukowych posiadało stopnie naukowe, co stanowiło ok. 42 %.

Odnośnie do pracowników naukowych⁸⁵, to przedstawione dane na temat: liczby ich publikacji w czasopismach naukowych⁸⁶ (23), liczby cytowań publikacji (119), nagród za działalność naukową (31), liczby patentów (13) czy praw ochronnych na wzory użytkowe (15) oraz praw

⁸¹ Stan na 31 grudnia.

⁸² Przypis jw.

⁸³ Dane na 19 września 2016 r.

⁸⁴ Tj. ustawa z dnia 26 czerwca 1974 r. *Kodeks pracy* (Dz. U. z 2016 r., poz. 1666, z późn. zm.); zwana dalej *Kodeksem pracy*.

⁸⁵ Dotyczy pracowników wybranych do próby.

⁸⁶ W oparciu o Web of Science oraz listę czasopism punktowanych A i C Ministerstwa Nauki i Szkolnictwa Wyższego.

z rejestracji wzorów przemysłowych (2), świadczą o wypełnianiu przez nich obowiązków określonych w art. 42 ust. 2 oraz 44 ust. 5 ustawy o *instytutach badawczych*.

[Dowód: akta kontroli – tom 6, str. 4-5]

3.4. Podnoszenie kwalifikacji naukowych i zawodowych pracowników.

W ITB „MORATEX” wprowadzona została *Procedura PJ-12 Szkolenia*⁸⁷, mająca na celu określenie sposobu planowania, realizacji i oceny skuteczności podejmowanych działań dotyczących szkoleń (wewnętrznych i zewnętrznych) pracowników, wykonujących prace mające wpływ na jakość działalności Instytutu. Zgodnie z ww. dokumentem, kierownicy poszczególnych komórek organizacyjnych Instytutu odpowiedzialni byli za dbanie o podnoszenie kwalifikacji podległych pracowników. W związku z tym byli zobligowani do oceny kompetencji pracowników, a w razie stwierdzenia luk kompetencyjnych, wnioskować o skierowanie ich na odpowiednie szkolenie.

Potrzeby szkoleniowe komórek organizacyjnych ITB „MORATEX” zgłaszane były do pełnomocnika dyrektora ds. zarządzania jakością, który z kolei - na podstawie zgłoszeń z komórek organizacyjnych oraz własnego rozeznania odnośnie do potrzeb szkoleniowych związanych z systemem zarządzania jakością - opracowywał roczny plan szkoleń. Plan ten przedkładał dyrektorowi Instytutu celem jego zatwierdzenia, a następnie jego kopię przekazywał do Działu Zatrudniania i Płac. *Procedura PJ-12 Szkolenia* przewidywała także możliwość delegowania pracownika na szkolenia poza planem, w sytuacji - jak wskazano w jej treści - *gdy oferta była interesująca merytorycznie i związana z działalnością Instytutu*. Decyzję podejmował wówczas dyrektor Instytutu po zgłoszeniu zapotrzebowania i jego uzasadnieniu.

[Dowód: akta kontroli – płyta CD, folder Kadry, plik Szkolenia]

W okresie objętym kontrolą Instytut wykonywał zadania związane z podnoszeniem kwalifikacji naukowych i zawodowych pracowników Instytutu. ITB „MORATEX” zorganizował dla pracowników cykl seminariów wewnętrznych, szkolenia wewnętrzne i zewnętrzne. Ponadto, pracownicy uczestniczyli w sympozjach i konferencjach naukowych. Były to formy dokształcania związane ze specyfiką i rodzajem zadań wykonywanych przez osoby zatrudnione w danej komórce organizacyjnej Instytutu, tj. dla przykładu: realizacja merytoryczna i prawna projektów badawczych, metody statystyczne w praktyce laboratoryjnej, doskonalenie pracy audytora wewnętrznego w laboratoriach, wymagania dla jednostek certyfikujących wyroby, procesy i usługi, zarządzanie projektami, system zarządzania jakością, finanse i ryzyko w projektach badawczych, księgowość w projektach unijnych, zarządzanie kosztami projektów naukowo-badawczych.

[Dowód: akta kontroli – tom 5, str. 19-372]

3.5. Kształtowanie polityki wynagradzania pracowników Instytutu.

Zasady wynagradzania pracowników zatrudnionych w Instytucie oraz tabelę stawek tego wynagrodzenia określał *ZUZP ITB „MORATEX”*. Wynagrodzenie obejmowało następujące składniki: płacę zasadniczą, premię uznaniową, dodatki przysługujące na podstawie przepisów tego układu (stażowy, za pracę w warunkach szkodliwych lub uciążliwych dla zdrowia, za pracę w porze nocnej,

⁸⁷ Zatwierdzona w maju 2015 r. przez dyrektora Instytutu, obowiązuje od czerwca 2015 r. Wcześniejsze wydanie 2 datowane na czerwiec 2009 r.

za pracę w godzinach nadliczbowych) oraz świadczenia dodatkowe (nagrody jubileuszowe, odprawy emerytalno-rentowe).

Pracownicy Instytutu byli wynagradzani na podstawie stawek miesięcznych odpowiednich do kategorii zaszeregowania dla zajmowanych stanowisk. Zaszeregowania pracownika i danego kierownika do określonej kategorii dokonywał dyrektor Instytutu na podstawie odpowiednio *zakładowego taryfikatora kwalifikacyjnego pracowników*, stanowiącego załącznik nr 1 do ZUZP ITB „MORATEX” oraz *zakładowego taryfikatora kwalifikacyjnego kierowników*, stanowiącego z kolei załącznik nr 2 do ww. układu. Ponadto, dyrektor decydował o przyznaniu określonej stawki wynagrodzenia zasadniczego dla pracownika, zarówno dla już pracującego, jak i nowo zatrudnianego, w ramach kategorii zaszeregowania ustalonej w zakładowym taryfikatorze. Zgodnie z wyjaśnieniami jednostki kontrolowanej, do kryteriów decydujących o wysokości wynagrodzenia zasadniczego dla danego pracownika zaliczano: kompetencje i kwalifikacje w obszarze pracy, staż pracy, a w przypadku już zatrudnionych pracowników - dodatkowo opinia bezpośredniego przełożonego oraz umiejętność pracy zespołowej.

[Dowód: akta kontroli – tom 5, str. 6]

Wynagrodzenie pracowników odpowiadało stawkom wskazanym w załączniku nr 1 i 2 do ZUZP ITB *Moratex*. Pracownicy byli zaszeregowani do właściwych kategorii. Wysokość wynagrodzenia pracowników zatrudnionych na podobnych stanowiskach była zbliżona, co oznacza, że w ITB „MORATEX” przestrzegano zasadę jednakowego wynagrodzenia pracowników za jednakową pracę lub za pracę o jednakowej wartości, o której mowa w art. 18^{3c} *Kodeksu pracy*.

Zgodnie z postanowieniami art. 9 ZUZP ITB „MORATEX”, pracownik miał prawo do podwyżki wynagrodzenia w ramach przyznanej mu kategorii w przypadku: nienagannej pracy, pozytywnej oceny, powierzenia mu dodatkowych zadań lub zwiększenia zakresu obowiązków i odpowiedzialności na zajmowanym stanowisku oraz w sytuacji podwyższenia przez niego kwalifikacji. W okresie objętym kontrolą, 8 z 17 pracowników podwyższono wynagrodzenie zasadnicze. Odnośnie do 3 pracowników było to konsekwencją ich awansu na wyższe stanowisko. W każdym przypadku bezpośredni przełożony występował do dyrektora Instytutu ze stosownym wnioskiem, co z kolei było zgodne z ww. układem zbiorowym.

[Dowód: akta kontroli – płyta CD, folder Kadry, plik: teczki osobowe]

Ostatnia regulacja wynagrodzeń⁸⁸ w ITB „MORATEX” - jak ustalono - miała miejsce w czerwcu 2012 r. Dotyczyła wzrostu płacy zasadniczej i dodatku za staż osób zatrudnionych na pełnym etacie.

[Dowód: akta kontroli – płyta CD, folder Kadry, plik: wynagrodzenia]

Pracownicy zatrudnieni w Instytucie mogli otrzymywać dodatki za pracę w godzinach nadliczbowych bądź dodatki za pracę w warunkach szkodliwych lub uciążliwych dla zdrowia. Odnośnie do pierwszych z dodatków, przyznawano je na zasadach określonych w *Kodeksie pracy*. Natomiast co do dodatków za pracę w warunkach szkodliwych lub uciążliwych dla zdrowia, to zasady ich przyznawania i wysokość zawarto w załączniku nr 6 do ZUZP ITB „MORATEX”. Zgodnie z nim, dodatek ten był wypłacany miesięcznie wraz z wynagrodzeniem, a podstawę do jego wypłaty za dany miesiąc stanowiła karta pracy lub wniosek kierownika o spełnianiu warunków do jego wypłaty.

3⁸⁹ z 17 pracowników przyznano dodatki za pracę w godzinach nadliczbowych, tj. jednemu z pracowników za dwa miesiące, drugiemu za 3 miesiące oraz trzeciemu pracownikowi za 8 miesięcy.

⁸⁸ Przez którą należy rozumieć - zgodnie z ZUZP ITB „MORATEX” - zmianę wszystkich lub niektórych składników wynagrodzeń.

Praca w godzinach nadliczbowych była spowodowana koniecznością dotrzymania terminów realizacji umów zawartych przez ITB „MORATEX” i brakiem możliwości wykonania zadań w nominalnym czasie pracy⁹⁰.

[Dowód: akta kontroli – tom 7, str. 260-261]

3⁹¹ z 17 pracowników przyznawano dodatek za pracę w warunkach uciążliwych lub szkodliwych dla zdrowia, co było związane z wykonywaniem pracy w hałasie i stanowiło drugi stopień szkodliwości. Zgodnie z określonymi w ZUZP ITB „MORATEX” zasadami, dodatki w drugim stopniu wypłacane były w wysokości 6% minimalnego wynagrodzenia⁹², za pracę powyżej 40 godzin w miesiącu, jeżeli stężenie lub natężenie czynników przekraczało najwyższe dopuszczalne stężenia i natężenia określone w odrębnych przepisach lub w przypadku, gdy występowały równocześnie dwa czynniki o stężeniu lub natężeniu przekraczającym 0,5 NDS⁹³ dla jednego czynnika. Podstawą do wypłaty dodatku były wyniki badań czynników szkodliwych na stanowisku pracy (corocznie powtarzane). Potwierdzeniem pracy w warunkach szkodliwych były miesięczne karty czasu pracy. Na ich podstawie oraz na podstawie danych⁹⁴ odnośnie do otrzymanych dodatków przez konkretnych pracowników stwierdzono, że w przypadku jednego z pracowników wypłacono mu dodatek za pracę w warunkach uciążliwych lub szkodliwych dla zdrowia w miesiącach, w których przebywał na urlopie, tj. za maj 2014 r., maj 2015 r. oraz wrzesień 2016 r. Po drugie, w miesiącach kwiecień 2014 r., kwiecień 2015 r., wrzesień 2015 r. pracownik pracował w warunkach szkodliwych w wymiarze mniejszym niż 40 godzin. W przypadku drugiego z pracowników, wypłacono mu dodatek za pracę w warunkach uciążliwych lub szkodliwych dla zdrowia za miesiąc styczeń 2016 r. pomimo wypracowanych przez niego tylko 16 godzin. Powyższe działania uznane zostały za **nieprawidłowość**. Przyczyną było nierzetelne wykonywanie obowiązków przez pracownika Działu Zatrudnienia i Płac w zakresie naliczania tego rodzaju dodatku, a tym samym niewłaściwy nadzór osoby zatwierdzającej wypłaty tego dodatku. Skutkiem było wydatkowanie środków finansowych w wysokości wyższej od należnej. Sprawdzającym listy płac, na podstawie których wypłacane były wynagrodzenia wraz z innymi składnikami (w tym przedmiotowymi dodatkami) był zastępca dyrektora ds. ekonomicznych – główny księgowy bądź ówczesny dyrektor Instytutu.

[Dowód: akta kontroli – tom 5, str. 380-383, tom 7, str. 217-250]

3.6. Polityka kadrowa w zakresie motywowania pracowników.

Postanowienia ZUZP ITB „MORATEX” przewidywały przyznawanie przez dyrektora Instytutu premii uznaniowej w oparciu o wnioski składane przez kierowników komórek organizacyjnych ITB „MORATEX” lub ich zastępców oraz dyrektora Instytutu i jego zastępców. Zgodnie z załącznikiem nr 4 do ww. układu, premia mogła być przyznana pracownikom w szczególności za: wykonanie dodatkowych zadań, prac lub produkcji, wykonanie zadań w krótszym od ustalonego terminie, przekroczenie zadań, wykonanie prac badawczych o wysokiej efektywności, oryginalności rozwiązań, charakterze unikatowym i nowatorskim, obniżkę poziomu kosztów, pełne wykonanie zadań

⁸⁹ Tj. dwóm pracownikom zatrudnionym w Laboratorium Badań Balistycznych oraz jednemu w Laboratorium Badań Metrologicznych.

⁹⁰ Nominalny czas pracy - liczba godzin przypadająca do przepracowania w danym okresie rozliczeniowym, najczęściej miesięcznym.

⁹¹ Zatrudnionym w Laboratorium Badań Balistycznych.

⁹² Zgodnie ze słowniczkiem ZUZP ITB „MORATEX”- rozumie się przez to minimalne wynagrodzenie obowiązujące w kraju, przysługujące pracownikom zatrudnionym w pełnym wymiarze czasu pracy, którego poziom ogłaszany jest w drodze obwieszczenia Prezesa Rady Ministrów w Dzienniku Urzędowym RP Monitor Polski.

⁹³ Najwyższe Dopuszczalne Stężenie (NDS).

⁹⁴ Tj. wykazu sporządzonego przez starszego specjalistę administracyjno-ekonomicznego z Działu Zatrudnienia i Płac Instytutu na potrzeby niniejszej kontroli.

i obowiązków w warunkach niepełnego zatrudnienia, wykonanie dodatkowych zadań, które skutkowały pozyskaniem prac badawczych, zamówień na usługi itp., wysoko efektywne upowszechnianie wyników badań naukowych i prac rozwojowych, podejmowanie skutecznych działań w zakresie doskonalenia metod prowadzenia prac naukowych i rozwojowych oraz inne osiągnięcia. Wysokość premii uznaniowej wypłaconej w ciągu roku nie mogła przekroczyć jednomiesięcznego wynagrodzenia pracownika.

Premia uznaniowa była wypłacana ze specjalnie utworzonego funduszu, którym dysponował dyrektor Instytutu, wydzielonego z funduszu przeznaczanego na wynagrodzenia. Jego wysokość wynosić miała 7%⁹⁵ planowanego na dany rok funduszu płać.

Zgodnie z ZUZP ITB „MORATEX”, w ramach funduszu wynagrodzeń, dyrektor Instytutu w porozumieniu ze związkami zawodowymi, mógł przyznawać pracownikom także nagrody. Zasady i kryteria ich przyznawania były tożsame jak w przypadku premii uznaniowych.

Nagrody i wyróżnienia (w formie pochwały pisemnej) przewidywał także *Regulamin pracy*. Mogli otrzymywać je pracownicy, którzy przez wzorowe wypełnianie swych obowiązków, przejawianie inicjatywy w pracy i podnoszenie jej wydajności oraz jakości przyczyniali się szczególnie do wykonywania zadań Instytutu. Motywatory te przyznawane były przez dyrektora, po zasięgnięciu opinii organizacji związkowych.

Pracownicy ITB „MORATEX” otrzymali, w okresie objętym kontrolą, premie uznaniowe i nagrodę⁹⁶. Ich wysokość była bardzo zróżnicowana. We wszystkich przypadkach sporządzone zostały przez kierowników komórek organizacyjnych wnioski (indywidualne bądź zbiorowe) ze wskazaniem wysokości przydzielonej kwoty. Uzasadnieniem wniosków indywidualnych o przyznanie premii uznaniowych było: opublikowanie artykułu naukowego w czasopiśmie z listy filadelfijskiej⁹⁷, którego autorami byli poszczególni pracownicy, zaangażowanie pracowników w prace przygotowawcze wniosków o finansowanie projektów złożonych w ramach konkursów, które pozytywnie przeszły przez ocenę formalną, obowiązkowość, sumienność. Zgodnie z wyjaśnieniami jednostki kontrolowanej, przełożony informował pracownika zarówno o zgłoszeniu wniosku, jak i o jego uzasadnieniu.

W przypadku wniosków zbiorowych dotyczących nagród za grudzień 2014 r. oraz premii uznaniowych za grudzień 2015 r. nie zawarto w nich przesłanek i okoliczności uzasadniających ich przyznanie. Wskazano w nich jedynie wysokość premii/nagrody przydzielonej danemu pracownikowi. Jak wyjaśniła jednostka kontrolowana, uzasadnienia do przyznania ww. środków pieniężnych przekazywane były pracownikom w formie ustnej. Niemniej niedokumentowanie przesłanek stanowiących podstawę przyznania premii/nagrody zostało uznane za **nieprawidłowość**, której przyczyną było nierzetelne wykonywanie obowiązków służbowych przez kierowników komórek organizacyjnych, jak i dyrektora ITB „MORATEX” oraz jego zastępców, do których należało sporządzanie wniosków. Powyższe skutkowało brakiem możliwości ustalenia kryteriów jakimi kierował się przełożony przyznając premię/nagrodę oraz czy ich przyznanie było w konkretnym przypadku uzasadnione.

⁹⁵ Tj. 2014 rok: 280 697,37 zł; 2015 rok: 250 529,98 zł; 2016 rok: 269 429,73 zł.

⁹⁶ Przyznaną w grudniu 2014 r. w porozumieniu ze związkami zawodowymi.

⁹⁷ Lista filadelfijska (ISI Master Journal List) - lista czasopism naukowych opracowana i aktualizowana przez Institute for Scientific Information. Lista zawiera tytuły czasopism, które przeszły proces oceny i są uwzględniane przez bazy ISI.

W Instytucie nie obowiązywały formalne zasady podziału środków finansowych na premie/nagrody pomiędzy komórkami organizacyjnymi ITB „MORATEX”. Jak poinformowała jednostka kontrolowana, w okresie objętym kontrolą trwały negocjacje ze związkami zawodowymi w sprawie zmiany zapisów ZUZP ITB „MORATEX” m.in. w zakresie nowych zasad przyznawania premii, kryteriów ich przyznawania oraz zdefiniowania sposobu podziału środków finansowych pomiędzy komórki organizacyjne Instytutu.

Zgodnie z ZUZP ITB „MORATEX”, awansowanie pracownika oznaczało powierzenie mu stanowiska pracy zaszeregowanego do wyższej kategorii przewidzianej taryfikatorem kwalifikacyjnym. Ostateczną decyzję w tym zakresie podejmował dyrektor. Oprócz udokumentowanych kompetencji i kwalifikacji, przełożony pracownika uwzględniał jego staż pracy, nienaganność wykonywania powierzonych mu obowiązków służbowych oraz aspekty etyczne.

W okresie objętym kontrolą, awansowało 2 pracowników, z czego 1 dwukrotnie. Każdorazowo awans poprzedzony był wnioskiem bezpośredniego przełożonego danego pracownika zawierającym stosowne uzasadnienie, w którym przedstawiono argumenty uzasadniające awans.

[Dowód: akta kontroli – płyta CD, folder Kadry, plik: teczki osobowe]

3.7. Dokonywanie oceny pracy pracowników, w tym w zakresie dorobku naukowego i technicznego.

Zgodnie z postanowieniami art. 44 ust. 3 i art. 50 ustawy o instytutach badawczych, pracownicy naukowcy i badawczo-techniczni zatrudnieni w ITB „MORATEX” poddawani byli okresowym ocenom dorobku naukowego i technicznego, dokonywanym przez radę naukową Instytutu. Tryb tej oceny określony został w *Regulaminie oceny dorobku naukowego i technicznego pracowników Instytutu Technologii Bezpieczeństwa „MORATEX”⁹⁸*, o którym mowa w art. 44 ust. 4 cytowanej powyżej ustawy. Ocenę taką przeprowadzono w kwietniu 2015 r. za lata 2013, 2014. W myśl postanowień ww. regulaminu, ocenę dorobku naukowego i technicznego przeprowadza się na wniosek dyrektora Instytutu, przekazywany przewodniczącemu rady naukowej. W trakcie czynności kontrolnych nie odnaleziono jednak takiego dokumentu. Brak wniosku, o którym mowa jak powyżej uznano jako **nieprawidłowość**. Skutkiem było naruszenie zasad określonych w wewnętrznych przepisach Instytutu. Przedstawiono natomiast decyzję dyrektora Instytutu nr 1/2015 z dnia 5 marca 2015 r. o powołaniu trzyosobowego zespołu oceniającego. Z treści tego aktu wynikało, że każdy z pracowników miał złożyć, w terminie do 3 kwietnia 2015 r., ocenę swego dorobku wraz z opinią przełożonego.

[Dowód: akta kontroli – płyta CD, folder Kadry, plik: oceny dorobku]

Zespół, o którym mowa powyżej, dokonywał ocen na podstawie *Ankiety* oraz *Kart punktacji*, stanowiących odpowiednio załącznik nr 1 i załącznik nr 2 do *Regulaminu oceny dorobku*. Ankiety składały się z dwóch części, tj. część I - wypełniana przez pracownika - zawierała: dane osobowe, informacje na temat działalności naukowej (publikacje, referaty, patenty, projekty badawcze, badawcze rozwojowe, celowe i inne, staże zawodowe, technologiczne i inne), doskonalenie

⁹⁸ Dokument ten pozytywnie zaopiniowano uchwałą rady naukowej ITB „MORATEX” na posiedzeniu 19 kwietnia 2011 r.; zwany dalej *Regulaminem oceny dorobku*.

zawodowe, działalność organizacyjna oraz informacje uzupełniające. Z kolei część II wypełniana była przez bezpośredniego przełożonego pracownika i zawierała: ocenę pracy pracownika z uwzględnieniem jego umiejętności pracy w zespole naukowo-badawczym lub umiejętności kierowania takim zespołem oraz zdolności analityczne i kreatywność. Wynik oceny zespołu dotyczącego konkretnego pracownika był zamieszczony w tzw. *Karcie Oceny Pracownika*, stanowiącej załącznik nr 3 do *Regulaminu ocen dorobku*. Każdy z ocenionych pracowników składał na niej własnoręczny podpis, nie wnosząc uwag. Powyższe działania były zgodne z obowiązującym w ITB „MORATEX” *Regulaminem oceny dorobku*.

[Dowód: akta kontroli – płyta CD, folder Kadry, plik: oceny dorobku]

Stwierdzono jeden przypadek braku aktualnej oceny dorobku naukowego i technicznego pracownika. Jak wyjaśniła jednostka kontrolowana, z powodu długiej nieobecności w Instytucie tego pracownika⁹⁹, dyrektor działając na podstawie ww. regulaminu, zawiesił bieg terminu dokonania jego oceny za okres 2013-2014. P.o. dyrektora Instytutu poinformował¹⁰⁰, że dorobek naukowy tego pracownika zostanie poddany ocenie za lata 2015-2016. Mając na uwadze powyższe zasadnym byłoby wliczenie do tej oceny również miesiące 2014 roku, w których pracownik wykonywał pracę.

[Dowód: akta kontroli – tom 6, str. 11-21]

Odnosząc zaś do pracowników innych niż naukowcy i badawczo-techniczni zatrudnionych w ITB „MORATEX” wyjaśniono, że ich ocena pracy mogła być dokonywana w sytuacji wprowadzania w Instytucie podwyżek wynagrodzeń i negocjacji płacowych, o czym mowa w art. 16 *ZUZP ITB „MORATEX”*. Z kolei bieżąca ocena dotyczyła przypadków indywidualnej podwyżki wynagrodzenia danego pracownika zgodnie z zasadami określonymi w art. 9 ww. układu. Oceniania, o którym mowa powyżej, nie można jednak uznać za wystarczające. Zauważyć należy, że system ocen umożliwia kontrolę właściwego wykonywania zadań przez pracownika. Wyjątek stanowiła jedna z komórek, tj. Zakład Certyfikacji Wyrobów, w której zatrudnieni pracownicy corocznie poddawani byli ocenie w ramach wdrożonego i nadzorowanego systemu jakości jednostki certyfikującej spełniającej wymagania normy PN-EN ISO/IEC 17065 *Ocena zgodności. Wymagania dla jednostek certyfikujących wyroby, procesy i usługi*. Ocena ta prowadzona była zgodnie z *Procedurą P-04 Zarządzanie kompetencjami personelu Zakładu Certyfikacji Wyrobów* w oparciu o skalę punktów od 1 do 3. Oceniając pracowników, bezpośredni przełożony brał pod uwagę następujące czynniki: wiedzę z zakresu problematyki związanej z działalnością certyfikacyjną, zaangażowanie, jakość pracy, komunikatywność, stosunki międzyludzkie, aktywność w sferze wspomagającej działalność certyfikacyjną. W przypadku oceny kierownika tej komórki organizacyjnej, dyrektor Instytutu kierował się jego: kwalifikacjami zawodowymi i umiejętnością wykorzystywania ich w pracy, zaangażowaniem, efektywnością i jakością pracy, realizacją celów i powierzonych zadań oraz cechami osobowości.

[Dowód: akta kontroli – tom 8, str. 400-406]

Nieocenianie pracowników, o których mowa powyżej, uznano za **nieprawidłowość**. Przyczyną tego było przekonanie o braku podstaw prawnych do oceny innych pracowników zatrudnionych w Instytucie niż naukowcy i badawczo-techniczni, a co za tym idzie, nieposiadanie właściwej wiedzy przez osoby kierujące pracownikami w danej komórce organizacyjnej o wynikach ich pracy.

⁹⁹ Tj. z powodu ciąży. Ponad 15 miesięcy.

¹⁰⁰ Składając na tę okoliczność oświadczenie z 8 listopada 2016 r.

Uprawnieni do okresowej oceny podległych pracowników byli kierownicy komórek organizacyjnych Instytutu. Politykę kadrową i płacową realizował dyrektor ITB „MORATEX”.

3.8. Umowy o zakazie konkurencji.

Jednym z podstawowych obowiązków osób zatrudnionych na stanowisku dyrektora, jego zastępcy, głównego księgowego oraz pracowników naukowych, badawczo-technicznych i inżyniersko-technicznych jest zakaz prowadzenia działalności konkurencyjnej. Realizacja tego obowiązku następuje poprzez zawieranie umowy o zakazie konkurencji w trakcie trwania stosunku pracy, o których mowa odpowiednio w art. 28 ust. 3 oraz w art. 47 ust. 5 i 7 ustawy o *instytutach badawczych*.

Stwierdzono 2 przypadki niezawarcia umów o zakazie konkurencji. Pierwszy dotyczył pracownika badawczo-technicznego¹⁰¹, z którym podpisano jedynie zobowiązanie dotyczące nieujawniania i niewykorzystywania informacji stanowiących własność Instytutu. Podpisanie takiego dokumentu nie wyczerpuje obowiązku zawarcia odrębnej umowy o zakazie konkurencji.

Drugi przypadek dotyczył zastępcy dyrektora ds. ekonomicznych- głównego księgowego, z którym - po rozwiązaniu 29 września 2011 r. umowy o pracę i podpisaniu nowej umowy o pracę - nie zawarto nowej umowy o zakazie konkurencji, co było niezgodne z art. 28 ust. 3 ustawy o *instytutach badawczych*. Z informacji uzyskanych od jednostki kontrolowanej wynika, że dopiero w trakcie czynności kontrolnych zawarto taką umowę.

[Dowód: akta kontroli – tom 6, str. 4, 22]

[Dowód: akta kontroli – płyta CD 2, folder Kadry, plik: pisma ITB]

Niezawieranie umów o zakazie konkurencji stanowi **nieprawidłowość**, której przyczyną była niewłaściwa interpretacja przepisów. Skutkiem było niewłaściwe zabezpieczenie interesów pracodawcy przed działalnością konkurencyjną pracowników. Zawieranie tych umów należało do kompetencji dyrektora Instytutu.

3.9. Udział pracowników w projektach finansowanych lub współfinansowanych ze źródeł zewnętrznych.

Przy realizacji projektów badawczych i rozwojowych finansowanych lub współfinansowanych ze źródeł zewnętrznych brali udział pracownicy naukowcy i badawczo-techniczni oraz inni pracownicy Instytutu. W przypadku tych ostatnich, wymagało to decyzji ich bezpośredniego przełożonego. Zgodnie z wyjaśnieniami jednostki kontrolowanej, realizując poszczególne projekty badawczo-rozwojowe stosowano zasady zawarte w regulaminach konkursów, dotyczące wykonania określonych prac badawczych. Opierano się także o wytyczne wskazane w przewodnikach kwalifikowalności kosztów. W ITB „MORATEX” opracowano procedurę *PJ-01 Proces projektowania*¹⁰², której celem było *zapewnienie prawidłowego przebiegu opracowania nowego lub modyfikowanego/modernizowanego wyrobu lub/i technologii spełniającego wymagania obowiązujących przepisów i norm oraz oczekiwań klienta, a także prawidłowego wprowadzenia zmian procesowych/nowych urządzeń/surowców/dostawców usług/lokalizacji*. Zgodnie z ww. dokumentem, przygotowując

¹⁰¹ Z ww. pracownikiem podpisano umowę 28 kwietnia 2008 r., która następnie rozwiązana została 31 sierpnia 2015 r. na mocy porozumienia stron.

¹⁰² Aktualnie obowiązuje 9 wydanie tej procedury, tj. od lipca 2016 r. W okresie objętym kontrolą obowiązywało wydanie 8 - wdrożone we wrześniu 2014 r., wydanie 7 - wdrożone w kwietniu 2014 r. oraz wydanie 6 - wdrożone w grudniu 2013 r.

wniosek projektowy wskazywano zespół projektowy składający się z pracowników, którzy mieli w danym projekcie uczestniczyć, opracowywano harmonogram prac oraz szacowano koszty projektu, w tym koszty bezpośrednie, pośrednie, usług, operacyjne, pracochłonności, infrastruktury badawczej wraz z uzasadnieniami. Wniosek ten następnie zatwierdzany był przez zastępcę dyrektora ds. naukowych, pracownika z Działu Finansowo-Księgowego¹⁰³ - w zakresie finansowym, a następnie przez zastępcę dyrektora ds. ekonomicznych – głównego księgowego oraz dyrektora Instytutu. Biorąc pod uwagę postanowienia regulaminu danego konkursu, w którym Instytut brał udział, Dział Zatrudnienia i Płac obliczał dla utworzonego zespołu projektowego średnią wartość osobomięsiąca, który następnie wprowadzany był do harmonogramu projektu.

[Dowód: akta kontroli – tom 7, str. 322-574, tom 8, str. 1-390]

Koszty wynagrodzeń, w tym składniki na ubezpieczenia społeczne i zdrowotne osób zaangażowanych w projekty, zaliczane były do kosztów kwalifikowanych. Podstawę takiego ujęcia stanowiły zbiorcze zestawienia nominalnego czasu pracy poszczególnych działów tworzących strukturę Instytutu, w podziale na osoby realizujące określone zadania badawcze, z uwzględnieniem nominalnego czasu pracy przypadającego na dany miesiąc i liczby godzin faktycznie przepracowanych przy realizacji zadań projektowych. W zależności od zasad zawartych w regulaminie konkursu na realizację projektu, Instytut dokumentował koszty w dwojaki sposób, tj. na podstawie zbiorczych kart czasu pracy komórek organizacyjnych Instytutu bądź - o ile wymagały tego zasady prowadzenia projektu albo postanowienia umowy z grantodawcą - zarówno za pośrednictwem kart zbiorczych, jak i kart indywidualnych (wskazujących zaangażowanie merytoryczne i czasowe pracownika), potwierdzane przez kierownika projektu, a następnie zatwierdzane przez dyrektora Instytutu.

[Dowód: akta kontroli – tom 6, str. 39-342]

Pracownicy ITB „MORATEX” realizujący projekty finansowane lub współfinansowane ze źródeł zewnętrznych otrzymywali wynagrodzenia w wysokości wynikającej z zawartych umów o pracę. Z pracownikami nie zawierano odrębnych umów cywilnoprawnych na realizację zadań w projekcie. W jednym z badanych projektów¹⁰⁴, ze środków pozyskanych na realizację tego projektu przyznano pracownikom biorącym w nim udział premie uznaniowe, co było zgodne zarówno z przepisami prawa pracy obowiązującymi w Instytucie, jak i z regulaminem konkursu.

3.10. Zawieranie umów cywilnoprawnych z pracownikami.

W latach 2014-2016 zawarto w ITB „MORATEX” dwie umowy o dzieło z dwoma pracownikami zatrudnionymi w Instytucie. Zakres zadań realizowanych na podstawie zawartych ww. umów pokrywał się z zakresem obowiązków wynikających ze stosunku pracy tych pracowników. Pierwsza umowa o dzieło z 4 sierpnia 2014 r. dotyczyła wykonania dokumentacji rysunkowej elementów nowego munduru ćwiczebnego Policji, tj. bluzy, spodni i czapki. Przedmiotem drugiej umowy z 2 listopada 2015 r. było opracowanie dokumentacji z badań balistycznych kamizelek i hełmów kuloodpornych. Zgodnie z wyjaśnieniami jednostki kontrolowanej, nie było możliwe

¹⁰³ Wskazywanego przez zastępcę dyrektora ds. ekonomicznych – głównego księgowego oraz kierownika Działu Finansowo-Księgowego w momencie utworzenia zespołu projektowego.

¹⁰⁴ Dotyczy projektu pn. *Zestaw opatrunkowy zabezpieczający urazy powstałe w trakcie pełnienia obowiązków służbowych przez służby mundurowe*. Premie przyznane zostały 30 października 2015 r.

wykonanie tych zadań w godzinach pracy, z uwagi na znaczną ilość przewidzianych do realizacji bieżących obowiązków.

[Dowód: akta kontroli – płyta CD, folder Kadry, plik: umowy cywilnoprawne]

Zatrudnienie pracowników na podstawie umowy cywilnoprawnej przy pracach tego samego rodzaju co wynikające ze stosunku pracy stanowi **nieprawidłowość**. Przyczyną tego mogła być niewłaściwa interpretacja przepisów prawa. Skutkiem było naruszenie przepisów prawa pracy, w tym przepisów o czasie pracy, ponieważ świadczenie tej samej rodzajowo pracy - co określona w umowie o pracę - poza normalnym czasem pracy na podstawie umów cywilnoprawnych jest kontynuowaniem stosunku pracy w godzinach nadliczbowych. Umowy o dzieło zawierał, w imieniu Instytutu, dyrektor i zastępca dyrektora ds. ekonomicznych - główny księgowy.

4. Realizacja zamówień publicznych w ITB „MORATEX”.

Podstawę prawną realizacji zamówienia publicznego nt. *Urządzenia do pomiaru oporu cieplnego i oporu pary wodnej w warunkach stanu ustalonego (metoda począcej się zaizolowanej cieplnie płyty) zgodnie z normą PN-EN ISO 11092:2014* stanowiły ustawa z dnia 29 stycznia 2004 r. *Prawo zamówień publicznych*¹⁰⁵ oraz zarządzenie nr 5/2011 dyrektora Instytutu z 4 listopada 2011 r., którym wprowadzono do stosowania *Regulamin postępowania w sprawie udzielania zamówień publicznych w Instytucie Technologii Bezpieczeństwa „MORATEX”*¹⁰⁶.

[Dowód: akta kontroli – tom 3, Płyta CD Folder Przepisy]

4.1. Planowanie zamówień publicznych i prowadzenie rejestru zamówień publicznych.

Kontrolowane postępowanie zostało zarejestrowane w *Rejestrze zamówień publicznych*, prowadzonym zgodnie z § 6 ust. 1 lit. b *Regulaminu postępowania w sprawie udzielania zamówień publicznych w Instytucie Technologii Bezpieczeństwa „MORATEX”* przez Dział Ekonomiczno-Handlowy. Postępowanie nie zostało ujęte w planie zamówień publicznych. Z § 6 ust. 1 lit. i *Regulaminu postępowania w sprawie udzielania zamówień publicznych* wynika, że Dział Ekonomiczno-Handlowy planuje roczne zamówienia na podstawie zgłoszonych potrzeb poszczególnych komórek organizacyjnych. Kierownicy wszystkich komórek organizacyjnych, w nieprzekraczalnym terminie do 20 stycznia każdego roku, byli zobowiązani do sporządzania i przekazania do Działu Ekonomiczno-Handlowego planu zakupów, zaopiniowanego przez właściwego dyrektora pionu oraz zatwierdzonego przez dyrektora Instytutu (§ 6 *Regulaminu postępowania w sprawie udzielania zamówień publicznych*). Mając powyższe na uwadze, za **nieprawidłowość** uznano niesporządzanie w ITB „MORATEX” planu zamówień publicznych. Z oświadczenia byłego dyrektora Instytutu wynika, że z uwagi na bieżące pozyskiwanie w ciągu roku środków na finansowanie zamówień (np. w ramach działalności statutowej, projektów badawczych) oraz brak regularnych zakupów przekraczających kwoty, od których uzależniony jest obowiązek stosowania ustawy *Pzp* w ITB „MORATEX” nie sporządzano planu zamówień publicznych. Niesporządzanie planu zamówień publicznych mogło stanowić zagrożenie naruszenia przepisów *Pzp* m.in. poprzez niewłaściwe szacowanie wartości zamówienia, dzielenie zamówień tego samego rodzaju oraz zastosowanie niewłaściwej procedury.

[Dowód: akta kontroli – tom 3, Płyta CD Folder Przetarg.]

¹⁰⁵ Dz. U. z 2015 r., poz. 2164, z późn. zm. Zwana dalej ustawą *Pzp*.

¹⁰⁶ Zmieniony Aneks z 16 kwietnia 2015 r. Zwany dalej również *Regulaminem postępowania w sprawie udzielania zamówień publicznych*.

4.2. Przygotowanie, przeprowadzanie oraz dokumentowanie wybranego postępowania o udzielenie zamówienia publicznego.

W dokumentacji badanego postępowania znajdowało się poprawnie sporządzone i zatwierdzone przez uprawnione osoby zapotrzebowanie nr 4/2015 z 27 lutego 2015 r., które zawierało m.in. uzasadnienie w zakresie celowości realizowanego przedsięwzięcia¹⁰⁷. W zapotrzebowaniu, zgodnie z postanowieniami § 4 ust. 4 *Regulaminu postępowania w sprawie udzielania zamówień publicznych* znalazły się opis przedmiotu zamówienia, szacunkowa wartość zamówienia, źródło finansowania oraz wymagany termin realizacji zamówienia.

Szacowanie wartości zamówienia w postępowaniu odbyło się na podstawie art. 32 ustawy *Pzp* oraz regulacji wewnętrznych obowiązujących w Instytucie. W dokumentacji postępowania znajdowały się dowody potwierdzające dokonywanie rozeznania rynku, które były źródłem informacji o cenach przy szacowaniu wartości zamówienia.

[Dowód: akta kontroli – tom 1, Płyta CD Folder Przetarg,
Plik Zapotrzebowanie]

Przedmiot zamówienia został opisany w sposób jednoznaczny i wyczerpujący, za pomocą dostatecznie dokładnych i zrozumiałych określeń, z uwzględnieniem wymagań i okoliczności mogących mieć wpływ na sporządzenie ofert. Opis przedmiotu zamówienia¹⁰⁸ nie naruszał zasady uczciwej konkurencji, ponieważ wskazane wymagania techniczne mogło spełniać kilku wykonawców. W OPZ nie wskazano znaków towarowych, patentów lub pochodzenia. Opisu przedmiotu postępowania, stosowano nazwy i kody określone we *Wspólnym Słowniku Zamówień*¹⁰⁹. Powyższe działania były zgodne z art. 29-31 ustawy *Pzp*.

Do wykonywania określonych czynności w postępowaniu została powołana komisja przetargowa, co było zgodne z postanowieniami § 5 *Regulaminu postępowania w sprawie udzielania zamówień publicznych*.

[Dowód: akta kontroli – tom 1, Płyta CD Folder Przetarg,
Plik Powołanie komisji]

W opracowanej Specyfikacji Istotnych Warunków Zamówienia¹¹⁰, zawarte zostały wszystkie elementy wynikające z art. 36 ustawy *Prawo zamówień publicznych*. OPZ zawarty w SIWZ był tożsamy z opisem dołączonym do zapotrzebowania. SIWZ została udostępniana m.in. na stronie internetowej ITB „MORATEX” oraz na tablicy ogłoszeń Instytutu od dnia zamieszczenia ogłoszenia o zamówieniu w Biuletynie Zamówień Publicznych. W omawianej SIWZ właściwie określono: tryb postępowania, termin związania ofertą, kryteria oceny ofert i ich wagi oraz opis sposobu obliczania ceny. W SIWZ, zgodnie z art. 22-24 ustawy *Pzp* określono terminy składania ofert i realizacji zamówienia, warunki udziału w postępowaniu oraz opisy sposobu dokonywania oceny spełnienia tych warunków, co zapewniało prawidłową realizację zamówienia.

W celu zagwarantowania ITB „MORATEX” wyboru najkorzystniejszej oferty w SIWZ wskazano pozacenowe kryteria oceny ofert wraz z opisem ich znaczenia oraz sposobem oceny. Ze względu na charakter udzielanego zamówienia w postępowaniu zastosowano kryteria: cenowe z wagą 80% oraz terminowe i gwarancyjne z wagą po 10%, co przyczyniło się do zabezpieczenia interesów

¹⁰⁷ Sporządzono zgodnie z postanowieniami § 4 ust. 4 *Regulaminu postępowania w sprawie udzielania zamówień publicznych*.

¹⁰⁸ Zwany dalej również OPZ.

¹⁰⁹ Rozporządzenie (WE) NR 2195/2002 Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 5 listopada 2002 r. w sprawie *Wspólnego Słownika Zamówień (CPV)*, (Dz. Urz. UE L Nr 340 z 16 grudnia 2002 r., rozdz. 06, t. 05, str. 3, z późn. zm.).

¹¹⁰ Zwanej dalej również SIWZ.

zamawiającego w zakresie uzyskania optymalnego przedmiotu zamówienia i wydatkowania środków finansowych w sposób efektywny i celowy. Przyjęte kryteria oceny nie ograniczały konkurencji.

[Dowód: akta kontroli – tom 1, Płyta CD Folder Przetarg,
Plik SIWZ]

W postępowaniu sporządzono oraz opublikowano ogłoszenia o zamówieniu, o wyborze oferty najkorzystniejszej i o udzieleniu zamówienia publicznego, co było zgodne z postanowieniami ustawy *Pzp*.

[Dowód: akta kontroli – tom 1, Płyta CD Folder Przetarg,
Pliki Ogłoszenie]

4.3. Zawarcie i realizacja umowy w postępowaniu o udzielenie zamówienia publicznego oraz nadzór nad jego realizacją.

Umowa¹¹¹ w sprawie zamówienia publicznego została sporządzona zgodnie z postanowieniami art. 139-140 i art. 142 ustawy *Pzp* i zawarta w terminie związania ofertą oraz w terminie określonym art. 94 ustawy *Pzp*. Realizacja przedmiotu zamówienia przebiegała zgodnie z postanowieniami umowy. W umowie zawarte zostały postanowienia chroniące interesy zamawiającego, tj. przyznające zamawiającemu prawo do naliczania wykonawcy kary m.in. z tytułu opóźnienia w usunięciu wad - w wysokości 0,2% wartości brutto umowy, za każdy rozpoczęty dzień opóźnienia w dostarczeniu i uruchomieniu urządzenia, licząc od terminu określonego w umowie oraz z tytułu odstąpienia od umowy przez zamawiającego z przyczyn leżących po stronie wykonawcy lub w razie nieuzasadnionego odstąpienia od umowy przez wykonawcę - w wysokości 10% wartości brutto umowy.

ITB „MORATEX”, zgodnie z postanowieniami umowy, dokonał odbioru przedmiotu zamówienia. W badanym postępowaniu z winy wykonawcy został przekroczony umowny termin realizacji zamówienia o 103 dni. Za ten okres ITB „MORATEX” prawidłowo naliczył karę umowną w wysokości 102.985,79 zł. Wysokość kary potrącono z wynagrodzenia wykonawcy¹¹².

[Dowód: akta kontroli – tom 1, Płyta CD Folder Przetarg,
Plik Umowa]

4.4. Sporządzanie rocznych sprawozdań o udzielonych zamówieniach przez Instytut.

W okresie objętym kontrolą ITB „MORATEX” terminowo sporządzał i przekazywał¹¹³ roczne sprawozdania o udzielonych zamówieniach, co było zgodne z postanowieniami art. 98 *Pzp*. Zakres informacji zawartych w sprawozdaniu, jego wzór oraz sposób przekazywania, były zgodne z rozporządzeniem Prezesa Rady Ministrów z dnia z dnia 12 grudnia 2013 r. w sprawie zakresu informacji zawartych w rocznym sprawozdaniu o udzielonych zamówieniach, jego wzoru oraz sposobu przekazywania¹¹⁴.

¹¹¹ Umowa nr EH/2375/2/1102/15 zawarta 22 kwietnia 2015 r. była zgodna z postanowieniami SIWZ oraz z załączonym do niego wzorem umowy.

¹¹² Zgodnie z § 5 ust. 4 umowy.

¹¹³ Roczne sprawozdania o udzielonych zamówieniach w 2014 r. z 26 lutego 2015 r. oraz roczne sprawozdania o udzielonych zamówieniach w 2015 r. z 29 lutego 2016 r.

¹¹⁴ Dz. U. z 2013 r., poz. 1530.

5. Nadzór nad realizacją zadań ITB „MORATEX”.

W ramach nadzoru finansowego w ITB „MORATEX” stosowano: Politykę rachunkowości, Instrukcję obiegu dokumentów księgowych, Instrukcję kasową oraz Zarządzenie dotyczące obrotu towarowego. Nadzór pozafinansowy opierał się na regulaminach funkcjonujących w zakresie funduszu badań własnych, postępowania w sprawie udzielania zamówień publicznych, pracy, organizacyjnym, korzystania ze służbowych telefonów komórkowych, zakładowego funduszu świadczeń socjalnych, wypłat rocznej nagrody z zakładowego funduszu nagród, oceny dorobku naukowego i technicznego pracowników naukowych Instytutu, zarządzania prawami autorskimi i prawami własności przemysłowej oraz zasad komercjalizacji wyników badań naukowych i prac rozwojowych, rozliczania podróży służbowych, korzystania z samochodów służbowych przez pracowników Instytutu oraz na Polityce bezpieczeństwa informacji.

Stosowane procedury zapewniały monitoring kwartalny realizacji zadań badawczych oraz projektów B+R w ujęciu merytorycznym oraz finansowym. Ponadto, cały proces wspomagany był cotygodniowymi spotkaniami kierownictwa pionu naukowo-badawczego.

Poziom wykonania projektów oraz zadań badawczych pod kątem finansowym był comiesięcznie weryfikowany w oparciu o metodę wartości uzyskanej (wartości poszczególnych wskaźników stanowiły podstawę monitoringu realizacji merytorycznej oraz finansowej projektu). W ramach projektów realizowanych w programie Obronność i Bezpieczeństwo (finansowanych przez NCBiR), w celu zapewnienia ich prawidłowego przebiegu, kontroli i monitorowania w ITB „MORATEX” wprowadzono instrukcję IO-6/PJ-01 *Zarządzanie projektem zgodnie z metodyką PRINCE2®*. Stosowane procedury zapewniały monitoring i ewaluację projektów B+R oraz zadań badawczych, a także skuteczne zarządzanie, prowadzące do osiągnięcia optymalnych rezultatów realizacji projektów w ramach zaplanowanego budżetu.

W czerwcu 2016 roku do systemu wprowadzono procedurę PJ – 15 *Monitorowanie i pomiary* w zakresie monitoringu wskaźników systemowych ustalonych do weryfikacji stopnia wykonania założonych celów jakościowych w danym roku w ramach przeglądu zarządzania. W procedurze sprecyzowano sposób monitorowania i pomiarów potrzebny do wykazania zgodności wyrobu, skuteczności realizowanych procesów oraz zgodności systemu zarządzania jakością z wymaganiami. Ponadto, od kwietnia 2016 r. w ITB „MORATEX” prowadzono comiesięczny monitoring wykonalności planów poszczególnych działalności Instytutu w oparciu o dane dostarczone przez Dział Finansowy oraz cotygodniowe przeglądy działalności w ramach zebrań kierownictwa Instytutu.

6. Zalecenia i wnioski.

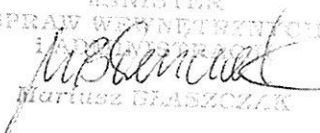
W celu usunięcia nieprawidłowości oraz usprawnienia funkcjonowania kontrolowanej jednostki wnoszę o:

1. Opracowywanie perspektywicznych kierunków działalności naukowej, rozwojowej i wdrożeniowej Instytutu i przedstawianie ich do zatwierdzenia radzie naukowej Instytutu.
2. Prowadzenie polityki komercjalizacji wyników badań naukowych i prac rozwojowych zapewniającej odpowiednie zabezpieczenie interesów Instytutu, w szczególności poprzez zawieranie umów (np. licencyjnych) z zachowaniem wymaganej przepisami prawa formy (np. pisemnej) w zakresie gwarantującym uzyskiwanie optymalnych przychodów.
3. Przestrzeganie przepisów w zakresie powoływania pracowników na stanowiska.

4. Wprowadzenie mechanizmów gwarantujących prawidłowe naliczanie i wypłacanie wynagrodzenia za pracę.
5. Wskazywanie przesłanek uzasadniających przyznawanie pracownikom świadczeń o charakterze uznaniowym (np. nagród, premii).
6. Przestrzeganie przepisów w zakresie okresowych ocen pracowników, w tym opracowywanie i przekazywanie przewodniczącemu rady naukowej wniosków dyrektora Instytutu o dokonanie okresowych ocen pracowników w zakresie dorobku naukowego i technicznego.
7. Ocenianie pracowników niebędących pracownikami naukowymi i badawczo-technicznymi, zatrudnionych w ITB „MORATEX”.
8. Przestrzeganie przepisów dotyczących zawierania z pracownikami ITB „MORATEX” umów o zakazie konkurencji.
9. Niezawieranie umów cywilnoprawnych z pracownikami Instytutu na prace tego samego rodzaju, co wynikające ze stosunku pracy.

Na podstawie art. 49 ustawy o *kontroli* uprzejmie proszę Pana dyrektora o przedstawienie, w terminie 30 dni od dnia otrzymania wystąpienia pokontrolnego, informacji o sposobie wykonania zaleceń, wykorzystaniu wniosków lub o przyczynach ich niewykorzystania albo o innym sposobie usunięcia stwierdzonych nieprawidłowości.

Na podstawie art. 39 ust. 4 ustawy o *kontroli* oświadczenie z 7 lutego 2017 r., złożone przez byłego dyrektora Instytutu stanowi załącznik do wystąpienia pokontrolnego.

MINISTER
SPRAW WĘZNETYKICH
I
INFORMACYJNYCH

Mariusz GLADYSZCZAK

Załącznik:

1. Wykaz projektów naukowo-badawczych i badawczo-rozwojowych realizowanych przez ITB „MORATEX” w latach 2014-2016.
2. Oświadczenie Elżbiety Witczak, byłego dyrektora ITB „MORATEX”, z 7 lutego 2017 r.

Wykonano w 2 egz.:

Egz. nr 1 – ITB „MORATEX”

Egz. nr 2 – aa

Sporządził/wykonał: zespół kontrolerów MSWiA

**Wykaz projektów naukowo-badawczych i badawczo-rozwojowych realizowanych
przez ITB „MORATEX” w latach 2014-2016**

Lp.	Tytuł projektu/zadania badawczego	Stan projektu	Planowany okres realizacji projektu	Cel/efekt pracy
1	Badania nad funkcjonalizacją materiałów balistycznych Projekt badawczy (badania podstawowe)	Zakończony	13.06.2011-12.09.2014	Celem projektu było opracowanie metod funkcjonalizacji włókienniczych materiałów balistycznych do potencjalnego zastosowania w projektowaniu osobistych osłon balistycznych, głównie w aspekcie zwiększenia ich użyteczności oraz bezpieczeństwa. Efektem projektu było opracowanie technologii funkcjonalizacji, w skali laboratoryjnej (TRL III), włókienniczych materiałów balistycznych opartych o włókna para-aramidowe lub UHMWPE do potencjalnego zastosowania w projektowaniu osobistych osłon balistycznych, w tym wkładów miękkich oraz hybrydowych kompozytów balistycznych.
2	Optymalizacja procedur, dyslokacji baz i doskonalenie w zakresie przeciwdziałania zagrożeniom naturalnym ze szczególnym uwzględnieniem powodzi (rękawy powodziowe) Projekt rozwojowy	Zakończony	27.12.2011-26.03.2015	Celem projektu była optymalizacja procedur, dyslokacji baz i doskonalenie w zakresie przeciwdziałania zagrożeniom naturalnym ze szczególnym uwzględnieniem powodzi. W projekcie zastosowano najnowsze osiągnięcia technologii tekstylnych umożliwiające zwiększenie wymagań stawianych ochronom tworzącym zapory przeciwpowodziowe w zakresie bezpieczeństwa, ochrony przed czynnikami środowiskowymi, komfortu użytkowania oraz funkcji ergonomicznych. Powyższe pozwoliło na opracowanie środka transportu poruszającego się w ekstremalnych warunkach terenowych. Pojazd ten przyjął formułę amfibii, co zapewniło optymalną mobilność rękawów przeciwpowodziowych. Osiągnięto założone TRL VIII dla opracowanych w ramach projektu technologii. Prawa własności przemysłowej oraz prawa majątkowe do Elementów Autorskich stanowią własność Skarbu Państwa reprezentowanego przez MON zgodnie z art. 32, ust. 3. Ustawy o Narodowym Centrum Badań i Rozwoju oraz umowy o finansowanie projektu.
3	Nowoczesne ochrony osobiste służb ratowniczych KSRRG w oparciu o potrzeby użytkowników końcowych Projekt rozwojowy	Zakończony	28.12.2011-27.03.2015	Celem głównym projektu było opracowanie technologii nowoczesnych ochron osobistych służb ratowniczych KSRRG w oparciu o potrzeby użytkowników końcowych oraz zweryfikowanie ich funkcjonalności, bezpieczeństwa oraz ergonomii. Efektem projektu było opracowanie technologii nowoczesnych ochron osobistych służb ratowniczych KSRRG w oparciu o potrzeby użytkowników końcowych oraz zweryfikowanie ich funkcjonalności bezpieczeństwa oraz ergonomii. Wykonano w ramach projektu opracowanie 2 demonstratorów ubrań strażackich: ubrania specjalnego nowej generacji i ubrania do działań ratowniczo-gaśniczych na przestrzeniach otwartych - tzw. ubranie specjalne lekkie oraz system ubrania ćwiczebnego (z systemem monitorowania pracy ratownika) oraz demonstratora helmu strażackiego (TRL VIII). Prawa własności przemysłowej oraz prawa majątkowe do Elementów Autorskich stanowią własność Skarbu Państwa reprezentowanego przez MON zgodnie z art. 32, ust. 3. Ustawy o Narodowym Centrum Badań i Rozwoju oraz umowy o finansowanie projektu.
4	Opracowanie technologii namiotu do ujawnienia śladów parami estru kwasu cyjanoakrylowego – cz. II Projekt rozwojowy	Zakończony	27.10.2015-26.04.2016	Celem projektu było doprowadzenie efektu końcowego projektu do postaci spełniającej wymagania IX poziomu gotowości technologii (TRL) oraz opracowanie Dokumentacji Technicznej umożliwiającej podjęcie produkcji przemysłowej mobilnego laboratorium do ujawniania śladów daktyloskopijnych – NUS. Efektem projektu stał się: prototyp mobilnego laboratorium do ujawniania śladów daktyloskopijnych oraz technologia mobilnego laboratorium do ujawniania śladów daktyloskopijnych (TRL IX). Prawa własności przemysłowej oraz prawa majątkowe do Elementów Autorskich stanowią własność Skarbu Państwa reprezentowanego przez MON zgodnie z art. 32, ust. 3. Ustawy o Narodowym Centrum Badań i Rozwoju oraz umowy o finansowanie projektu.
5	Hemostatyczny, resorbowalny opatrunek z polimerów naturalnych Projekt badawczy (badania stosowane/prace przemysłowe)	Zakończony	01.10.2012 – 30.09.2015	Głównym celem projektu było opracowanie modelowego opatrunku hemostatycznego IV generacji, który charakteryzował się natychmiastową skutecznością hamowania krwawienia z ran urazowych oraz chirurgicznych, a jednocześnie gwarantował wysoki stopień bezpieczeństwa przy aplikacji. Efektem projektu stał się: 1) prototyp opatrunku w formie proszku z mikro- i nanofibryd wytworzonych z polisacharydów tj.: chitozan, alginian sodu/wapnia i/lub karboksymetyloceluloza; 2) technologia opatrunku hemostatycznego w formie proszku (TRL VI).

Lp.	Tytuł projektu/zadania badawczego	Stan projektu	Planowany okres realizacji projektu	Cel/efekt pracy
6	Nowoczesna trudnopalna kamizelka balistyczna skrytego noszenia Projekt rozwojowy	Zakończony	22.08.2012-21.06.2014	Celem projektu było opracowanie nowej konstrukcji wielofunkcyjnej kamizelki kuloodpornej skrytego noszenia przy zastosowaniu najnowszych osiągnięć w dziedzinie technologii materiałowych, umożliwiających spełnienie zakładanych wymagań w zakresie ochrony balistycznej, trudnopalności oraz ergonomii. Efektem projektu stał się: 1) prototyp wielofunkcyjnej kamizelki kuloodpornej skrytego noszenia oraz 2) technologia wielofunkcyjnej kamizelki kuloodpornej skrytego (TRL IX). Prawa własności przemysłowej oraz prawa majątkowe do Elementów Autorskich stanowią własność Skarbu Państwa reprezentowanego przez MON zgodnie z art. 32, ust. 3. Ustawy o Narodowym Centrum Badań i Rozwoju oraz umowy o finansowanie projektu.
7	Wypracowanie nowoczesnej, trudnopalnej kamizelki z kompozytów włóknistych i polietylenowych z zastosowaniem pełnych 3D płyt twardych z uwzględnieniem ochrony przed nowoczesnymi pociskami pola walki Projekt rozwojowy	Zakończony	20.12.2012-20.08.2015	Celem projektu było opracowanie nowoczesnej kamizelki odpornej na nowe typy pocisków pistoletowych i karabinowych. Efektem projektu stał się prototyp wielomodulowej kamizelki kuloodpornej zewnętrznej w formie zestawu (system) składającego się z kompatybilnych ze sobą modułów konstrukcyjnych, stanowiących zabezpieczenia balistyczne wykorzystywane w zależności od potencjalnego zagrożenia i potrzeb użytkownika końcowego. Opracowana technologia kamizelki balistycznej została zweryfikowana w warunkach rzeczywistych (TRL IX). Prawa własności przemysłowej oraz prawa majątkowe do Elementów Autorskich stanowią własność Skarbu Państwa reprezentowanego przez MON zgodnie z art. 32, ust. 3. Ustawy o Narodowym Centrum Badań i Rozwoju oraz umowy o finansowanie projektu.
8	Demining tool-BOX for humanitarian clearing of large scale area from anti-personal landmines and cluster munitions Zintegrowany system do rozminowywania służący do humanitarnego oczyszczania wielkich obszarów z min przeciwpiechotnych i amunicji kasetowej Projekt rozwojowy	Zakończony	01.01.2013-30.04.2016	Celem projektu było opracowanie zintegrowanego i nowoczesnego systemu rozminowania. W zakres projektu wchodziły aspekty lokalizacji i mapowania min oraz niewypałów (daleki dystans), detekcji (na krótki dystans), neutralizacji w obszarach cywilnych, środków ochrony osobistej i sprzętu oraz rozwiązań szkoleniowych oraz edukacyjnych związanych z rozminowaniem. Efektem działań prowadzonych przez ITB MORATEX była, m.in.: baza MRE WebKnowledgeBase stanowiąca wsparcie dla działań szkoleniowych oraz edukacyjnych w zakresie ryzyka. Zaprojektowane oprogramowanie zostało zintegrowane z systemem D-BOX oraz zademonstrowane w warunkach zbliżonych do rzeczywistych, co pozwoliło na osiągnięcie TRL VI.
9	Zintegrowany modułowy hełm balistyczny dla indywidualnych Systemów Walki TYTAN Projekt rozwojowy	Zakończony	19.12.2012-18.07.2015	Celem projektu było opracowanie i wykonanie modułowego hełmu balistycznego spełniającego wymagania balistyczno ochronne, stanowiącego platformą integracyjną, na której będą w sposób mocowane opcjonalnie w sposób intuicyjny, szybki i pewny elementy wyposażenia ISW TYTAN. Efektem projektu stał się: 1) prototyp hełmu balistycznego oraz 2) technologia hełmu balistycznego (TRL IX). Prawa własności przemysłowej oraz prawa majątkowe do Elementów Autorskich stanowią własność Skarbu Państwa reprezentowanego przez MON zgodnie z art. 32, ust. 3. Ustawy o Narodowym Centrum Badań i Rozwoju oraz umowy o finansowanie projektu.
10	Badanie prędkości pocisków o niskiej energii Projekt rozwojowy	Zakończony	18.12.2012-17.12.2014	Celem projektu było wykonanie stanowiska do pomiarów prędkości pocisków o niskiej energii miotanych przy pomocy różnych urządzeń oraz wykonanie tabel strzelniczych tych pocisków. Rezultatem projektu stało się stanowisko badawcze pozwalające na przeprowadzenie założonych metodyką badawczą pomiarów w warunkach strzelnicy zamkniętej (w pomieszczeniu) lub otwartej. Prawa własności przemysłowej oraz prawa majątkowe do Elementów Autorskich stanowią własność Skarbu Państwa reprezentowanego przez MON zgodnie z art. 32, ust. 3. Ustawy o Narodowym Centrum Badań i Rozwoju oraz umowy o finansowanie projektu.
11	Dofinansowanie kosztów związanych z uzyskaniem w Polsce i za granicą ochrony własności przemysłowej powstałej w wyniku własnych prac badawczo-rozwojowych	Zakończony	01.05.2009-30.06.2014	Efektem projektu było uzyskanie w Polsce i zagranicą ochrony własności przemysłowej powstałej w wyniku własnych prac badawczo - rozwojowych w ITB „MORATEX”. Zgłoszono 8 patentów w oparciu o procedurę krajową oraz 4 w oparciu o procedurę EPO.

Lp.	Tytuł projektu/zadania badawczego	Stan projektu	Planowany okres realizacji projektu	Cel/efekt pracy
12	Inteligentne pancerze pasywne z zastosowaniem cieczy reologicznych ze strukturami nano Projekt rozwojowy	Zakończony	01.04.2009-31.07.2014	Efektom projektu było opracowanie nowych materiałów z nanostrukturami, użytecznymi do zastosowania w pancerzach chroniących przed przebicciem pociskami oraz ostrymi narzędziami typu ostrze noży, szpikulce itp.
13	Nowoczesne technologie dla włókiennictwa. Szansa dla Polski Projekt badawczy (badania podstawowe)	Zakończony	01.01.2010-30.01.2014	Bezpośrednim celem projektu była identyfikacja kierunków badań naukowych i prac rozwojowych poprzez zastosowanie metody foresight w zakresie wsparcia przygotowania strategii dla Polskiej Platformy Technologicznej Przemysłu Tekstylnego. Efektem projektu stała się poszerzona identyfikacja podobszarów oraz kierunków badań naukowych i prac rozwojowych w obszarze włókiennictwa. Stało się to podstawą do przygotowania agendy badawczej dla programu sektorowego Innotextile – finansowanego w ramach programu POIR 2014 – 2020. Identyfikacja perspektywicznych kierunków rozwoju technologii włókienniczych i odzieżowych pozwoliła także na przygotowanie zakresu projektów inwestycyjnych Przejrzysta Strefa Innowacji oraz Innowacyjne Włókiennictwo 2020+ wpisanych na listę Kontraktu Terytorialnego woj. łódzkiego. W ramach prowadzonych przez ITB „MORATEX” powstała uszczegółowiona analiza obszaru bezpieczeństwa wraz ze wskazaniem perspektywicznych kierunków rozwoju technologii włókienniczych mających zastosowanie w obszarze bezpieczeństwa publicznego.
14	Indywidualizacja konstrukcji wielofunkcyjnych kamizelek balistycznych skrytego noszenia Projekt rozwojowy	Zakończony	23.12.2013-22.09.2016	Celem głównym projektu było opracowanie nowoczesnej, ergonomicznej wielofunkcyjnej kamizelki balistycznej skrytego noszenia na bazie materiałów włóknistych, w dodatkowy sposób zabezpieczającej przed bronią białą oraz procedur doboru funkcjonalności kamizelek w zależności od zidentyfikowanych sytuacji zagrażających związanych ze specyfiką pracy funkcjonariuszy. Efektom projektu stała się: 1) technologia indywidualizacji wielofunkcyjnych kamizelek balistycznych skrytego noszenia oraz 2) demonstratory technologii w postaci prototypów wielofunkcyjnych kamizelek balistycznych skrytego noszenia (TRL VIII). Prawa własności przemysłowej oraz prawa majątkowe do Elementów Autorskich stanowią własność Skarbu Państwa reprezentowanego przez MON zgodnie z art. 32, ust. 3. Ustawy o Narodowym Centrum Badań i Rozwoju oraz umowy o finansowanie projektu.
15	Zestaw opatrunkowy zabezpieczający urazy powstałe w trakcie pełnienia obowiązków służbowych przez służby mundurowe Projekt rozwojowy	W realizacji	23.12.2014-22.12.2017	Celem głównym projektu jest zaprojektowanie i wykonanie prototypów zestawów opatrunków (ZO) przeznaczonych do zabezpieczenia urazów powstałych w trakcie pełnienia obowiązków służbowych przez funkcjonariuszy podległych Ministrowi Spraw Wewnętrznych, a także Polskim Siłom Zbrojnym. Prawa własności przemysłowej oraz prawa majątkowe do Elementów Autorskich stanowią własność Skarbu Państwa reprezentowanego przez MON zgodnie z art. 32, ust. 3. Ustawy o Narodowym Centrum Badań i Rozwoju oraz umowy o finansowanie projektu.
16	Wpływ modyfikacji chemicznej nanostruktur węglowych na właściwości elektromagnetyczne materiałów kompozytowych i hybrydowych Projekt rozwojowy	W realizacji	15.07.2015-30.06.2018	Celem projektu jest uzyskanie materiałów opartych o funkcjonalizowane nanostruktury węglowe jako komponentu wyrobów o możliwie najlepszych właściwościach absorpcyjnych i/lub rozpraszających promieniowanie elektromagnetyczne (EM). Właściwości te zostaną zaprojektowane pod kątem zastosowań w maskowaniu w szczególności antyradiolokacji.

Lp.	Tytuł projektu/zadania badawczego	Stan projektu	Planowany okres realizacji projektu	Cel/efekt pracy
17	System informacyjno-analityczny wspomagający zarządzanie ryzykiem podczas planowania i realizacji działań Policji Projekt rozwojowy	W realizacji	22.12.2015-21.12.2018	Celem projektu jest opracowanie jednorodnej bazy danych wraz z Systemem informacyjno-analitycznym wspomagającym planowanie i opracowywanie wariantów realizacji działań jednostek Policji na podstawie dostępnych danych historycznych, aktualnych danych, a także stworzenie modułowego symulatora działań rzeczywistych dla jednostek wyspecjalizowanych bojowych Policji. Prawa własności przemysłowej oraz prawa majątkowe do Elementów Autorskich Stanowią własność Skarbu Państwa reprezentowanego przez MON zgodnie z art. 32, ust. 3. Ustawy o Narodowym Centrum Badań i Rozwoju oraz umowy o finansowanie projektu.
18	Umundurowanie dla kierowców autobusów Miejskich Zakładów Autobusowych w Warszawie Praca badawcza zamawiana	Zakończony	13.01-07.02.2014 30.04.2015	Celem projektu było opracowanie warunków technicznych na tkaninę zasadniczą oraz podszewkę przeznaczonych na elementy umundurowania kierowców autobusów. Z nowo wytypowanych tkanin zostały wykonane wzory elementów umundurowania dla kierowców Miejskich Zakładów Autobusowych Sp. z o.o. z Warszawy.
19	Opracowanie wstępnej specyfikacji technicznej na mundur ćwiczebny Praca badawcza zamawiana	Zakończony	22.08-01.09.2014	Celem projektu było opracowanie dokumentacji/specyfikacji technicznej munduru ćwiczebnego (bluza, spodnie, czapka) dla Policji. Efektem działań stała się dokumentacja/specyfikacja techniczna munduru ćwiczebnego dla Policji.
20	Elementy wzmacniające do ochrony przed czynnikami mechanicznymi do zastosowania w odzieży ochronnej dla ratowników górniczych Praca badawcza zamawiana	Zakończony	10.06.2014-31.08.2015	Celem projektu było opracowanie koncepcji, a następnie wykonanie elementów wzmacniających do ochrony przed czynnikami mechanicznymi do aplikacji w odzieży ochronnej dla ratowników górniczych. W ramach projektu opracowano i wykonano elementy wzmacniające do ochrony przed czynnikami mechanicznymi do zastosowania w odzieży ochronnej dla ratowników górniczych.
21	Tarcza ochronna mała Praca własna	Zakończony	15.05.2015-31.07.2016	Celem projektu było opracowanie koncepcji, a następnie wykonanie prototypu tarczy ochronnej do zabezpieczenia funkcjonariuszy przed urazami spowodowanymi uderzeniami niebezpiecznych przedmiotów oraz przed płynnymi substancjami chemicznymi. W ramach prowadzonych prac zweryfikowano założone cechy użytkowe oraz bezpieczeństwo prototypu. Efektem projektu było opracowanie i wykonanie tarczy ochronnej do zabezpieczenia funkcjonariuszy przed urazami spowodowanymi uderzeniami niebezpiecznych przedmiotów oraz przed płynnymi substancjami chemicznymi.
22	Analiza parametrów materiałów przewidzianych do zastosowania w elementach umundurowania Państwowej Straży Pożarnej oraz dostępności materiałów na rynku wyrobów włókienniczych Praca badawcza zamawiana	Zakończony	09.06-03.07.2015	Celem pracy była szczegółowa analiza dostępnych na rynku tekstyliów pod kątem ich zastosowania w elementach umundurowania Państwowej Straży Pożarnej. W ramach projektu wykonano analizy obejmujące weryfikację: parametrów technicznych tkaniny na spodnie koszarowe, laminatu na kurtkę ¾ i polaru na podpinkę kurtki ¾ oraz analizę dostępności na rynku wyrobów włókienniczych o wskazanych parametrach.
23	Energochłonne panele przeciwybuchowe Praca badawcza zamawiana	Zakończony	01.06.2015-31.01.2016	Celem pracy było opracowanie, na podstawie własnych doświadczeń, nowych konstrukcji przeciwybuchowego warstwowego panelu energochłonnego. Efektem pracy było opracowanie konstrukcji przeciw-wybuchowego warstwowego panelu energochłonnego stanowiącej podstawę do opracowania wyrobów komercyjnych w ramach projektów rozwojowych oraz zgłoszenie konstrukcji do ochrony w UP RP.

Lp.	Tytuł projektu/zadania badawczego	Stan projektu	Planowany okres realizacji projektu	Cel/efekt pracy
24	Opracowanie nowego wzoru kurtki ochronnej dla funkcjonariuszy Oddziałów Prewencji Policji Praca badawcza zamawiana	Zakończony	11.09.2015-31.05.2016	Celem głównym pracy było opracowanie i wykonanie nowej kurtki dla funkcjonariuszy Oddziałów Prewencji Policji, która przeznaczona będzie do noszenia pod zestaw przeciwuderzeniowy. Efektem pracy był prototyp kurtki dla funkcjonariuszy Oddziałów Prewencji Policji nowego wzoru wraz ze stosowaną dokumentacją.
25	Wykonanie włókien z polipropylenu z dodatkiem mikronapelnacza Praca badawcza zamawiana	Zakończony	04.08.2015-20.04.2016	Celem pracy było zweryfikowanie możliwości wprowadzania w procesie formowania włókien polipropylenowych mikronapelnacza. W ramach pracy prowadzono także badania weryfikujące uzyskanie założonych cech użytkowych. Efektem pracy było wykonanie partii prototypowej włókien polipropylenowych z optymalnym dodatkiem mikronapelnacza oraz wytypowanie optymalnej formułacji do wykonania modyfikowanych włókien PP.
26	Analiza dokumentów stanowiących opisy elementów policyjnego umundurowania wyjściowego Praca badawcza zamawiana	Zakończony	27.11-21.12.2015	Celem pracy była weryfikacja i aktualizacja dokumentacji munduru wyjściowego Policji. Efektem pracy była weryfikacja dokumentów dot. munduru wyjściowego Policji, w tym m.in. weryfikacja norm i procedur badawczych, zmiana zapisów w celu dostosowania analizowanych dokumentów do obecnie obowiązującego schematu.
27	Wdrożenie zakresu badań wykrywania zastosowania niektórych amin aromatycznych powstałych z barwników azowych w wybranych materiałach przeznaczonych do konfekcjonowania odzieży służbowej przeznaczonej dla funkcjonariuszy służb podległych lub nadzorowanych przez MSWiA Zadanie badawcze w ramach działalności statutowej ITB „MORATEX”	Zakończony	01.01. – 31.08. 2016	Celem pracy było dostosowanie Laboratorium Badań Chemicznych do wdrożenia zakresu badań metod badawczych dotyczących oznaczania niektórych amin aromatycznych powstałych z barwników azowych zgodnie z wymaganiami metodyk znormalizowanych. Efekty naukowe: praca badawcza pozwoliła na wdrożenie do zakresu badań Laboratorium Badań Chemicznych metodyk badawczych dotyczących oznaczania niektórych amin aromatycznych powstałych z barwników azowych przy użyciu chromatografii gazowej z detektorem FID. Efekty praktyczne (aplikacyjne): dostosowanie laboratorium do tego rodzaju badań, potwierdzenie powtarzalności metod badawczych oraz wykazanie kompetencji technicznych, co pozwoli na realizację badań w ramach prac badawczych prowadzonych w Instytucie oraz zleconych przez klientów.
28	Elementy tekstroniczne integrowane w środkach ochrony indywidualnej Zadanie badawcze w ramach działalności statutowej ITB „MORATEX”	W realizacji	01.01. – 31.12. 2016	Celem głównym zadania badawczego jest opracowanie założeń funkcjonalnych oraz konstrukcyjnych integracji elementów tekstronicznych w środki ochrony indywidualnej. Elementem wspomagającym prace będzie przegląd i analiza aktualnych oraz prognozowanych możliwości zastosowania materiałów typu "smart textiles" dla potrzeb monitorowania parametrów fizjologicznych człowieka lub/i wybranych cech użytkowych wyrobu. Planowane efekty naukowe: wygenerowanie nowych zasobów wiedzy w zakresie metod monitorowania funkcji życiowych człowieka lub/i wybranych cech użytkowych wyrobu oraz możliwości zintegrowania urządzeń i systemów do monitorowania z tekstyliami. Planowane efekty praktyczne: opracowanie koncepcji funkcjonalnej i konstrukcyjnej systemu monitorowania funkcji życiowych lub/i wybranych cech użytkowych wyrobu z uwzględnieniem czujników, układów zbierania i przetwarzania sygnałów. Zwaliowanie opracowanego systemu na poziomie modelu wstępnego celem wskazania możliwości użytkowego zastosowania proponowanego rozwiązania.

Lp.	Tytuł projektu/zadania badawczego	Stan projektu	Planowany okres realizacji projektu	Cel/efekt pracy
29	Opracowanie demonstratora technologii elastycznego pancerza ceramicznego Zadanie badawcze w ramach działalności statutowej ITB „MORATEX”	W realizacji	01.03. – 31.12. 2016	Celem głównym pracy jest opracowanie demonstratorów technologii elastycznego pancerza ceramicznego z zastosowaniem zaawansowanych materiałów, w tym nanomateriałów oraz elastycznych materiałów z pamięcią kształtu. Planowane efekty naukowe: 1) Pozyskanie szerokiej wiedzy na temat właściwości najnowszych materiałów w tym w szczególności nanomateriałów wykorzystanych do wytwarzania wyrobów ochronnych mających na celu absorpcję energii uderzenia lub jej rozpraszanie; 2) Pozyskanie wiedzy pozwalającej zrozumieć relacje zachodzące pomiędzy masą i składem układu materiałowego a absorpcją lub rozpraszaniem energii uderzenia. Planowane efekty praktyczne: Opracowanie demonstratorów technologii elastycznego pancerza ceramicznego.
30	Analiza możliwości wykorzystania grafenu w materiałach kompozytowych stosowanych w środkach ochrony indywidualnej (PPE – personal protective equipment). Zadanie badawcze w ramach działalności statutowej ITB „MORATEX”	W realizacji	01.01. – 31.12. 2016	Celem głównym zadania badawczego będzie analiza możliwości oraz określenie perspektywy zastosowania grafenu w materiałach kompozytowych przeznaczonych do wytwarzania środków ochrony indywidualnej. Planowane efekty naukowe: 1) Pozyskanie wiedzy na temat otrzymywania i właściwości grafenu oraz możliwości zastosowania jego struktur w materiałach kompozytowych przeznaczonych do wytwarzania środków ochrony indywidualnej. Planowane efekty praktyczne: 1) Opracowane bazy danych na podstawie przeglądu literatury w zakresie stosowania struktur grafenu do wytwarzania środków ochrony indywidualnej o pożądanych właściwościach funkcjonalnych; 2) Określenie możliwości technologii łączenia materiałów kompozytowych ze strukturami grafenu; 3) Opracowanie wstępnych założeń formowania kompozytów zawierających struktury grafenu umożliwiających pozyskanie materiałów kompozytowych o pożądanych właściwościach funkcjonalnych i użytkowych; 4) Określenie strategii wytwórczej, wykorzystującej wszelkie możliwości technologiczne dla zapewnienia integracji funkcji, jakie mają spełniać układy kompozytowe ze strukturami grafenu, przy zminimalizowaniu ilości materiału potrzebnej do wykonania wymaganego wyrobu.
31	Aktualizacja bazy danych umożliwiającej szybką ocenę odporności balistycznej nowych materiałów balistycznych Zadanie badawcze w ramach działalności statutowej ITB „MORATEX”	W realizacji	01.01. – 31.12. 2016	Celem głównym zadania badawczego jest: 1) Aktualizacja opracowanej w roku 2015 bazy danych umożliwiającej szybką ocenę odporności balistycznej nowych materiałów balistycznych; 2) Wykorzystanie narzędzia analitycznego opracowanego w roku 2015 do modelowania odporności balistycznej kompozytów włóknistych celem weryfikacji nowych materiałów balistycznych pojawiających się na rynku w roku 2016. Planowane efekty naukowe: 1) Pozyskanie szerokiej wiedzy na temat właściwości najnowszych materiałów włóknistych przeznaczonych do wytwarzania kompozytów balistycznych; 2) Pozyskanie wiedzy pozwalającej zrozumieć relacje zachodzące pomiędzy masą balistycznego kompozytu włóknistego, odpornością balistyczną (odłamkoodporność, kuloodporność), a ugięciem. Planowane efekty praktyczne: 1) Zastosowanie nowoczesnych materiałów w balistycznych strukturach kompozytowych; 2) Opracowanie i wdrożenie nowych metod projektowania kompozytów balistycznych z materiałów włóknistych w wykonaniu jednorodnym i hybrydowym.
32	Badania odzieży ostrzegawczej o intensywnej widzialności Zadanie badawcze w ramach działalności statutowej ITB „MORATEX”	Zakończony	01.01. – 30.09. 2016	Głównym celem realizowanych prac było: 1) opracowanie procedury badawczej, doposażenie istniejącej infrastruktury badawczej w niezbędne elementy; 2) przeprowadzenie pełnego procesu walidacji metody badawczej do oceny powierzchniowego współczynnika odbłasku zgodnie z PN-EN ISO 20471:2013; 3) opracowanie bazy wyników badań materiałów zgodnie z opracowaną procedurą badawczą. Przegląd realizowanego zadania wskazał brak możliwości wdrożenia metodyk badawczych ze względu na znacząco niski budżet projektu w stosunku do uzyskanych danych z rynku w zakresie wyceny niezbędnej sprzętu i infrastruktury badawczej. Uzyskane wyniki zadania badawczego (analizy rynkowe, adaptacyjne oraz lokacyjne) stały się danymi wejściowymi do projektu inwestycyjnego realizowanego w ramach Kontraktu Terytorialnego.

Lp.	Tytuł projektu/zadania badawczego	Stan projektu	Planowany okres realizacji projektu	Cel/efekt pracy
33	Ocena wartości użytkowych płaskich wyrobów włókienniczych o przeznaczeniu odzieżowym w aspekcie odporności materiałów na ścieranie. Zadanie badawcze w ramach działalności statutowej ITB „MORATEX”	W realizacji	01.01. – 31.12. 2016	Głównym celem pracy jest analiza badań odporności na ścieranie materiałów stosowanych w umundurowaniu służb podległych lub nadzorowanych przez MSWiA, pod kątem wpływu odporności na ścieranie na inne parametry użytkowe badanych wyrobów. Planowanym efektem naukowym zrealizowanej pracy badawczej będzie pozyskanie wiedzy na temat metodyk badawczych z zakresu parametrów użytkowych płaskich wyrobów włókienniczych. Oczekuje się, że zdobyta w trakcie realizacji pracy wiedza i zebrane doświadczenie będzie pomocne w projektowaniu wyrobów o podwyższonej odporności na ścieranie.
34	Opracowanie programu badań parametrów użytkowych i ustalenie ich poziomów dla wyrobów odzieżowych po cyklach symulowanego użytkowania/przechowywania/konserwacji Zadanie badawcze w ramach działalności statutowej ITB „MORATEX”	W realizacji	01.01. – 31.12. 2016	Celem głównym pracy jest opracowanie programu badań dla wytypowanych przez Zakład Nadzoru nad Wyrobem ITB MORATEX (ZNW) wyrobów odzieżowych będących na wyposażeniu funkcjonariuszy Policji, tj. sweter służbowy, koszula służbowa z krótkim rękawem, koszula służbowa oraz kurtka służbowa letnia.
35	Wielofunkcyjna kamizelka kamuflowana dla VIP Zadanie badawcze w ramach działalności statutowej ITB MORATEX	W realizacji	20.04.16 – 31.12. 2016	Celem zadania badawczego jest opracowanie nowej koncepcji wielofunkcyjnej kamizelki kamuflowanej o założonych potrzebach Gestora wielofunkcyjności (odłamkoodporność, kuloodporność, nożoodporność).
36	Badania użytkowe nowego wzoru munduru ćwiczebnego, cz. II Zadanie badawcze w ramach działalności statutowej ITB MORATEX	W realizacji	01.01. – 31.12. 2016	Celem głównym zadania badawczego jest przeprowadzenie badań użytkowych nowoopracowanego wzoru munduru ćwiczebnego dla funkcjonariuszy policji. Planowane efekty naukowe to osiągnięcie nowych zasobów wiedzy w zakresie konstrukcji mundurów przeznaczonych dla funkcjonariuszy Policji.
37	Opracowanie kamizelek ostrzegawczych o intensywnej widoczności dla policji, cz. II Zadanie badawcze w ramach działalności statutowej ITB „MORATEX”	W realizacji	01.12.15– 31.07. 2016	Celem zadania jest ocena doboru materiałów i konstrukcji dla kamizelki ostrzegawczej dla policji w badaniach użytkowych. W ramach zadania zostanie: 1) Wykonana partia prototypowa kamizelek w dwóch wielkościach; 2) Opracowany program badań użytkowych partii kamizelek ostrzegawczych o intensywnej widoczności dla policji; 3) Opracowana dokumentacja techniczna kamizelki ostrzegawczej o intensywnej widoczności dla Policji.
38	Opracowanie zaawansowanych układów materiałowych typu smart absorbujących lub rozpraszających energię uderzenia, cz II Zadanie badawcze w ramach działalności statutowej ITB „MORATEX”	W realizacji	01.01. – 31.12. 2016	Celem głównym zadania jest opracowanie modeli konstrukcji materiałowych efektywnie absorbujących lub rozpraszających energię uderzenia z zastosowaniem zaawansowanych materiałów, w tym w szczególności cieczy reologicznych ze strukturami nano, materiałów i żeli polimerowych, elastycznych materiałów z pamięcią kształtu oraz innych.

Lp.	Tytuł projektu/zadania badawczego	Stan projektu	Planowany okres realizacji projektu	Cel/efekt pracy
39	Opracowanie konstrukcji ochrony głowy i twarzy przeznaczonych dla osób zatrzymanych Zadanie badawcze w ramach działalności statutowej ITB „MORATEX”	Zakończony	01.01. – 31.12. 2014	Celem ogólnym zadania badawczego było zwiększenie bezpieczeństwa osób zatrzymanych w aspekcie zmniejszenia ryzyka samookaleceń oraz samouszkodzeń głowy i twarzy. Rezultatem zadania badawczego są: 1) Opracowane wymagania ogólne i szczegółowe dla projektowanego wyrobu; 2) Dokumentacja techniczna (DT) zabezpieczenia głowy i twarzy; 3) Wytyczne w zakresie nowych metodyk badawczych dla projektowanego wyrobu.
40	Spektrometryczna analiza widm otrzymanych techniką FTIR+ATR w aspekcie określania składu surowcowego w wybranych materiałach przeznaczonych do konfekcjonowania odzieży służbowej przeznaczonej dla funkcjonariuszy jednostek MSW Zadanie badawcze w ramach działalności statutowej ITB „MORATEX”	Zakończony	01.01. – 31.12. 2014	Celem zadania badawczego było: 1) przeprowadzenie, w oparciu o istniejącą dokumentację techniczną, analizy kryteriów oceny, wymagań użytkowych oraz wielkości ich poziomów w odniesieniu do określania składu surowcowego odzieży służbowej przeznaczonej dla funkcjonariuszy wybranych jednostek MSW; 2) ustalenie korelacji między wynikami zawartości procentowej surowca otrzymanymi za pomocą analizy chemicznej i techniki FTIR+ATR w mieszankach jedno- i wieloskładnikowych. Rezultatem zadania badawczego były: 1) Opracowania nowych procedur badawczych umożliwiających oznaczenie składu surowcowego techniką FTIR+ATR; 2) Zwiększenia zakresu metodyk badawczych w zakresie zaawansowanej oceny wyrobów włókienniczych; 3) wykorzystania laboratorium i powstałej infrastruktury do prac B+R przez naukowców i inne jednostki naukowe; 4) Wzrost znaczenia i rozwoju ITB „MORATEX” jako instytutu badawczego; 5) Nawiązania współpracy z przedsiębiorcami w ramach działalności laboratorium.
41	Analiza metod badań i oceny właściwości elektrostatycznych materiałów i wyrobów tekstylnych w aspekcie ochrony przed zagrożeniami występującymi w strefach zagrożonych wybuchem Zadanie badawcze w ramach działalności statutowej ITB „MORATEX”	Zakończony	01.01. – 31.12. 2014	Celem pracy była analiza norm krajowych i zagranicznych obejmujących metodykę badania i oceny elektryczności statycznej w celu doprecyzowania wymagań stawianych w tym zakresie wyrobom przeznaczonym do różnych zastosowań. Rezultatem zadania badawczego było: 1) Określenie wskaźników oceny w zależności od przeznaczenia i zastosowania wyrobu; 2) Wytypowanie parametrów uzupełniających do istniejących specyfikacji lub dokumentacji techniczno-technologicznych dla wyrobów przeznaczonych na potrzeby bezpieczeństwa państwa z uwzględnieniem występującego zagrożenia oraz określenie metodyki badania.
42	Opracowanie założeń do tabeli wielkości dla ubiorów specjalnych stosowanych przez służby mundurowe MSW w oparciu o normę europejską PN-EN 13402 Oznaczenie wielkości odzieży Zadanie badawcze w ramach działalności statutowej ITB „MORATEX”	Zakończony	01.01. – 31.12. 2014	Celem zadania było opracowanie i zaproponowanie tabel wielkości i wymiarów dla wybranych przedmiotów umundurowania, w tym ubiorów specjalnych, stosowanych w obszarze bezpieczeństwa wewnętrznego w oparciu o zasady i wytyczne wprowadzone przez serię norm PN-EN 13402 dotyczących oznaczania wielkości odzieży. Rezultatem zadania badawczego były: 1) propozycje zunifikowanych tabel rozmiarowych opracowanych w oparciu o normę europejską PN-EN 13402-1/2/3 Oznaczenie wielkości odzieży; 2) prezentacja systemu określania wielkości i wymiarów dla wytypowanych przedmiotów umundurowania, w tym ubiorów specjalnych, stosowanych w służbach związanych z obszarem bezpieczeństwa wewnętrznego; 3) określenie aktualnych rozmiarów ciała populacji docelowych użytkowników, w odniesieniu do różnych wymiarów (wzrost, obwody), odzwierciedlających typowe kształty i proporcje ciała funkcjonariuszy służb mundurowych MSW; 4) wytyczne do tworzenia tabel rozmiarowych przy opracowywaniu dla poszczególnych rodzajów wyrobów odzieżowych, w tym ubiorów specjalnych, dokumentów typu: dokumentacje techniczne, dokumentacje konstrukcyjne, specyfikacje techniczne itp.
43	Maskowanie optyczne - wymagania w aspekcie obowiązujących norm krajowych i zagranicznych Zadanie badawcze w ramach działalności statutowej ITB „MORATEX”	Zakończony	01.01. – 31.12. 2014	Celem zadania badawczego był przegląd oraz analiza norm, które stawiają wymagania dotyczące maskowania optycznego zarówno dotyczącej odzieży jak i obiektów. Rezultatem zadania badawczego jest zestawienie wymagań dotyczących maskowania optycznego wraz z analizą wyników badań dla różnych materiałów/wyrobów występujących w różnych krajach stosowanych w różnych strefach klimatycznych.

Lp.	Tytuł projektu/zadania badawczego	Stan projektu	Planowany okres realizacji projektu	Cel/efekt pracy
44	Przegląd i analiza zastosowania nowoczesnych układów materiałowych zawierających piezoelektryki w balistycznych strukturach kompozytowych Zadanie badawcze w ramach działalności statutowej ITB „MORATEX”	Zakończony	01.01. – 31.12. 2014	Celem zadania badawczego była analiza możliwości zastosowania materiałów typu "smart" – piezoelektryków, jako sensorów w konstrukcjach balistycznych do monitorowania ich stanu i wykrywania powstałych defektów (Smart Health Monitoring -Inteligentne Monitorowanie Stanu). Efektem zadania stało opracowanie wytycznych do opracowania systemu monitorowania stanu technicznego konstrukcji balistycznych, wykorzystującego czujniki piezoelektryczne, dające możliwość: oceny stanu konstrukcji balistycznych, zidentyfikowania miejsc intensywności defektów, prognozowania zmian stanu konstrukcji balistycznych w przyszłości.
45	Opracowanie nowoczesnych nożoodpornych układów materiałowych na bazie wysokowytrzymałych włókien para-aramidowych z diborkiem tytanu Zadanie badawcze w ramach działalności statutowej ITB „MORATEX”	Zakończony	01.04. – 31.12. 2014	Głównym celem realizowanych prac było opracowanie sposobu aplikacji diborku tytanu na materiały wytworzone na bazie wysokowytrzymałych włókien para-aramidowych o optymalnie dobranej strukturze tkackiej. Rezultaty praktyczne: 1) opracowanie metody aplikacji diborku tytanu na materiały włókiennicze; 2) nowe, nożoodporne układy materiałowe na bazie wysokowytrzymałych włókien para-aramidowych z diborkiem tytanu. Rezultaty naukowe: 1) szczegółowa analiza zjawisk zachodzących w czasie penetracji ostrzem noża opracowanych układów materiałowych.
46	Energochłonne panele przeciwybuchowe Zadanie badawcze w ramach działalności statutowej ITB „MORATEX”	Zakończony	01.01. – 31.10. 2014	Celem głównym pracy było: 1) opracowanie koncepcji konstrukcyjnej warstwowych, energochłonnych paneli przeciwybuchowych o obniżonym piku (ciśnienia) przyspieszenia maksymalnego i/lub jego rozmycie w czasie; 2) wykonanie i wstępna ocena użytkowa wybranych konstrukcji. Rezultaty praktyczne: opracowanie wstępnych specyfikacji techniczno-technologicznych dla wytypowanych paneli oraz rozpoznanie możliwości zgłoszenia ich konstrukcji do ochrony w UP RP. Rezultaty naukowe: opis korelacji pomiędzy zjawiskiem absorpcji piku ciśnienia fali wybuchu a strukturą paneli hybrydowych.
47	Opracowanie kompozytowych osłon balistycznych do zabezpieczenia punktów obserwacyjnych, strzeleckich lub potencjalnych niewybuchów na uzbrojonych jednostkach pływających stosowanych w obszarze bezpieczeństwa wewnętrznego i obronności - cz. II Zadanie badawcze w ramach działalności statutowej ITB „MORATEX”	Zakończony	01.02. – 31.12. 2014	Celem głównym zadania było zwiększenie bezpieczeństwa w ujęciu jednostkowym, jak i zbiorowym, uzbrojonych jednostek pływających. Rezultaty praktyczne: 1) opracowane wstępnych DTT dla opracowanych konstrukcji i wyrobów; 2) zgłoszenia praw własności przemysłowej. Rezultaty naukowe: 1) weryfikacja balistyczna nowych trójwymiarowych układów balistycznych; 2) opracowanie wstępnych wytycznych do projektowania tych układów z uwzględnieniem wpływu: wody morskiej, cyklicznych zmian temperatury, wilgotności, odkształceń mechanicznych i czasu na ich pierwotne właściwości; 3) określenie korelacji pomiędzy procesami starzenia zaprojektowanych wyrobów, a ich właściwościami mechanicznymi i balistycznymi.
48	Wpływ temperatury na wybrane właściwości mechaniczne i strukturalne kompozytów para-aramidowych Zadanie badawcze w ramach działalności statutowej ITB „MORATEX”	Zakończony	01.01. – 31.12. 2015	Celem głównym pracy było określenie wpływu temperatury na właściwości strukturalne i mechaniczne aramidowych kompozytów balistycznych. Planowanym efektem naukowym stało się poszerzenie wiedzy w zakresie procesu termicznej modyfikacji aramidowych kompozytów balistycznych oraz pozyskanie wiedzy niezbędnej do opracowania wstępnych wytycznych do projektowania osłon balistycznych z uwzględnieniem wpływu warunków użytkowania na ich właściwości balistyczne. Efekty naukowe zadania stanowiąc będą daną wejściową do przygotowania założeń projektów badawczo – rozwojowych

Lp.	Tytuł projektu/zadania badawczego	Stan projektu	Planowany okres realizacji projektu	Cel/efekt pracy
49	Badania użytkowe nowego wzoru munduru ćwiczebnego Zadanie badawcze w ramach działalności statutowej ITB „MORATEX”	Zakończony	01.01. – 31.12. 2015	Celem głównym zadania badawczego było przeprowadzenie badań użytkowych nowo opracowanego wzoru munduru ćwiczebnego dla funkcjonariuszy Policji. Efekty naukowe to osiągnięcie nowych zasobów wiedzy w zakresie konstrukcji mundurów przeznaczonych dla funkcjonariuszy Policji. Efekty praktyczne (aplikacyjne): wyniki przeprowadzonych badań użytkowych pozwolą na opracowanie ostatecznego wzoru munduru ćwiczebnego, w który będą zaopatrywani funkcjonariusze Policji po zatwierdzeniu wzoru przez Komendanta Głównego KGP. Zakłada się także przygotowanie i zgłoszenie prawa ochronnego na opracowany wyrób.
50	Kabura/futerał do noszenia broni służbowej krótkiej Zadanie badawcze w ramach działalności statutowej ITB „MORATEX”	Zakończony	01.01. – 31.12. 2015	Celem głównym zadania badawczego było zgromadzenie danych wejściowych do zaprojektowania nowego wzoru kabury/futerału na pas nośny do noszenia pistoletu służbowego przeznaczonego w szczególności dla policjantów służb prewencyjnych i kryminalnych Policji. Przedmiotowe dane będą podstawą do opracowania, w ramach kolejnych prac, Specyfikacji Technicznej oraz nowego wzoru kabury/futerału do broni służbowej krótkiej będącej na wyposażeniu ww. służb polskiej Policji. Efekty naukowe: 1) Zebranie i usystematyzowanie wiedzy z zakresu typów/modeli broni palnej krótkiej użytkowanej przez polskich policjantów oraz rozwiązań konstrukcyjnych i materiałowych dot. kabur/futerałów przeznaczonych do jej noszenia; 2) Wypracowanie nowych zasobów wiedzy w zakresie konstrukcji oraz doboru materiałów oraz wymagań dla futerałów/kabur do noszenia broni krótkiej; 3) Wytyczne w zakresie zmian konstrukcyjnych oraz doboru materiałów dla nowych rozwiązań kabury/futerału do noszenia broni służbowej krótkiej. Efekty praktyczne (aplikacyjne): dane wejściowe projektowania nowego wzoru kabury/futerału na pas nośny do noszenia pistoletu służbowego przeznaczonego w szczególności dla policjantów służb prewencyjnych i kryminalnych Policji.
51	Ankietyzacja użytkowników o wybranych przedmiotach umundurowania służbowego Policji użytkowanych od 2009 roku Zadanie badawcze w ramach działalności statutowej ITB „MORATEX”	Zakończony	01.01. – 31.12. 2015	Celem głównym projektu było zwiększenie funkcjonalności, walorów użytkowych i estetycznych umundurowania służbowego funkcjonariuszy Policji. Efektem naukowym zadania badawczego było poszerzenie wiedzy związanej z zastosowanymi materiałami oraz konstrukcją umundurowania funkcjonariuszy Policji, ich potrzeb i oczekiwań z tym związanych, w aspekcie statystycznej oceny obecnie stosowanego umundurowania. Efekty praktyczne (aplikacyjne): wnioski z przeprowadzonej ankietyzacji użytkowników wybranych elementów umundurowania funkcjonariuszy policji, które zostaną wykorzystane w celu opracowania wytycznych do ewentualnych modyfikacji konstrukcji umundurowania oraz doboru materiałów w kierunku poprawienia jego funkcjonalności, komfortu użytkowania, trwałości oraz walorów estetycznych.
52	Przegląd wraz z analizą obecnie istniejących wymagań dotyczących kombinezonów dla pirotechników w aspekcie szczegółowego opracowania ujednoliconej normy wyboru Zadanie badawcze w ramach działalności statutowej ITB „MORATEX”	Zakończony	01.01. – 31.12. 2015	Celem głównym zadania było ujednocenie specyfikacji technicznych wykorzystywanych w procesie oceny zgodności kombinezonów dla pirotechników, zamawianych przez jednostki podległe i nadzorowane przez Ministerstwo Spraw Wewnętrznych i Administracji. Efekty naukowe: wykorzystanie zebranej wiedzy w pracach badawczych i rozwojowych instytutu zmierzających do zaprojektowania ochron osobistych dla saperów, pirotechników działających w ramach służb podległych i nadzorowanych przez MSW. Efekty praktyczne (aplikacyjne): opracowanie nowych procedur badawczych w laboratoriach i programów certyfikacji w jednostce certyfikującej oraz zgłoszenie opracowania Polskiej Normy Wojskowej w Komitecie Technicznym Nr 176 ds. Techniki Wojskowej i Zaopatrzenia.

Lp.	Tytuł projektu/zadania badawczego	Stan projektu	Planowany okres realizacji projektu	Cel/efekt pracy
53	Nowoczesna kamizelka ostrzegawcza o intensywnej widoczności dla policjanta Zadanie badawcze w ramach działalności statutowej ITB „MORATEX”	Zakończony	01.01. – 31.12. 2015	Celem głównym zadania badawczego było opracowanie i wykonanie zaakceptowanego przez Policję wzoru kamizelki ostrzegawczej zaprojektowanej w oparciu o wytyczne aktualnie obowiązujących dokumentów normatywnych oraz uwzględniającej potrzeby i oczekiwania przyszłych użytkowników. Końcowym efektem pracy stało się zaprojektowanie i wykonanie partii prototypowej kamizelek ostrzegawczych o intensywnej widoczności w oparciu o wytyczne odpowiednich norm wg przygotowanych w ramach pracy założeń materiałowo – konstrukcyjnych, uwzględniających oczekiwania użytkowników. Założenia zostały opracowane na podstawie wyników badań ankietowych przeprowadzonych wśród funkcjonariuszy policji, których obowiązki zawodowe związane są z kontrolą ruchu drogowego. Została również opracowana dokumentacja techniczna dla przedmiotowej kamizelki. Planowane efekty naukowe: zebranie wiedzy w zakresie wymaganych właściwości cechujących kamizelki ostrzegawcze o intensywnej widoczności przeznaczone dla funkcjonariuszy policji oraz przeprowadzenie rozeznania i przygotowanie „state of art” w zakresie przedmiotu pracy. Planowane efekty praktyczne (aplikacyjne): opracowanie założeń materiałowo – konstrukcyjnych dla kamizelki ostrzegawczej o intensywnej widoczności przeznaczonej dla funkcjonariuszy Policji. Przygotowano także zgłoszenie prawa ochronnego na opracowany wyrób.
54	Narzędzie do modelowania odporności balistycznej kompozytów włóknistych Zadanie badawcze w ramach działalności statutowej ITB „MORATEX”	Zakończony	01.03. – 31.12. 2015	Celem głównym zadania badawczego było opracowanie modelu symulacyjnego bazującego na modelu matematycznym zdefiniowanym w postaci programu komputerowego, który pozwoli na odpowiedni dobór balistycznych materiałów włókienniczych celem opracowania kompozytów o wymaganych właściwościach balistycznych (kuloodporność, odłamkoodporność, ugięcie) oraz masie. Efekty naukowe: 1) pozyskanie szerokiej wiedzy na temat właściwości najnowszych materiałów włókienniczych przeznaczonych do wytwarzania kompozytów balistycznych, 2) pozyskanie wiedzy pozwalającej zrozumieć relacje zachodzące pomiędzy masą balistycznego kompozytu włóknistego, odpornością balistyczną (odłamkoodporność, kuloodporność), a ugięciem. Efekty praktyczne: 1) zastosowanie nowoczesnych materiałów w balistycznych strukturach kompozytowych, 2) opracowanie i wdrożenie nowych metod projektowania kompozytów balistycznych z materiałów włóknistych w wykonaniu jednorodnym i hybrydowym, 3) możliwość zaprojektowania kompozytów balistycznych bez konieczności wykonywania szeregu eksperymentów fizycznych z rzeczywistymi modelami kompozytów balistycznych, 4) opracowane specyfikacje i wyniki nie ograniczają się do wybranej grupy balistycznych materiałów włókienniczych.
55	Hybrydowa tarcza balistyczna na bazie kompozytu włóknistego i tytanu Zadanie badawcze w ramach działalności statutowej ITB „MORATEX”	Zakończony	01.05.15. – 31.12. 2016	Celem głównym projektu było opracowanie hybrydowej tarczy balistycznej na bazie kompozytu włóknistego oraz tytanu. Tarcza zapewnia ochronę przed pociskami. Efekty naukowe: 1) pozyskanie wiedzy w obszarze hybrydowych materiałów balistycznych na bazie kompozytu włóknistego oraz metali do wytwarzania tarcz balistycznych i innych typów ochron balistycznych. Efekty praktyczne: opracowanie technologii wytwarzania tarczy balistycznej na bazie kompozytu włóknistego i tytanu.
56	Badania kuloodporności kamizelek zgodnie z NIJ Standard 0101.06 skuteczną metodą oceny nowo opracowanych osłon osobistych Zadanie badawcze w ramach działalności statutowej ITB „MORATEX”	Zakończony	01.03. – 31.12. 2015	Głównym celem realizowanych prac było: 1) opracowanie procedury badawczych, doposażenie istniejącej infrastruktury badawczej (stanowisko do badań kuloodporności) w niezbędne elementy; 2) przeprowadzenie pełnego procesu walidacji metody badawczej do oceny odporności balistycznej kamizelek kuloodpornych zgodnie z NIJ Standard 0101.06; 3) opracowanie bazy wyników badań układów materiałowych zgodnie z opracowaną procedurą badawczą. Efekty naukowe: 1) przeprowadzenie walidacji nowo opracowanej procedury badawczej zgodnej z NIJ Standard 0101.06; 2) baza wyników badań wykonanych zgodnie z opracowaną procedurą badawczą dla różnego typu układów materiałowych, jako podstawa do projektowania nowych ochron tułowia. Efekty praktyczne: 1) rozszerzenie zakresu akredytacji Laboratorium Badań Balistycznych (PCA/OIB); 2) doposażenie Laboratorium Badań Balistycznych w infrastrukturę badawczą i materiały pomocnicze do prowadzenia badań zgodnie z NIJ Standard 0101.06, 3) zwiększenie kompetencji zespołu badawczego; 4) zwiększenie konkurencyjności Instytutu w obszarze badań balistycznych.

Lp.	Tytuł projektu/zadania badawczego	Stan projektu	Planowany okres realizacji projektu	Cel/efekt pracy
57	Dostosowanie odporności balistycznej teczki balistycznej do wymagań Biura Ochrony Rządu Zadanie badawcze w ramach działalności statutowej ITB „MORATEX”	Zakończony	01.10. – 31.12. 2015	Celem głównym projektu była znacząca modernizacja teczki balistycznej do potrzeb Biura Ochrony Rządu w zakresie dostosowania odporności balistycznej do specyfiki prowadzonych działań. Efekty naukowe: w ramach pracy przewidziano wykorzystanie zasobów wiedzy wygenerowanych w ramach realizacji zadania badawczego „Narzędzie do modelowania odporności balistycznej kompozytów włóknistych” realizowanego w Działalności Statutowej Instytutu w 2014 r. Pozwoliło to na zwalidowanie w warunkach rzeczywistych efektów naukowych uzyskanych w czasie realizacji przedmiotowego zadania badawczego. Efektem praktycznym pracy badawczej stało się udostępnienie wygenerowanej wiedzy na potrzeby Biura Ochrony Rządu oraz jej komercjalizacja.
58	Opracowanie zaawansowanych układów materiałowych typu smart absorbujących lub rozpraszających energię uderzenia Zadanie badawcze w ramach działalności statutowej ITB „MORATEX”	Zakończony	01.07. – 31.12. 2015	Celem głównym pracy było opracowanie modeli konstrukcji materiałowych efektywnie absorbujących lub rozpraszających energię uderzenia z zastosowaniem zaawansowanych materiałów, w tym w szczególności cieczy reologicznych ze strukturami nanomateriałów i żeli polimerowych, elastycznych materiałów z pamięcią kształtu oraz innych. Efekty naukowe: 1) opracowanie i wdrożenie nowoczesnych rozwiązań materiałowych silnie absorbujących lub rozpraszających energię uderzenia; 2) pozyskanie szerokiej wiedzy na temat właściwości najnowszych materiałów w tym w szczególności nanomateriałów wykorzystanych do wytwarzania wyrobów ochronnych mających na celu absorpcję lub rozpraszanie energii uderzenia; 3) pozyskanie wiedzy pozwalającej zrozumieć relacje zachodzące pomiędzy masą układu materiałowego a absorpcją lub rozpraszaniem przez niego energii uderzenia. Efekty praktyczne: 1) komercjalizacja rezultatów pracy – transfer wyników badań w celu wdrożenia do praktyki gospodarczej (sprzedaż wyników prac B+R).
59	Opracowanie nowoczesnych nozoodpornych układów materiałowych na bazie wysokowytrzymałych włókien para-aramidowych z diborkiem tytanu. Część II Zadanie badawcze w ramach działalności statutowej ITB „MORATEX”	Zakończony	01.06. – 31.12. 2015	Głównym celem realizowanych prac było opracowanie sposobu aplikacji diborku tytanu na materiały włókiennicze wytworzone na bazie wysokowytrzymałych włókien para-aramidowych o optymalnie dobranej strukturze tkackiej. Rezultatem naukowym stało się poszerzenie wiedzy związanej z zastosowanymi materiałami oraz szczegółowa analiza zjawisk zachodzących w czasie penetracji ostrzem noża opracowanych układów materiałowych. Rezultatem praktycznym stało się opracowanie techniki aplikacji diborku tytanu na materiały włókiennicze, a w konsekwencji nowe, modelowe nozoodporne układy materiałowe na bazie wysokowytrzymałych włókien para-aramidowych z diborkiem tytanu.
60	Spektrofotometryczna analiza widm otrzymanych techniką FTIR+ART. w aspekcie określania składu surowcowego w wybranych materiałach przeznaczonych do konfekcjonowania odzieży służbowej przeznaczonej dla funkcjonariuszy jednostek MSW Zadanie badawcze w ramach działalności statutowej ITB „MORATEX”	Zakończony	01.01. – 31.12. 2015	Głównym celem realizowanych prac było dostosowanie Laboratorium Badań Chemicznych do wdrożenia zakresu badań metod badawczych dotyczących oznaczania niektórych amin aromatycznych powstałych z barwników azowych oraz niektórych barwników azowych mogących uwalniać 4-aminoazobenzen zgodnie z wymaganiami metodyk znormalizowanych z wykorzystaniem chromatografii gazowej sprzężonej z detektorem masowym (GC/MS). Rezultatem naukowym stało się: 1) poszerzenie wiedzy związanej ze sposobem oznaczania związków niebezpiecznych (amin aromatycznych); 2) wdrożenie do zakresu badań Laboratorium Badań Chemicznych metodyk badawczych dotyczących wykrywania niektórych amin aromatycznych powstałych z barwników azowych w tym również mogących uwalniać 4-aminoazobenzen z wykorzystaniem chromatografii gazowej sprzężonej z detektorem masowym (GC/MS). Rezultatem praktycznym (aplikacyjnym) stało się: 1) dostosowanie laboratorium do tego rodzaju badań, potwierdzenie powtarzalności metod badawczych oraz wykazanie kompetencji technicznych; 2) realizacja badań w ramach prac badawczych prowadzonych w Instytucie oraz zleconych przez klientów; 3) rozszerzenie spektrum analiz wykonanych w Laboratorium Badań.

Lp.	Tytuł projektu/zadania badawczego	Stan projektu	Planowany okres realizacji projektu	Cel/efekt pracy
61	Wykorzystanie materiałów pochodzących z recyklingu (OT1 – 1A) Projekt rozwojowy	W realizacji	01.02.2016- 31.01.2018	Cel projektu uwzględnia wtórne zastosowanie materiałów uzyskanych z recyklingu nawierzchni asfaltowych i betonowych, a także przemysłowych materiałów odpadowych. Cel projektu zawiera także elementy opracowań wymagań technicznych uwzględniających ochronę środowiska. Efektem projektu będzie ustalenie warunków odzyskania i gromadzenia destruktu asfaltowego, jego przetworzenie w granulaty asfaltowe, przygotowanie wytwórni mieszanek mineralnoasfaltowych do wtórnego zastosowania granulatu asfaltowego ze zwiększeniem udziału w mieszance mineralnoasfaltowej, nawet do 90%, wykorzystanie granulatu asfaltowego w mieszankach mineralno-asfaltowych na zimno lub na ciepło, lub w mieszankach mineralno-cementowo-emulsyjnych. Zakładany efekt będzie uwzględniać także wtórne zastosowanie materiałów odpadowych, jak np.: pokrycia dachowe z papy asfaltowej, żużle różnego pochodzenia (stalowniczy, wielkopieczowy kawalkowy i granulowany, paleniskowy powęglowy i komunalny), łupek węglowy, odpady szklane, zużyte opony samochodowe, odpady tworzyw sztucznych, w tym wyrobów włókienniczych.
62	Opracowanie i wdrożenie lekkich preimpregnatów włóknistych o osnowie polimerowej wraz z prototypową linią technologiczną do ich wytwarzania stosowanych do produkcji kompozytów o wysokich walorach użytkowych Usługa badawcza	W realizacji	Podpisana umowa warunkowa na realizację usługi. Termin zakończenia realizacji usługi uwarunkowany datą podpisania umowy z NCBiR	Celem projektu jest opracowanie i wdrożenie lekkich preimpregnatów włóknistych o osnowie polimerowej wraz z prototypową linią technologiczną do ich wytwarzania stosowanych do produkcji kompozytów o wysokich walorach użytkowych. Efektem projektu staną się prototypy lekkich preimpregnatów włóknistych o osnowie polimerowej stosowanych do produkcji kompozytów o wysokich walorach użytkowych oraz prototypowa linia technologiczna do ich wytwarzania.
63	Opracowanie technologii wytwarzania kompozytów tkaninowo-elastomerowych absorbujących energię uderzenia Usługa badawcza	W realizacji	Podpisana umowa warunkowa na realizację usługi. Termin zakończenia realizacji usługi uwarunkowany datą podpisania umowy z NCBiR	Celem projektu jest opracowanie i wdrożenie technologii wytwarzania kompozytów tkaninowo-elastomerowych absorbujących energię uderzenia. Efektem projektu stanie się opracowanie nowych układów kompozytów tkaninowo-elastomerowych absorbujących energię uderzenia wraz z ich technologią.
64	Weryfikacja zapisów dotyczących opisu tkanin na koszule Projekt zamawiany	Zakończony	22.06- 24.06.2016	Celem pracy była weryfikacja zapisów specyfikacji technicznej tkanin na koszule służbowe. Efektem pracy była zaktualizowana specyfikacja techniczna tkanin na koszule służbowe.
65	Ubranie ochronne nowej generacji (EOD NG) Projekt zamawiany	W realizacji	01.10.2016 – 30.09.2017	Celem głównym projektu jest opracowanie i wykonanie prototypu ubrania ochronnego dla saperów, nowej generacji z uwzględnieniem wymagań w zakresie ochrony przed falą uderzeniową wybuchu. Efektem projektu będzie opracowanie: 1) konstrukcji ochrony osobistej zapewniającej maksymalizację ochrony balistycznej oraz absorpcję energii fali uderzeniowej wybuchu oraz 2) technologii poszczególnych elementów składających się na przedmiotowy wyrób.

Lp.	Tytuł projektu/zadania badawczego	Stan projektu	Planowany okres realizacji projektu	Cel/efekt pracy
66	RESearch centers of Excellence in the Textile sector" – RESET, realizowany w ramach Programu INTERREG EUROPE (Grant Agreement 646133), ITB "MORATEX" – Obserwator Regionalny wspierający prace Województwa Łódzkiego - partnera w projekcie RESET – etap I. Projekt w ramach Funduszu Badań Własnych	W realizacji	15.09.2016 – 31.12.2017	Celem pracy jest wymiana dobrych praktyk, na poziomie europejskim, w następujących, związanych z przemysłem włókienniczym, obszarach problemowych: recykling w przemyśle włókienniczym i usuwanie odpadów, zużycie wody i oszczędność energii, zrównoważona organizacja przedsiębiorstw, nowa zrównoważona chemia, w tym redukcja substancji chemicznych, inteligentne tkaniny i nowe sposoby produkcji, eco-kreatywność, włókna naturalne, krótki łańcuch wartości, nowe materiały i nowe zastosowanie.
67	Supercienkie i wytrzymałe etui na telefon na bazie włókien węglowych Projekt w ramach Funduszu Badań Własnych	Zakończony	07.07.2016-15.10.2016	Celem głównym było wykonanie ultracienkiego, ultrawytrzymałego etui na telefon komórkowy z zastosowaniem włókien węglowych. Efektem realizowanych prac były: 1) prototypy etui ochronnych oraz 2) technologia etui ochronnego na urządzenia mobilne.
68	Modyfikacja tekstyliów o właściwościach maskujących techniką plazmy niskotemperaturowej. Praca realizowana w ramach Centrum Naukowo-Przemysłowego BALLSTRAG przy współpracy z przedsiębiorstwem PSO Maskpol Projekt w ramach Funduszu Badań Własnych	W realizacji	01.10.2016-31.12.2017	Celem głównym projektu badawczo-rozwojowego jest: dostarczenie innowacyjnego rozwiązania opracowania technologii wytwarzania powłok ochronnych na tekstyliach o właściwościach maskujących nadających tym wyrobom złożonych właściwości ochronnych i użytkowych oraz wprowadzenie nowych technologii opartych o zaawansowane techniki modyfikacji powierzchni. Technologia otrzymywania powłok ochronnych bazować będzie na modyfikacji powierzchniowej tekstyliów o właściwościach maskujących przy zastosowaniu plazmy niskotemperaturowej. Efektem projektu będzie: 1) nowe układy tekstylne o rozbudowanych cechach użytkowych oraz 2) technologia funkcjonalizacji układów tekstylnych.

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych ITB „MORATEX”